"LIETUVA", SĄVAITINIS LAIKRASZTIS
IŠEINA KAS PETNYCZIA, CHICAGO, ILL.
Prenumerata metams:
Suv. Valstijose, Kanadoje ir Mexike . $2.00
Kitose viešpatystėse 3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų prekių klausk laišku. Visada adresuok:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED ST. : : : CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
PUBLISHED EVERY FRIDAY AT CHICAGO, ILL.
Yearly subscription rate:
In the United States, Canada and Mexico $2.00
To Foreign Countries 3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED ST. : : : CHICAGO, ILL.

Nr. 36 CHICAGO, ILL., PENKTDIENIS, 4 d. RUGSĖJO, (September), 1908 m. Metas XVII

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

VOKIETIJA.

Kaip pirma Prancuziją galima buvo laikyti ardytoja tautų sandaros, nes pereitame šimtmetyj nieks tiek karų ne vedė, kiek jų vedė prancuzai, teip dabar ardytoju sandaros laiko Vokietiją. Skirtumas vienok terp prancuzų karų ir vestų Vokietijos yra labai didelis. Daugumas prancuzų pereitame šimtmetyj vestų karų buvo už žmonių teises. Prancuzai liejo savo kraują, bet pergalėję priešus, pergalėtuose kraštuose įvedė naują tvarką, paliuosuojančią žmones nuo valdonų despotizmo; pergalėtų kraštų gyventojus apdovanojo konstitucija, suteikė visur žmonėms daugiau laisvės negu jie pirma turėjo. Užtai net prancuzų pergalėtos tautos gerbė ir godojo savo pergalėtojus. Prancuzų vienok įtekmė sumažėjo nuo 1871 m., kada juos sumušė vokiečiai, kadangi pradėjo karą visai į ją neprisirengę.

Nuo 1871 m. didžiausią įtekmę įgavo vokiečiai, bet žmonija per tai daug žudė. Kol prancuzai buvo civilizuoto svieto vadovais, jie platino ir doriškus idealus. Jungti vienos kilmės tautas į tvirtas viešpatystes — tai prancuzų pradėtas darbas. Prancuzai sutvėrė Italiją, jie ne sykį gynė smulkias tautas nuo galingesnių. Vokiečiai elgiasi visai priešingai. Paėmus vokiečiams viršų ant prancuzų, jų garsus vadovas Bismarck visuose savo darbuose rėmėsi ant visai priešingų prancuzams principų — jis rėmėsi ant naujo principo: — jog pajiega eina prieš teises, prieš teisingumą; taigi, kas turi drutą kumščią, kas gali apginkluoti daug kareivių, tas nereikalauja buti teisingu, tas nereikalauja paisyti nė jokių tiesų. Besiremdami ant tų naujų principų, vokiečiai namieje pradėjo persekioti dar Vokietijoj užsilikusius ne vokiečius: lenkus, daniečius, patekusius po karui 1871 m. prancuzus, lietuvius, pradėjo tiaurinti jų teises. Ir terptautiškoj politikoj vokiečiai atmetė senuosius principus. Užtai teisingai savo laike Bismarck Vokietijos parlamente pasakė, jog nėra pasaulyj teip nekenčiamos tautos kaip vokiečiai, nes jų nauja politika, kurios, noroms nenoroms turėjo prisilaikyti visos kitos tautos, visiems įgriso.

Atsirėmimui nuo įgavusių perdidelę galybę vokiečių visos Europos tautos pradėjo drutinti savo kariškas pajiegas. Prasidėjo ant tos dirvos bėgimas lenkčiui didžiųjų viešpatyščių. Kariumenės reikalams tautos turėjo vis daugiau pinigų apversti. To nepakako, kadangi Vokietija pamatė pasekmes savo politikos, nes drutinime kariškų pajiegų kitos tautos neapsileido. Atsėjo jieškoti draugų ir padėtojų. Pirmiausiai prie savo, atsigynimui ir užpuolimui ryšio Vokietija patraukė nuolatai laukiančią maskolių užpuolimo Austriją, paskui Italiją. Jungtiesi turėjo į kruvą ir kitos Europos viešpatystės. Pirmiausiai susijungė Prancuzija su Maskolija; vien Anglija, gulinti ant salų, kur neturint drutesnio laivyno, negalima su žemės kariumene prisigriebti, ilgai laikėsi nuošaliai. Bet kada Vokietija pradėjo platinti savo kolionijas, griebė Afrikoj, Australijoj, Chinuose vieną po kitam jai neprigulintį kraštą; kada vokiškasis pirklys ir pramoninkas pradėjo veržti nuo anglijonų vieną po kitam vaizbos ir pramonės lauką, ir Anglija pamatė, jog kovai su vokiečiais nepakanka dručiausio laivyno, nes su juom į sauszemius negalima prisigriebti, todėl atsirėmimui ir ji pradėjo jieškoti draugų ir padėtojų. Pirmiausiai susidraugavo su prancuzais, nes Prancuzijos kariumenė stovi beveik greta vokiškosios. Paskui, su Prancuzijos pagelba likosi prašalinti visi seniejie nesutikimai Anglijos su Maskolija. Taigi šiądien prieš susirišusias: Vokietiją, Austriją ir Italiją, ant kurių vienok karo metu Vokietija negali per daug užsitikėti, nes Austrijos slavai krypsta Maskolijos pusen, o italijonai labiau simpatizuoja su prancuzais— stoja Prancuzija, Anglija ir Maskolija, o reikale turi stoti ir Japonija. Taigi, jeigu svieto politika remiasi vien ant drutos kumščios, tai dabar drutesnė ji vakarinės Europos tautų. Dabar Vokietija, visokiais budais besigerindama, stengiasi savo pusėn patraukti Ameriką, bet ir su tuom ne labai sekasi, kadangi jungtiesi Amerikai su Vokietija gana pavojinga, ji galėtų dėl Vokietijos politikos įsipaisioti į didesnius ir pavojingesnius karus negu iki šiol turėjo. Jeigu karas nepasisektų, nužudytų savo ne vien su tokiu triukšmu nuo nusibankrutinusios Išpanijos paveržtas kolionijas, bet ir visą morališką įtekmę ant kitų pačioj Amerikoj respublikų.

Todėl dabar ir Vokietija pradeda elgtiesi kitaip. Pirmiaus ji visokiais budais erzino prancuzus, dabar, kada prancuzai pradeda drąsiau ir garsiau kalbėti, vokiečiai tyli, kadangi drąsi prancuzų kalba rodo, jog jie dabar vokiečių nesibijo, nes kovoj su Vokietija ir jos neištikimais draugais nebutų viena sau palikta kaip 1871 metuose, kada maskoliai visoms pajiegoms stengėsi padėti Vokietijai, sulaikė nuo įsikišimo į karą Austriją. Šiądien jau ir neramusis Vokietijos ciecorius nedrysta barškinti kardu.

Laike Vokietijos kariumenės manevrų ant Prancuzijos rubežiaus, kalbėdamas į oficierus ir miesto Strasburgo gyventojų atstovus, Vokietijos ciecorius ramino susirinkusius užtikrindamas, jog karų nėra ką bijotiesi, nes Europos galingosios tautos jų ne geidžia ir kad Vokietijos kariumenė tvirta, butų pavojinga su ją pradėti. Kad tautos karų negeidžia, abejonės nėra, bet Vokietijos kariumenė nuo karų nesulaiko, priešingai — ji tankiai tautų sandarą ardė. Jeigu Vokietijos ciecorius šiądien užtikrina, kad Europos tautos nereikalauja karų bijotiesi, jeigu liovėsi barškindamas kardu gazdinti kaimynus, tai aišku, jog jis pats tą barškinimą laiko pavojingu pačiai Vokietijai.

MOROKKO.

Kaip paduoda paskutinės žinios, sumuštas savo brolio sultanas Addel Azis dar nunužudė vilties atsigriebti, taigi šitame nelaimingame krašte reikia laukti ir tolesnių kraujo praliejimų. Pereitą sanvaitę aplinkinėse miesto Morokko buvo kruvini mušiai, kuriuose Mulai Hafigo pasekėjai likosi sumušti; miestą Morokko apgulė atsidavę Abdel Azisui maurai. Teisybė, visi didesniejie miestai Mulai Hafigą apšaukė krašto valdonu, bet jeigu jam pradėtų nesisekti, miestai lengvai jo išsižadės ir priims savo valdonu Abdel Azisą.

Abdel Azis atkako į Kasbah Reshis ir čia iš naujo organizuoja savo kariškas pajiegas. Savo nepasisekimą mušyje jis laiko visai ne svarbiu, kadangi jį brolis sumušė tik todėl, kad mušyje dalis kareivių perėjo į priešingą pusę. Bet tą gali kareiviai padaryti ir kitame mušyj, nes jiems jau teipgi gal nusibodo teip ilgai besitraukianti kraujo praliejimai. Abdel Azis apreiškė, jog jis dabar svarsto klausimą, ar nepriderėtų jam vėl traukti ant miesto Morokko.

PERSIJA.

Iš visų Persijos kraštų ateina žinios apie veik visur viešpataujančią anarchiją. Sulyg atėjusių nuo ambasadorių žinių, galima Persijoj laukti visuotino žmonių sukilimo prieš nekenčiamo šacho valdžią. Žemesniejie kunigai mečėtuose šaukia gyventojus sukilti prieš šachą ir išversti jo valdžią. Miestas Tabres dabar vėl revoliucijonierių rankose. Jie šachui pastatė reikalavimus: sušaukti tuojaus parlamentą, ministerius išrinkti iš revoliucijonierių tarpo, prašalinti nuo vietų visus reakcjonieriškuosius urėdninkus.

ARGENTINA.

Argentinos (pietinės Amerikos) kongresas paskyrė randui net 55 milijonus doliarių dirbdinimui naujų kariškų laivų. Kadangi Argentina turi gana svarbius nesutikimus su kaimyniškoms respublikoms — Brazilija ir Chili, tai reikia manyti, kad ji rengiasi su ginklu rankoj užbaigti tuos nesutikimus ar su vienu, ar su kitu kaimynu.

IŠ LIETUVOS.

IŠ VILNIAUS.

Pagal žinių, surinktųjų čia ant vietos vidaus dalykų ministerijos ir sutvarkytų centralinio statistikos komitetą, musų krašte ir kaimynijos gubernijose ligi šių metų liepos 1 d. javai šitaip išrodę:

Vilniaus gub. — visokie javai išrodę kiek prastėlesni, negu vidutiniai; vidutiniai buvę tik kukuruza ir malnos, bet nedaug jų tesėjama. Skyrium gi imant, geriausi išrodę miežiai, žieminiai rugiai, pavasariniai kviečiai ir avižos, prasčiausi buvę grikai.

Kauno g. —vidutiniškai išrodę žieminiai rugiai ir kviečiai, grikai ir avižos; geresni už vidutinius buvę malnos! kiti javai (vasariniai rugiai ir miežiai) gangreit vidutiniai buvę.

Gardino g. — didžioji javų dalis (žieminiai kviečiai, vasariniai rugiai ir kviečiai, miežiai, grikai ir avižos) buvę kiek geresni už vidutinius; malnos — vidutinės, tik žieminiai rugiai truputį buvę prastesni už vidutinius.

Vitebsko g. — žieminiai javai ir vasarojai apskritai išrodę kiek blogesni už vidutinius (dvaruose tik buvę geresni); visų-gražiausi išrodę žieminiai javai ir miežiai.

Javams augti labai pagadinę šaltos naktįs berželio mėnesį.

Vilniaus "tikrieji rusai" išsiuntė pas visos "tikrųjų rusų" sąjungos pirmininką Dubroviną savo atstovą užklausti, kodėl jis važiuodamas pro Vilnių, neaplankęs vietinių "tikrųjų", už ką gi ant jų užpykęs....

Kelių ministerija paliepė, kad žydai-išeiviai į Pietinę Ameriką ir taip-gi darbininkai, važiuojantieji tiesti geležinkelio per Azijos Rusiją, mokėtų už geležinkelį pigiau, kaip paprastai kad yra mokama.

Latvijos ukininkų draugijų atstovų susivažiavimas įvyko Rygoj liepos 29 d. Atvyko 43 atstovai 35 draugijų; 24 neprisiuntė savo atstovų.

Suvažiavimas nutarė: 1) įkurti 9 mėn. ukio kursus; 2) padidinti nario įmokėjimą nuo 10 iki 15 r.; 3) prireikus užtraukti skolą lig tukstanties rub. tolimesniam leidimui laikraščio "Baltijas Lauksaimnaks" ((Baltijos Ukininkas); 4) prašyti Kuršo gubernatoriaus leisti rinkti aukas visoj gubernijoj minėtosios mokyklos naudai; 5) nupirkti jai plotą žemės; 6) prašyti valdžios ją sušelpti; 7) sausio mėn., ateinančių metų sušaukti gyvulių augintojų suvažiavimą.

Pagal valdžios žinias, 1905 — 1907 m. atsimetę nuo pravoslavijos 18 tukst. žmonių: Gardino gub. 5.170, Minsko gub. 13 tuk.

Liepos 24 dieną pradėjo degti Vilniuje Naugorodo gatvėje Solenčiko namai. Bedegant namams plyšusi bomba, kuri sužeidusi vieną 19 metų žydelį. Kas tuos namus padegęs ir iš kur ten bomba atsiradusi niekas nežinąs.

Liepos 26 d. pakartas Jonas Dudko ir Mikalojus Šeibakas, pasmerktieji mirtin už apiplėšimą Billevičiuose (Minsko gub.) cerkvės ir užmušimą jos sargo.

"Tikrasis" atstovas Zamislovskis žadąs neužilgo atvykti Vilniun. Vietiniai "tikrieji" rengia jam naujas žinias apie katalikų dvasiškijos "skriaudimą" stačiatikių. Su šiomis žiniomis atstovas vėl stosiąs dumoj prieš katalikus ir lenkus, išrodinėsiąs jų "intrigas".

(Iš "V. Ž.")

Vilniuje norima įtaisyti vaikų parodą. Tarp ko kito, tos parodos komitetas, Dumos iš Vilniaus atstovui J. Mantvilui patariant, žada įtaisyti tam tikrą skyrių, kur bus surinkta įvairiausios rųšies vaikų apsivilkimai. Daroma tat esą tuo tikslu, kad išrasti, kokie tinkamiausia butų siudinti neturtėlių vaikams drabužiai, atsižiurint į musų krašto orą ir vietinius išdirbinius. Kad daugiau patraukus apie tokį dalyką nusimanančių žmonių, parodos komitetas skelbia konkursą, žadėdamas už tinkamiausiai ir pigiausiai padarytąjį vaikams drabužį duoti dovanų: 50 rb. —už drabužį 12-kos metų berniukui; 25 rb. — už drabužį 8-nių metų mergaitei; 15 rb. pigiausiam ir sveikiausiam apsiavimui; 10 rb. —kepuraitei.

Liepos 26 dieną Narkevičienė, maldų knygų, ražančių, kryželių ir kitokių panašių daiktų sąnkrovos, Ašmenos gat., laikytoja apsiriko, kad iš jos komodos pavogta 17 rb. Narkevičienė tuojaus bėdą metė ant savo sunaus draugo — giminaičio Sinkevičiaus, 15-kos metų vaiko, komercijos mokyklos mokinio. Nieko nelaukdama, jinai tuojau nuėjo į Sinkevičius ir viską išdėjo aptartojo vaiko motinai. Abidvi moteriški — motina su dėdiene — pasiryžo nubausti kaltininką.

Pasiėmė vaiką ir nusivedė su savim į Narkevičius; tenai jį motina pagavo lupti, liepdama prisipažinti pavogus pinigus ir pasakyti, kur jie paslėpti. Iškarto vaikas gynėsi ir melavosi, bet, ėmus dar smarkiau lupti ir mušti, prisipažino ir pasakė, kur yra tie pinigai.

Gangreit keturioms sanvaitėms praėjus, apie 20 d., vaikas pradėjo kliedėti ir iš proto eiti, ir netrukus buvo nuvežtas į šv. Jokubo ligonbutį. Bežiurėdami ligonį daktarai rado daugiau kai 150 mėlynių, žaizdų ir sumuštų vietų, sutrenktus plaučius ir širdį; žarnos buvo sutinusios; kiaušas keliose vietose įlaužtas. Visa tat buvę padaryta bemušant motinai.

Liepos 30 d. tas vaikas mirė.

Visas šitas dalykas dabar busiąs teismo nagrinėjamas.

Valstybės banko Vilniaus skyrius pasistatė sau šventojo Jurgio prospekte puikius rumus ir liepos 19 dieną persikraustė juosen iš senojo busto, kuris buvo prie-pat Aušros vartų. Tas persikraustymas tai buvo ne toksai lengvas darbas. Reikėjo 14 vežimų, kad sutilptų visi pinigai: gyvų pinigų buvo 56 milijonai rublių ir dar beveik tiek pat visokių procentinių popierių. Vis tai sukrauta buvo nedegamose indaujose. Prie persikraustymo buvo visi banko valdininkai ir daugybė ginkluotų kareivių

(Iš 'V.')

IŠ DISNOS APSKR.,
Viln. gub.

Kaskart vis labyn pradeda versties iš pieno. Dirbą geros rųsies sviestą ir parduoda Anglijai. Šią vasarą jau pardavę už 100 tukst. rublių. Iš Disnos apielinkės sviestas ėsąs geras ir Anglijoje brangiai mokamas.

(Iš "V.")

IŠ KARANŲ,
Viln. pav.

Vilniaus žemės bankas pardavė Buturlinui didelį grapo Ant. Tiškevičios dvarą Koiranai — 2.750 dešimtinių.

(Iš 'V. Ž.')

ALYTUS,
Trakų apskr.

Yra du Alytu — vienas Suvalkų, antras Vilniaus gubernijoje. Juodu skiria tiktai Lietuvos upių tėvas —Nemunas, jungia — keltas, arba plaustas (tilto per Nemuną čia nėra). Suvalkų Alytus yra geležinkelio stotis, ir vilniškiai, kurie gyvena arti savo Alytaus, kad nori **važiuoti geležinkeliu**, turi kelties per Nemuną tuo keltu, kuris jungia čia abu Alytu. Keltininkas ima, žinoma, už perkėlimą užmokesnį, bet kokį? Ima — ką išlupa: iš vieno važiuotojo paima 10 kap., iš kito 15, iš kito 20 — 25 kap.! Taksos, tam **tikroje** vietoje, aikštėje, tenai nėra, ir važiuotojas nežino, kiek reikia tikrai keltininkui už patarnavimą mokėti, ir noroms-nenoroms moka tiek, kiek iš jo reikalauja keltininkas. Čia, rodos, kaip-tik reikėtų pasirodyti tvarkdariams — policijai, bet jai tas dalykas čia kažin-kodėl nerupi. Žmonės spėja, kad policijai čia šis-tas betgi rupi: jai rupįs pats keltininkas, to keltininko nauda, ir todėl nesirupinanti, kad nebutų apiplėšomi važiuotojai. Tokia netvarka gali buti, žinoma, tiktai Lietuvoje! Argi ilgai kęsis tuo vietiniai žmonės?

Keleivis.

(Iš 'V.')

IŠ PUNIOS,
Trakų apskr.

Vasara čia buvo sausa, šilta. Ankstybieji javai geroki, bet tie, kur buvo sėti vėliaus, išrodo negeriausiai. Linai vietomis jau ruduoja, žirniai marguliuoja; kur tankesni, geresni — žaliuoja, kur retesni, sausesniame daiktelyj — ruduoja, be laiko noksta. Dejuoti žmonėms dabar betgi nėra laiko, dabar visi pluša dirba: piauna rugius, miežius, vietomis — net avižas (kaitra sausas oras, kurs taip ilgai čia tvėrė, labai suskubino javų valymą). Kaip-gi gailu, kad pradėjus piauti javus staiga atšalo ir įsitaisė lyti. Jau kelios dienos pučia šalti vėjai, palįją, nustoja ir vėl lyja.... ir žmonės, kurie pirmiaus taip laukė lietaus, pradeda jau net baisėties: kas busią iš visos tos duonos, kuri tebėr lauke? Argi jau neteksią ja žmonėms naudoties?.... Laikraščiai, kaip tyčia, ėmė rašinėti dar apie kolerą, rašo, kad ji vietomis jau ėmusi vaidinties, ir žmonės, kuriems tenka skaityti laikraščiai (skaitytojų čia, tiesą sakant, yra labai maža), pradeda ištikrųjų.... bijoti.

Susimildami nebauginkit taip musų: mums, kaip matote, ir taip nelinksma!

Artojas.

(Iš 'V.')

IŠ KAUNO.

Lietuvių Moterų Katalikių Draugijos Valdyba sulig visuotinojo susirinkimo (26 IV) nurodymų pasiryžo įkurti Kaune "Mergaičių amatų mokyklą", kurioje musų mergaitės galėtų išeiti — virimo, siuvimo, skalbimo, namų ukio vedimo ir kitus mokslus, pasimokydamos tiek-pat rašyti, skaityti, skaitliuoti, religijos ri kitų dalykų. Tos mokyklos programa jau sutaisyta ir prašymas leidimui išgauti jau seniai išsiųstas ministeriui.

Kauno miesto valdyba žadanti prašyti valdžios, kad leistų miestui nebeužlaikyti savomis lėšomis policijos.

("V. Ž.")

Kunigų "Saulės draugija" turi dabar Kauno gubernijoje 50 skyrių 29 mokyklas (tame skaičiuje 4-rių kliasų kursai suaugusiems) ir 10 knygynų su skaitykloms.

Daugiausia "Saulės" draugijos įstaigos išsiplatinę yra Raseinių, Telšių, Ukmergės ir Kauno pavietuose. Mažiausia Šiaulių ir Panevėžio pav.

(Iš "V.")

IŠ VELIUONOS,
Kauno gub.

Šiemet visai maža Nemuno pakraštyje yra medžių, o ir nuo Gardino mažai teatplukdo, todėl žmonės maža tegauna darbo pas Nemuną. Prisipraašo tik girtuokliai, nes jie pigiau apsiima dirbti. Sielius plukdant į Prusus visą laiką jie girtuokliauja, ir štai neseniai du tokie girtuokliai galą gavo Prusuose, Kurpius iš Veliuonos, Pranys Achumbach, nors čia uždirbdavo po 2 r. ant dienos, bet pametė siuvęs ir susitaikė su girtuokliais plaukti ant sielio į Prusus; mat, manė daugiau uždirbsiąs. Plaukdami, sako, nei vienos pakraščio smuklės nepraleido. Liepos 19 dieną apsistoję Prusuose, anopus Tilžės, prisigėrė su draugu ir apsvaigo; atkrapino ant sielio ir parvirto, kur-pakraštyj miegot. Bemiegodami pasijudino, nusirito į vandenį ir prigėrė. Draugas parnešė porą rub. jo žmonai. Liko žmona su trimis vaikais.—

Sodietis.

("V.Ž.")

IŠ VERPIŲ,
Ukm. aps.

Žemiečių viršininkas, pareikalavus inspektoriui tam tikrų žinių, pavedė valsčiaus sueigai nuspręst: kokiose musų valsčiaus vietose reiktų dar įkurti pradedamosios mokyklos, manant apie visuotinį žmonių apšvietimą, ir kokią pašalpą sutiktų duoti tam tikslui iš savo pusės valstėčiai? Pagal inspektoriaus pranešimo, valdžia paketinusi pirmiausia steigti mokyklas tose vietose, kur gyventojai pažadėsią prisidėti prie jų įkurimo, arba paaukosią nors dešimtinę žemės mokyklai pastatyti.— Susirinkus tiktai iš ketvirto karto reikiamam įgaliotinių skaitliui (liepos 9 dieną) svarstyta buvo, ar nereiktų įkurti mokykla Pagelėžių sodžiuje, bet tasai sumanymas balsų didžiumos tapo atmestas: bijota, mat, kad neprisieitų laikyti savo lėšomis.

Tą pačią dieną atmestas buvo ir apskričio viršininko sumanymas apie "stoiką": norėta buvo, kad valsčius duotų kasdien po penketą "padvadų" sargybiniams važinėti, bet visi nesutiko.

Apie keturis dešimtis rusų senatikių kreipėsi į žemiečių viršininką, kad duotų jiems reikalingus išeitų į Siberiją paliudijimus, bet viršininkas pasiremdamas kažin kokių iš augščiaus įsakymu, paliudijimų neišdavė.

J.

(Iš "V.")

IŠ PAPILĖS
Šiaulių apskr.

Šiaulių apskrityje pastaruoju laiku ėmė veikti įdomios organizacijos, rinkdamos pinigus ginklams pirkti, o gal ir revoliucijai kelti. Bet darbas joms nesiseka, kaip matome iš šių atsitikimų.

Andai Papilėje, partija, "Juodoji ranka" vadinama, pereikalavo iš Kušmano 50 rub.

Pabaigoje berželio mėn. Viekšnių dėkanas kun. Zeleskis gavo rusiškai rašytą laišką, kuriuo pareikalauta ginklams pirkti 500 r., kuriuos reikėjo padėti ant kapinių; už nepadėjimą grasyta mirtimi. Pasirašęs — "Šiaulių revoliucijonėrius". Kunigas Zaleskis padėjęs paskirtoje vietoje rublinę ir pranešęs policijai, kuri ir suėmė pinigų pasiimti atėjusį kažin kokį Vasiliaucką. Suimtasai, dar jaunas vaikinas, laikosi linksmai, juokuoja, sakosi nevienas esąs, bet jų esą tukstančiai; veikia jie vardan idėjos ir nesibijo jokios bausmės, nors ir galvą reiktų padėti.

Pradžioje liepos mėn. tas patsai Papilės Kušmanas gauna antru atvėju laišką, kuriuo reikalaujama jau 800 rb. suimtamjam Kondrotui išpirkti ir vėl grasinama mirtimi už nedavimą. Pasirašęs — "Rygos revoliucijonierius". Kušmanas reikalaujamų pinigų pažymėtoje vietoje nebedėjo.

Kas tos partijos, niekas nežino. Vieni sako, tai esą valkatų darbai; kiti abejoja. Ar šiaip, ar taip yra, vis dėlto bauginimai visuomenei labai nemalonu.

(Iš "V.")

IŠ DUSETOS,
Žarasų pav.

Dusėtų miestelis žymiai nuėjo puikyn. Pirmiaus budavo tik monopolis ir aludė, o dabar, kada įvyko smuklėms laisvė, jau galima priskaityt arti 20, žymiai pasitraukėjo pirmyn.... Nebe tik žydai, bet ir lietuviai tvėrėsi už gero uždarbio.... Dviejose smuklėse net gramofonai išdygo, tai mat žymu, kad dusėtiškiuos metai pragerėjo. Ačiu Dievui, nebe gėda, dabar jau ir valsčiaus ponai nebesėdės, kokioj blusnėj, o prie gramofono, Juk yra tokių, ką be smuklės tai kaip raštininkas be rašalo, teisti savo pareigų negali.... Nemanykit skaitytojai, kad papeikiu dabartinius "ponus", ne — jie nė geresni, nė blogesni už didžiumą, mat žmonės renka tokius, kokių patįs reikalauja. Man teko buti ant keleto sueigų (skodų), kuriuose buvo starostos rinkimai. Daugiausia išgirsi sakant netik po vienui tarp savęs, bet ir ant visos sueigos pasigirsta šaukimas: "Nerinkite kurs negerai degtinės, mums tokio nereikia", nes tas, anot dusėtiškių, esąs biaurus, puikus ir neprieinamas.

Abelnai dusėtiškiuose kur pažiurėk, ten pamatysi degtinės ganybę. Prisiminus ir apie Dusėtų miestelio ukininkus: Dusėtų miestelio ukininkai surenka už ganyklas — nuo žydų už karves, su mokama apie pustrečio šimto rublių kas metai; tai vadinas gerokai rublių, per desėtką metų susidaro jau apie pustrečios tukstanties, tai jau kai žiuri reiktų turėt naudą iš tokios kruvos pinigų, suvartojus geriems naudingiems tikslams. Dabar, pasirodo, visai atžagariai: vietoj naudos atneša pragaištį. Tol geria, kol sugeria. O dar kas keistai išrodo, kad kuris negeria degtinės, arba silpnesnė kokia našlė, tai jau ta iš tų pinigų nemato, nes pagal išmintingesniųjų (kaip jie save vadina) šitie pinigai turi but pragerti, o katras negeria, nors jo butų tiek pat žemės, neturi tiesos kištis prie šitų pinigų.

Apšvietimas Dusėtiškiuos, sulyginus su 1905—6 metais, žymiai nupuolė, kadangi pirmeiviškųjų laikraščių Dusėtų pačton per pusę mažiau pareina; mat dabar kai-kurie dusėtiškių "pirmeiviai" nusigando peržengę "Dievo prisakymus". Vieni tvėrėsi prie degtinės, kiti už mergelių; nelyginant blogas kuinas, sunkiai tempdamas sunkų vežimą, pakišus po ratu mažiausį akmeniuką, sustoja. Taip dabar musų kai-kurie "pirmeiviai", išsirašę "Saltinį", meldžias, gailisi už nusidėjimus, mušasi į krutinę sugniaužę čerkelę į kumštį. Taip, vadinas, gailėkitės, muškitės į krutinę, bet gerai suduokite, kad jau daugiau nebesugrįžtumėt į tuos pačius nusidėjimus! Žinoma, nieko sakyt, pasiliko ir "neklaužadų, kurie netiktai nesigaili, bet dar iš visos galės rupinas kuo daugiaus apsišviest, kuo daugiaus susipažint su pirmyneigos ypatybėmis, neatsižvelgdami į kliūtis, kurias tankiausia priseina susitikt iš pusės vietinių biurokratų ir girtuoklių.

Tai tokias tokeles, tokias žinelęs dar tebenešioja po Lietuvą musų laikraščiai 1908 metais. Kadagi atsimainys?

(Iš "V.Ž.")

IŠ PANEVĖŽIO,
Kauno gub.

Liepos 21 d. ant geležinio kelio buvo išsiųsta dirbti areštantai. Visą dieną dirbus, vakare 5 areštantai prapuolė. Vienas iš jų sako pats jau sugrįžęs į kalėjimą, kitų gi keturių dar tebejieško.

IŠ PASVALIO,
Panev. pav.

"Sev. Zap. Gol." praneša, kad vietiniai katalikai jau buvo bebruzdą prieš žydus, įspėdami, jog jie užmušę mergaitę-katalikę, kuri jiems nunešusi vandenį į mišką. Pasirodė, kad mergaitė klaidžiojus po mišką ir ant rytojaus sugrįžus pas tėvus. Gyventojai nurimę.

("V. Ž.")

IŠ LĘLIUNŲ,
Ukm. pav.

Iš nakties liepos į 7 d. prie-pat miestelio paplentėje rado Adomo Bražionės lavoną. Daktaras sako jog velionis sudegęs degtine, žmonės-gi — kad jį girtą kasnors dabaigęs. Šneka visaip, kalbų nesuvaikysi, — tik tas aišku, kad jo mirties priežasčia buvo degtinė. Leliuniečiai! Šis atsitikimas aiškiai parodo jums prie ko privada smarvė-degtinė ir kad jau laikas mesti ją siurbus; šis

atsitikimas taip-gi parodo, jog toks kovos budas, kaip lig šioliai kovojo musų klebonas Antanas Masaitis su girtuoklybę, netikęs, smuklėse užė lyg bičių avyliuose, taip girtuokliauja ir po šiai dienai, tik smarkesnieji, nebesikęzdami, lenda kur-nors užkampin ir ten duoda valią savo geiduliams. Klebonas siekdino visus, pradedant vaikeliais, baigiant seneliais, idant išnakinti girtuoklybę; kuone visą parapija įrašė blaivųjų skaičiun (už įrašymą nariai mokėjo nuo 10 k. lig 50 k.); išrišimo neduoda tiems, kurie nesiliauna gėrę. Geriantieji šiądien prisirašo, prisiekia, žurėk rytoj vėl smuklėje sėdi ir, kaip sakosi, atsisveikina su "arielkėle", geria paskutinį kartą, nes prisiekę nebegerti! arba yra tokių kurie nebesitiki gauti nuodemių išrišimo, važiuoja kitur išpažinties atlikti; žodžiu — nei prisieka, nei išpažintis, nei bauginimai pragaru — nesulaiko nuo girtuokliavimo. Girtuoklybė įleido gilias šaknis ir ją teišraus tik apšvietimas, kurio leliuniečiams labai truksta. Tat, blavybės ieškotojai, skleiskite kuodaugiausiai šviesos, tik pranykus tamsybei, prašvis akįs ir paskutinio girtuoklio, supras jis pats tųjų nuodų blėdį ir pats mes gėręs ir dar kitus atkalbinės nuo to. Tik nelaimė: maža kas čia apšvietimu tesirupina. 1905 metais buvo pradėję platinties knygelės, laikraščiai ir šiaip įvairaus turinio raštai; žmonės pradėjo atbusti. Žinoma, kaip visur, tai ir čia gausiai pasipylė iš sakykłos tų raštų prakeikimai; buvo kviesta iš užrubežiaus raštų neskaityti. Kuomet pasirodė baudžiamieji buriai klebonas kalėdodamas kalbina kai-kuriuos ukininkus, idant jie išduotų "buntaučikus". Ir atsirado tokių, kad paklausė: išdygo šnipai, pasipylė skundai, bausmės, areštai; žmonės išsigando, ir šiądien bijo paimti į rankas net nekalčiausio turinio laikraštį, — vis, mat, baimė, kad nepriskaitytų prie "pedievių" prie "neištikimų". Kur-ne-kur užeini "Vienybę", "Šaltinį", retas atsitikimas "V. Ž.", "Liet. Uk.". Pirmuoju du paminėtų laikraščiu tankiai esti neišpiaustyti, paklausi: kam perka, kad neskaito.— "O kaip-gi nepirksi, kad kunigas ragina"?

Su mokyklomis einasi dar blogiau. Jų nėra. Tiesa, riogso cerkvinė, tik mažai kas jon teeina. Laikas, leliuniečiai, atidaryti savame miestelyje nors vieną mokyklą. Girdėti, kad šiais metais naujų mokyklų atidarymui yra skiriama valdžios pinigai, tat naudokitės proga, reikalaukite sau mokyklos Leliunuose!

Parapijietis Ak-s.
("V. Ž.")

IŠ JURBARKO,
Raseinių pav.

Kun. Vasilčikovo dvare išdegė 2 valakai miško.
(Iš "V. Ž.")

IŠ GARŽDŲ,
Telšių pav.

"Sev. Zap. Telegr." praneša, jog Aššaffenburgo (Prusų Lietuvoj) pirklių draugija žadanti pravesti geležinkelį nuo Garždų miestelio ligi Laugalių stoties Prusuose; ši draugija vežanti medžius iš savo sankrovos Garžduose į Klaipėdos celliuloidos pabriką. Jos sumanymą dabar perkratinėjanti Rusų valdžia.

(Iš "V. Ž.")

IŠ LAUKŽEMĖS
Telšių apskr.

Pereitą sąvaitę Svilių sodžiuje netoli Laukžemės (Kuršo pusėje) pas tulą ukininką latvį susivaidijo du vaikinu taip-pat latviu — vaidas pasibaigė tuo, jog vienas kitą juodu subadė peiliais, vienas — gi tuoj pakrito ant vietos nebegyvas, antras liko smarkiai sužeistas ir vargiai beišgis. Vaido priežastis buvusi kaimyno merga, kurią minėtuoju vaikinu mylėjusiu. Visa ta tragedija atsitikusi iš pavydo.

Dam. Tr-gys.
(Iš "V.")

PADEGĖLIŲ SUSELPIMAS.

Sudegus miestui ligi liepos 18 d. Telšių padegėliai, kaip rašo "Siev. Zap. Gol.", mitę vien juodąja duona, kurios gaudavę iš šalimųjų miestelių. Štai mieste pasklido garsas, kad gubernatorius atsiuntęs 7 tukst. rublių vienoms tik padegėlių mityboms; tarp nelaimingųjų, likusiųjų be pastogės gyventojų blikstelėjo vilties spindulys, kad jų mažiems vaikeliams liepos 19 d. teks baltosios duosos paragauti. Liepos 17 d., ketvirtadienį, buvo komiteto sėdėjimas, ir komiteto nariui Perelmanui patariant buvę nuspręsta: "Liepti iškepti 600 kepalėlių po 12 lotų svarumo kiekvienas". Buvę dar pripirkta 150 kepalėlių, ir tie 750 kepalėlių buvę išdalyti 800 šeimynų, kai-kurios gavę po du kepalėliu, kai-kurios po vieną, trečioji gi dalis — nieko negavusi, kaip tik juodos sudžiuvusios duonos. Tokia pašalpa — vienas kepalėlis 12 lotų — turint nemažus tam tikslui pinigus, nepasakysi, kad butų didelė ir kad pasotintų išalkėlius

("V. Ž.")

IŠ SUVALKŲ.

Suvalkijoj per šv. Onos atlaidus įvairiose vietose tapo išplatinti juodašimčių į mokslaeivių tėvus atsišaukimai. Atsišaukimai tie buk parašyti vieno mokslaeivio tėvo, bet iš turinio ir formos matyti, kad padirbti. Atsišaukime juodašimčiai išniekina įvairias ypatas, o teipogi kviečia tėvus neleisti savo vaikų į Senapilės gimnaziją, o vyresniųjų kliasų stačiai suvis atimti iš gimnazijos. Mat mokslas stojosi juodašimčiams pavojingu. Atsišaukimai jau seniau liko prirengti ir tik laukė progos svietui pasirodyti. Ir pasirodė. Bet pasirodė nedrąsiai, nes patįs platintojai lyg bijojosi platinti. Nors tai ir juodašimtiškas buvo atsišaukimas, bet dalinamas buvo slapta.

Nedėliai praėjus, Suvalkijoj pasirodė kits atsišaukimas. Tai buvo atsišaukimas - pamokinimas, kokiu budu laukų darbininkai gali pagerinti savo padėjimą vasaros laike.

Z-a.
("V.Ž.")

IŠ SENAPILĖS.

Kaip žinome jau metai, kaip čia tapo įsteigta "Žiburio" lietuvių mergaičių progimnazija. Mergaičių šiais metais lankė ją 35; atidaryta buvo prirengiamoji ir pirmoji kliasa. Prie gimnazijos buvo uždėta pensijonatas, kuriame šiais metais gyveno 8 mergaitės. Medžiagiškai mokykla rodos neblogai aprupinta — didelė paspirtis gaunama iš aukų. Antriems metams pasilikę 6 mergaitės; viena pirmoje ir 5 prieškliasyje. Lietuviškai išguldoma viskas, rusų kalbą ir geografiją išskyrus. Francuzų kalbos mokoma sulyg liuoso noro mokinių. Neseniai tapo įvesta ir lenkų kalba; lenkų kalbos mokoma vakarais. Išguldoma ir gimnastika kartą per sąvaitę — (mokoma šokių) ir rankų darbeliai du sykiu į sąvaitę. Progimnazijoje neapsieinama ir be ypatingos politikos. Politika kur buvus, kur nebuvus o pas "žiburiečius" neišvengiama. Taip "mokslo valdžia" mokines sustato į glitą ir varo "Žiburio" vakaruosna (ten užima pirmas vietas), bet griežtai užgina lankyti "Šviesos" vakarus; dar-gi grumoja, kad, kas eina į "Šviesos" vakarą, tai gali buti pravaryta iš progimnazijos. Kas-žin koki čionai siekiai ir kelintos rųšies cenzura? Tokį neišmintingą metodą — išauklėti karštas savo "krišč. dem." šalininkes ir pasekėjas — net pačios auklėtinės išjuokia. O "žiburiečiai" papratę rėkti, kad pirmeiviai politikuoja savo mokyklose; ką jau padarysi; matyt jau tokia prigimtis — pats kitą muša ir rėkia, kad jį muša.

Vabalelis.
(Iš "V.Ž.")

Egzaminai mergaitėms, norinčioms įstoti į priekliasį, pirmąją ir antrąją kliasą Marijampolės lietuvaičių keturių kliasų mokyklą, bus šiais metais rugsėjo 1 ir 2 dieną (naujojo kalendoriaus) mokymo gi pradžia ir tam tikslui pamaldos — rugsėjo 3 dieną.

Vokiečių kalba, stojant į pirmąją kliasą reikalaujama; pagal programo tačiau ir nesuspėjusios mergaitės per vakacijas reikalaujamojo kurso išmokti bus priimamos.

Vietų yra dar visose progimnazijos kliasose.

Prie mokyklos yra pansijonatas. Už mergaitės laikymą pansijonate, kaip ir pernai, bus imama — 130r. metams. Norintieji pigesnių savo dukterims butų gauti tesikreipia į mokyklos globėjus.

(Iš 'V.')

IŠ KALVARIJOS,
Suv. gub.

Kalvarijos mestelėnai — lenkai, kaszin iš kur gavę knygutę kun. dr Vl. Namiotko's "Precz z nienawiścią narodową" (Salin su tautiškąja neapykanta!), kur aprašyta jų beprotė, raukydamiesi ją skaitė. Daug atsirado ir tokių, kurie sugriebę minėtąją knygutę, pavartę jos lapus ir radę tiesos žodžius, sau nemalonius, knygutę žemėn trenkė, kojoms mindžiojo, draskė bei ugnin svaidė — degino; jos gi autorių Judošiumi-pardaviku išvadino.

Seniau Kalvarijos gatves kokie seniai šluodavo, paugėjusios gi moters vandenį žydams nešiodavo, ir vasarą daržuose ežes ravėdavo; dar tą darbą dirba musų kaimų merginos, miestan sulindusios. Pavasariop pačiam teko regėti merginas ledus gatvėse kertant ir mėšlus stumdant, ir į praeinančius dragunus meiliai žvilgsiant. Vasaros gi sulaukus, pilni žydų daržai merginų. Man visai darosi nesuprantama, kas čia musų kaimų merginas taip į tą Kalvariją trauktų prie tokių darbų? Juk kaimuose pas ukininkus galėtų rasti švaresnį darbą, kur smagiaus ir sveikiau tarnauti, nei surukusiame, purviname mieste stumdyties.

Naudorius.
(Iš "V.")

IŠ DRUSKININKŲ,
Gard. g.

Pirm kelių dienų buvęs atkakęs atstovas J. Montvilas, pasiteiraudamas apie įtaisymą vasarnamio visiems Lietuvos neturtėlių vaikams — iš Viln., Gard., Kauno ir Minsko gub. Šis sumanymas, paturint kai-kuriems kitiems pinigo žmonėms ir pačių Druskininkų pansijonų laikytojams, jau šį rudenį busiąs įvykintas. Tuo metu busią beveik viena trečia dalimi sumažintos maudymos, laikymo ir kitų tokiose vietose galų kainos.

(Iš "V.")

IŠ NOVOGRUDKO,
Minsko gub.

Liepos 29 d., 5 val. ryto, į stotį atėjo traukinys, kurio viename vagone vežė 50 tukstančių geležinkelio pinigų. Stotyje traukinį sutiko kokios dvi dešimts ginkluotų vyrų. Traukiniui sustojus jie pradėjo šaudyti, prie kiekvieno vagono atsistojo po vieną vyrą ir įsakė, kad niekas neitų iš vagonų, tada nieko blogo niekam nebusią. Nusigandę keleiviai sėdėjo vagonuose, kaip išmirę. Kada viskas nutilo, visi išgirdo šaukiant: "Nešk čion bombą!" Norėta mat sudraskyti vagonas, kur pinigų buta. Bet bomba sprogo prieš laiką ir nukentėjo tik tas, kuris ją nešė. Tada plėšikai puolė prie stoties viršininko, reikalaudami, kad jis duotų jiems to vagono raktą, bet viršininkas pasakė, kad jis to rakto neturįs. Jie pareikalavo, kad jis jiems atiduotų tos stoties pinigus. Viršininkas pasakė, kad tie pinigai esą pas jo padėjėją, kuris jau buvo suspėjęs pinigus paslėpti. Nieko nepešę, plėšikai susėdo į keturius vežimus, į kuriuos buvo pakinkyta po dvejatą arklių ir sprudo, palikdami savo bombos sudraskytąjį bendrą. Sužeidę jie tiktai konduktorį ir stoties viršininko tarnaitę.

Plėšikams išvažiavus, tuojau telegrafavę į stotį "Baranovići". Už kokių trijų valandų iš ten atvyko į Novogrudko stotį daug žandarų, kareivių ir sargybinių.

Keliolika žandarų ir sargybinių išlėkė plėšikų vyties ir pavakarį prisivijo juos miške už 50 verstų nuo Novogrudko. Jie buvo mėginę ginties, šaudyti, bet pamatę, kad iš to nieko neišeisią, šeši spruko į mišką, kitus aštuoni žandarai suėmė ant kelio. Pabėgusių miškan dar nepasisekę surasti, suimtųosius gi jau atvežė Vilniun.

(Iš "V.")

IŠ PRUSŲ LIETUVOS.

Rugpiučio 9 dieną sekmadienį (nedėldienį) buvo Lauksargiuose Tilzės "Birutės" ir "Tauragės giedotojų" choro įrengtas lietuvių vakaras. Gražiam orui esąnt, prisirinko gana daug žmonių, taip jog pripažinti reikia, kad dar nėkuomet tiek lietuvių Lauksargiuose nėra vakaruose buvę.

Apie penktą val. "Birutės" pirmininkas p. Vanagaitis iš Tilžės pasakė jausmingą prakalbą. Toje prakalboje pirmiausia paaiškino tokių lietuviškų vakarų rengimo tikslą, butent, kelti tautiškumo suprantamą, pašaukimą gaivinti ir išauklėti tautišką dvasią; tą patį turi daryti ir lietuviai. Tinkamiausias ir šiuo laiku pasekmingiausias budas kelti viengenčius iš tautiškojo miego — tai daina. Daina — tai lietuvių brangenybė. Dažnai mokslo vyrai — dainų žinovai savo raštuose lietuvius "dainų tauta" vadina, ir jie tikrą yra pasakę teisybę. Neturi jokia tauta tiek dainų, kaip lietuvių. Norint šiandien kitų tautų įtekmė atpratino juos šiek-tiek nuo savo palinkimų; tačiau, vis dėlto dainos įtekmė į žmogų tarp lietuvių dar nėra visiškai išnykusi: užtenka vieną-antrą kurion vieton naujų dainų atnešti, ir lietuviai jas jau "dainuoja". Kaip sujudina širdį jautri daina, kaip ji užgauna švelniausias širdies stygas! Todėl rupinkimės, kad kuoplačiausiai vėl po Lietuvą pasklistų musų dainos.

Antras gi dalykas, — tai visomis jiegomis stengkimės susiartinti vadinamieji "žemaičiai" ir "prusai". Susitvėrę rankomis kovokime išvien prieš musų priešus. Berods musų broliai žemaičiai stovi kulturiškai žemiau, negu mes prusų lietuviai, bet negalime dėlei to juos kaltinti, esant jiems po tokia valdžia, kuri priešinga yra visai pažangai; tik turime jų pasigailėti, — neniekinti! Bet sulyg tautiškumo, tai musų broliai žemaičiai kur kas labiau už mus susipratę, ir mums verta imti iš jų pavyzdis....

Po šios "Birutės" pirmininko prakalbos Tauragės gied. choras padainavo šias dainas: 1) Lietuva, tėvynė musų, 2) Pabuskim lietuviai, 3) Eina garsas nuo rubežiaus, 4) Kur namas mus? 5) Kaip-gi gražus, 6) Šėriau žirgelį, 7) Girioj, 8) Kur bėga Šešupė, 9) Lietuva brangi mano tėvynė, 10) Motuš, motušė, 11) Dobile, 12) Onytė, 13) Noriu miego.

Tarpais buvo dekliamacijos; iš dekliamacijų publikai labiausiai patiko Vaičaičio: Drąsiau be abejonės, baimės, prie darbo doriško draugai!

Dainoms pasibaigus Tauragės gied. choro nariai vaidino komediją "Užburtas Kunigaikstis", kuri taipojau gerai pasisekė. Visi artistai ir vedėjai išstatė visas jiegas, už ką Prusų lietuviai turi pasakyt jiems ačių!

Apie 11 val prasidėjo šokiai, ir tęsėsi lig 6-tos ryto val. Per šokius linksmino jaunuomenę skrajojamoji krasa.

Abelnai imant, pasisekė vakaras labai gerai, ir be abejonės bus atnešęs ir tautišką naudą. "Birutės" draugija ir tolesniai stengsis ir rengs tokius vakarus dažniau; norint tuli žmonės ją gyvą laidoja, ir nepripažįsta jos buvimo, tačiaus ji savo šauksmu šiuos poeto žodžius deda:

Tik drąsiai prie darbo, jiegas atgaivinę,
Nors peikia ir keikia, — srovės neužtvenks!
Bujos sviesos sėkla po plačiąją minią
Ir judįs lietuvius, į kovą prirengs!

Kurmis.
(Iš "V.")

MŲSŲ GYVENIMO PARADOKSAI.

1) "Na, graži, puiki (paroda), bet mums čion nieko nėra", atsakė užklaustas valstietis apie ukio parodą, jam ją belankant. Manysite, jog tai p. Žemaitės žodžiai iš jos korespondencijos apie Panevėžio parodą ("Liet. Ukin." Nr. 24. Ne. Tai žodžiai iš korespondencijos lenkų laikraščio "Nowa Gazeta" Nr. 295-08 apie ukio parodą Lipne (Lenkijoj). Korespondentas mo savęs pridėjo: "taip, tai buvo poniška paroda". Bet statistikos skyrius buvęs įdomus. Mažažemių nuosavybėj tiktai 46% žemės, didesnėgi pusė priguli dvarininkams. Kai-kuriose parapijose 86% lenkų nemoka nei rašyti nei skaityti, tuo tarpu tarp vokiečių tenpat gyvenančių tik 14% suvis nemokytų, o tarp žydų suvis nėra analfabetų.

Koks panašumas tarp "istoriškųjų brolių" kulturtegerystės tiek pas juos Lenkijoj, tiek pas mus Lietuvoj. Bet yra ir skirtumas. Mųsų kįlančiai demokratiškajai Lietuvai toji "poniška" kultura suvis netinka, vieną tik mųsų iš jų pusės paniekinimą ženklina. Lipne atvažiavusius parodą atlankyti valstiečius ponai meiliai priėmė, vaišino, pas musgi valstiečiai netik atsilankyti norėjo, bet ir dalyvauti parodoj; vienok jųjų skyrius buvo nustumtas į nepatogią vietą "šalyj išeinamosios vietos ("Viln Žin." Nr. 120). Apie tai, kad mųsų valstiečiai iš Panevėžio parodos turėtų naudą, nesirupinta. "Parašai vien lenkiški, rusiški, arba per-pus maišyti, tik vieną lietuvišką parašą patėmijau ant lentos avių "Oxford" ("Viltis" Nr. 65).

Kitur parodos taisomos platesnei miniai pamokinti, pas mus platesnėji minia ingnoruojama, niekinama. Bet kur nebus niekinama, kad pati ant to užsitarnauja: mergelės, kalba p. Žemaitė Panevėžio parodos aprašyme, nors ponių niekinamos, vienok stengiasi kuo nors joms prisilyginti. Byle tik kokias kudres užsidėjo, o pečius dar pakėlė, tuoj "čego", po "čego" lenkiškai, šia ir aš poniškai! Daugybė tokių kalbų girdėti publikoje.

Kitur vienatos, mažos žmonių saujos taikosi prie daugumos, prie milijonų, pas mus priešingai. Pirma vieni biurokratai lenkė minią ten, kur jiems patinka, dabar prie jų prisideda ir piliečiai, Kitur kitaip, pas mus taip.

2) "70 metų gimimo sukaktuves apvaikščiojo šiomis dienomis kun. Teofilius Bončkauskas, buvusis Miechovo parapijos klebonas "kašubų polinizatorius" (lenkintojas), kaip jį vadina "hakatistai" (vokiečių partija). Toliaus aprašęs dar jo nuopelnus, korespondentas baigia: "kad tašai garbus lenkas ir pilietis kuoilgiausia galėtų guostis matymu gausingo savo darbo vaisiais" ("Kurjer Litewski" Nr. 162).

Taip rašoma apie kunigą lenką, kuris gina lenkus nuo susivokiečiavimo. Bet apie lietuvius kitaip manoma. Tasai pats "Kurjer Litewski" neseniai neteisingai šmeižė p. Joną Vileišį ir netik kun. Juknį, bet visus Lietuvos dvasiškuosius, kurie tik nevirsta į lenkus, bet lieka lietuviais, išvadindamas visus juos šovinistais (Nr. 145).

Kitur "šovinistais" vadinami tautiečiai, kurie netik savo tautos teises gina, bet kitų tautų neapkenčia. Pas mus tasai vardas segamas kiekvienam, kuris drįsta save lietuviu vadinti. O jeigu jis drįsta dar už lietuvių švenčiausias teises užtarti, tai toksai nuo apkaltinimo neišsigelbės. Ir daugelis mųsų kaip baidyklos bijosi to vardo, nesuprasdami, kad nuo jo sunku, beveik negalima, išsigelbėti kiekvienam, kas nenori rankas sudėjęs sėdėti. Męs turime suprasti, kad tasai vardas mums užmetamas labiausiai tam tikslui, idant paralizuotų mųsų spėkas, mųsų darbštumą. Juk sunku rasti ant svieto didesnius šovinistus, kaip mųsų kaimynai. Bet jie savo daro ir ant mųsų rėkja, o męs tylime ir baidomės savo darbą dirbti.

Męs ir toliau privalome nesekti jų pavyzdžio, nesipravardžiuoti, bet taip pat privalome mesti keistą baimę ir drąsiai savo darbą dirbti.

3) Žinoma yra, kad mųsų "istoriškieji broliai" prisirišę prie katalikybės ir gerbia savo kunigus. Kaipo kulturiški žmonės, jie labai mandagųs, švelnus ir gražiai, su pagarba apsieina kas-link gražiosios lyties.

Kulturiškasis žmogus stengiasi nepadaryti jokio nesmagumo tam žmogui, kurį jis gerbia. Lauktum užtat, kad mųsų ponai su lietuviais-kunigais ir lietuvėmis-moterimis taip-pat elgiasi Kur jums. Nekalbėsiu aš čion apie žemesnių luomų moteris; kad ir mano akise visi žmonės lygųs, bet aš savo pažiurą čion turiu šalyje palikti.

Yra pas mus lietuvės ponios ir panelės. Paimsime paprasčiausius atsitikimus. Ponas lenkas myli savo kalbą ir mėgsta lenkiškai kalbėti. Jisai turėtų atsiminti, kad lietuvis-kunigas, arba lietuvė-ponia (panelė) myli savo kalbą ir mėgsta lietuviškai kalbėti. Jeigu jis moka lietuviškai ir gerbia lietuvį-kunigą, arba lietuvę-ponią (panelę), tai kaipo mandagus džentelmonas, turėtų, susitikęs lietuviškai juos prakalbinti. — Bet aš nesmi girdėjęs tokių mandagių atsitikimų.

Mųsų kunigai, mųsų ponios ir panelės, ar tai butų šiaip sau pilietės, ar demokratės, ar net sodietės nusileidžia prieš "ponus" — lenkus. Žinoma, męs šito lenkų pavyzdžio neseksime; męs su jais mandagiai elgsimės.

Aprašyti paradoksališki atsitikimai — tai gyvenimo mažmožiai, bet jie tebėra simptomais gilesnio dalykų stovio. — Iš jų matyt, kad vergystės garai dar apėmę mųsų dvasią.

P. Leonas.
("V. Ž.")

IŠ AMERIKOS.

NENORĖJO PATARNAUTI.

Buffalo, N. Y. Ant vieno pasažierinio garlaivio kelneriai atsisakė patarnauti studentams, kadangi jie ne davė jiems dovanų. Užtai laivo kapitonas juos padavė teisman neva už buntą. Teisėjas vienok visus 10 kelnerių išteisino.

INDIJONŲ ŽEMĖS KOLIONIZAVIMUI.

Washington, D. C. Prezidentas Roosevelt išleido prakliamaciją, per kurią atiduoda milijoną akrų Rosebud Indijonų rezervacijos žemių kolionizacijai. Žemės tos yra Pietinėj Dakotoj. Užsirašę gauna po pusę sekcijos žemės. Užsirašiusių yra 105000 ypatų. 19 d. spalių bus traukimas. Visuose Suvienytų Valstijų plotuose randui prigulinčios žemės yra dar 754895-295 akrai. Daugiausiai rando žemės yra Alaskoj, nes 368021509 akrai.

PASEKMĖS DIDELIŲ MUITŲ.

Plieninis trustas sutiko Meksiko gelžkelių dirbimo kompanijai padirbti 28000 tonų gelžkeliams šėnių už 20 dol. toną. Tuom tarpu tas pats trustas namieje už toną reikalauja po 25 dol., taigi po 5 dol. daugiau negu moka jam svetimi. Ką gi jiems paisyti apie naminius reikalus, jeigu jų naudą apgina begėdiški muitai Amerikoj.

SUGRIUVO NAMŲ SIENA.

Chelsie, Mas. Nugriuvo čia siena vienų namų antCheraca Square ir užmušė 8 darbininkus. Kontraktoriai statanti tą triobą likosi suimti.

TVANAI.

Trinidad, Colo. Aplinkinėse Cinnamon River siautė audra su debesų praplyšimais, nuo ko užgimė tvanai, kuriuose prigėrė 15 ypatų. Užtvinę vandens nunešė daug triobų.

Atlanta, Ga. Nuo smarkių lytų šitose aplinkinėse užgimė tvanai. Nuostolius jų padarytus skaito milijonais doliarių. Atlantoj prigėrė keli negrai, miesto vidurys vandens užlietas. Laikraščiai neišėjo, kadangi vanduo redakcijas ir spaustuves užliejo. Pasiliovė dėl tos pačios priežasties darbai dirbtuvėse Athens Cotton Mills. Miestas Augusta visas vandens apsemtas. Mieste Cumden vanduo nunešė tiltą. Čia prigėrė 2ypatos, o truksta 19, su kurioms nežinia, kas atsitiko.

SNIEGAS.

Baltimore, Md. 26 d. rugpiučio čia truputį pasnigo. Sniegas rugpiučio mėnesyj ne priguli prie paprastų atsitikimų.

NELAIMES ANT GELŽKELIU.

Hugo, Okla. Netoli nuo čia susimušė pasažierinis Frisco gelžkelio traukinys su darbininkišku. Prie to 3 ypatos likosi užmuštos o 10 tapo sunkiai sužeistų.

Thayer, Mo. Netoli nuo čia, ant St. Francisco & St. Louis gelžkelio iššoko iš rėlių traukinys. Prie to pečkurys likosi užmuštas, o trukio vedėjas ir daug pasažierių tapo sunkiai sužeistų.

EXPLIOZIJOS.

McAllister, Okla. Anglių kasyklose Hadley atsitiko smarki dujų expliozija, kuri uždegė kasyklas. Oloj yra 30 darbininkų, daugiausiai ateivių; jų išgelbėti negalima

GAISRAI.

Philadelphia, Pa. 25 d. rugpiučio sudegė čia divonų dirbtuvės Overbroko. Nuostolius skaito ant pusės milijono doliarių. Gesinant ugnį, 10 ugnagesių likosi sunkiai sužeistų.

New Orleans, La. Terp Bienville ir Chartres st. 30 d. rugpiučio užgimė gaisras, kuris pridirbo nuostolių ant milijono doliarių.

NELAIMĖ ANGLIŲ KASYKLOSE.

Wilkesbarre, Pa. Warior Run anglių kasyklose pasiliuosavęs vežimas leidosi žemyn ir susimušė su vežimų eile ant kurių buvo 20 darbininkų. Penki darbininkai likosi ant vietos užmušti, vienas mirtinti sužeistas. Tik penki darbininkai išliko neužgauti.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ New York. Sustreikavo čia žiburių dagiotojai. Jie reikalauja pripažinimo unijos.

¶ Norwalk, O. Prasidėjo darbai čianykščiose plieno dirbtuvėse; dirba su dviem darbininkų atmainom. Darbo yra ilgesniam laikui.

¶ Pique, O. Čianykkščios blėtos dirbtuvės stovi.

¶ Middletown, O. Čianykščiose plieno dirbtuvėse dirba tik prie keturių malunų.

¶ Kewanee, Ill. Dirbtuvės Western Tube Works stovi.

¶ East Chicago, Ind. Dirbtuvėse Interstate Iron & Steel Co. nėra darbo, teipgi jo nėra ir Inland geležies dirbtuvėse.

¶ Terre Haute, Ind. Čianykščiose geležies dirbtuvėse dirba penkias dienas sanvaitėj.

¶ Forbe Road, Pa. Darbai kasyklose eina gerai. Dirba kiekvieną dieną.

¶ Sharon, Pa. Dirbtuvėse American Sheet & Tin Plate Co. dirba su pilnu darbininkų skaitliumi.

¶ St. Louis, Mo. Helmbachero geležies dirbtuvėse dirba ne visose dalyse. Manoma, kad nuo pradžios rugsėjo prasidės darbai visose dalyse.

¶ Madison, Ill. Čianykščiose geležies dirbtuvėse nėra darbo.

¶ Lancaster, Pa. Darbai čia su visu pasiliovė; darbininkai, netekę darbo, išvažinėjo kitur.

¶ New Castle, Pa. Dirbtuvėse Shenango Co. dirba visose dalyse. Užtai Greer blėtos dirbtuvės nedirba.

¶ Scranton, Pa. Iš dalies pradėjo dirbti Scranton Bolt & Nut Co. dirbtuvėse.

¶ Danville, Pa. Darbo čia nėra; visos dirbtuvės stovi; nežinia kada pradės vėl dirbti.

¶ Niles, O. Čianykščiose geležies dirbtuvėse dirba tik keturias dienas sanvaitėj.

¶ Cleveland, O. Dirbtuvėse Lake Erie Iron Co. darbai eina geryn.

¶ Youngstown, O. Mahoning Valley Works dirbtuvėse pradėjo dirbti; žada pradėti darbus visose dalyse.

¶ Glencoe, O. Pasibaigė čia angliakasių streikai. Nuo panedėlio Glum kasyklose prasidėjo darbai.

¶ Clarksburg, W. Va. Cherry River Boon & Lumber Co. pradėjo darbus savo medžių apdirbimo įtaisose. Prie darbo patilpo 2000 darbininkų.

¶Pittsburg, Pa. Warton geležies dirbtuvėse dirba pilną laiką. Frankstown dirbtuvėse dirba tik po truputį. Colonial dirbtuvėse dirba su pilnu darbininkų skaitliumi, bet tik penkias dienas sanvaitėj. Crescent dirbtuvėse darbai sustojo. Parkhouse dirbtuvėse Allegheny ne dirba jau nuo dviejų sanvaičių. Lockhardto dirbtuvėse McKees Rocks'e dirba prie 20 pečių. Browno dirbtuvėse dirba su pilnu darbininkų skaitliumi. Byerso geležies dirbtuvėse, kurios stovėjo septynias sanvaites, prasidėjo darbai.

¶ Canonsburg, Pa. Cannonsburg Iron & Steel Co. pradėjo dirbti penkiuose malunuose. Minėtos dirbtuvės stovėjo nuo pradžios liepos mėnesio. Dirbtuvėse Fort Pitt Bridge Works suvisu ne dirba. Hazel kasyklose dirba gerai. Bet visgi dar čia yra daug žmonių be darbo.

¶ Niagara Falls, N. Y. 200 darbininkų International Paper Co. pametė darbą, kadangi kompanija numažino jų algas ant 10%.

¶ Chillicothe, O. Varstotuose A. O. S. W. geležkelio dirba mažiau, paleido iš čia 150 darbininkų.

¶ Cumberland, Md. Tayloro blėtos dirbtuvėse šiuom kartu dirba, bet darbas baigiasi; jeigu ne bus daugiau reikalavimų, darbai turės sustoti

¶ Fallonsbee, W. Va. Čianykščiose blėtos dirbtuvėse šiuom kartu dirba mažai.

¶ Wheeling, W. Va. Geležies dirbtuvėse Whitacker - Glasner šiuom kartu dirba gerai.

¶ Cambridge, O. Čianykščios blėtos dirbtuvės stovi; nėra vilties, kad greitai pradėtų dirbti.

¶ Martins Ferry, O. Aetna blėtos dirbtuvės ir Langhlino geležies dirbtuvės dirba visose dalyse.

¶ Coonigton, Ky. Darbų čia nėra. Geležies dirbtuvės stovi. Nežinia, kada pradės dirbti.

¶ New Albany, Ind. Čianykščiose dirbtuvėse tik iš dalies dirba. Apie pasigerinimą darbų nieko ne girdėt.

¶ Ponghkeepsie, N. Y. Dirbtuvėse Phoenix Horsshoe Co. tik iš dalies dirba. Nežinia, kada pasigerįs darbai.

¶ Reading, Pa. Dirbtuvėce Reading Iron Co. dirba visose dalyse. Bet darbininkų be darbo čia ne truksta.

¶ East St. Louis, Ill. Republic Co. geležies dirbtuvės, kuriose iki šiol dar dirbo, likosi neaprubežiuotam laikui uždarytos.

¶ Youngstown, O. Molderiai Youngstown Furnace Co. pakėlė streiką. Jie reikalauja pakėlimo algų.

¶ New York. New York Electrical Workers Union nuo teismo išgavo uždraudimą, kuris uždraudžia kontraktoriams prie darbo imti ne prigulinčius į uniją darbininkus.

¶ Clarksburg, W. Va. Visose stiklo dirbtuvėse nuo panedėlio prasidėjo darbai ir 2500 darbininkų gavo darbą; iš syk priėmė 1500 darbininkų.

¶ Kittaning, Pa. Sudegė dirbtuvės Moore & Son ir per tai darbininkai neteko darbo.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

IŠ CHICAGO, ILL.

Rugpiučio 30 š.m. buvo parengtos prakalbos. Kalbėtojas gana aiškiai apsakė vargingą padėjimą revoliucijonieriaus J. J. Paureno, kuris jau 10 mėnuo kaip sėdi New Yorko kalėjime. Pirmas kalbėtojas nupiešė žiaurumą Rosijos valdžios ir jos santikius su Amerika ir teipgi priminė Paureną. Antras kalbėtojas aiškino tik agitatyvišką darbą, kaip ir kokiu budu varyti jį sparčiau pirmyn. Publikos prisirinko neperdaug, kadangi per karšta diena buvo, žmonės nenoriai ėjo iš namų. Atsilankiusiejie buvo užganėdinti, ką parodė jųjų karštas delnų plojimas. Aukų surinkta $2.25.

Prakalbose buvęs.

IŠ COLLINSVILLE, ILL.

Buvo čia parengtos prakalbos. Susirinkimą atidarė Juozas Steponaitis. Pirmiausiai kalbėjo J. Guzevičia apie S. L. A., S. J. Radavičia apie mokslą, jo naudingumą, ragino visus, kaip tik galima, šviesties, laikytiesi vienybės. Žvingilas kalbėjo apie socijalizmą, jo naudą. Ypač paskutinis kalbėjo gerai, nors girdėt buvo rugojimas, kad jis kalba ne aipe Susivienyjimą Lietuvių Amerikoje, pasirodė tikru darbininkų užtarėju. Jis aiškino darbininkų reikalus, kaip jie gali savo buvį pagerinti; kaip juos skriaudžia kapitalistai ir jų tarnai politikieriai. Jie, patekę kongresan, išleidžia skriaudžiančias darbininkus teises. Jo kalba susirinkusiems labai patiko. Gaila vien, kad ne aiškiai kalbėjo.

Tarpuose kalbų buvo dekliamacijos. Dekliamavo eiles: mažas Antanukas (pravardės ne atmenu) Malevičiutė, Ona Gudikė, bet ji, rodosi savo eilių nemokėjo gerai

Buvo dainuota ir keletas dainų; dainavo choras iš E. St. Louiso, vedamas Šilingio. Dainos publikai patiko, ji jo vadovą apdovanojo puikia lyra.

Žmonių buvo pilna svetainė, daug buvo merginų ir moterų. Matyt musų moterys ne žemiausią draugijoj užima vietą. Geistina, kad apšviečiančios protą prakalbos visur butų rengiamos.

Keleivis.

IŠ WORCESTER, MAS.

Laikai čia pagerėjo.

Lietuvių čia yra apie 4000, bet jų susipratimas ant žemo stovi laipsnio. Retai kur pamatai laikraštį, o dar rečiau kur galima patikti lavinančią protą knygutę. Daugumas ne prie raštų turi patraukimą, bet prie raugalo: apie bačką teip apgula, kaip bitįs apie avilį. Jeigu kur pasitaiko vestuvės, tai ten lekia iš visų kraštų.

14 d. rugpiučio buvo vestuvės. Svečių, kaip visuomet tokiuose atsitikimuose susirinko ne mažai. Kadangi protas kelių buvo apsvaiges, tai neapsiėjo be peštynių. Kadangi po ranka ne buvo kitokio ginklo, tai bombordavo viens kitą sidabriniais doliariais.

Laikraščių ateina čia: 10 egz. "Lietuvos" ir tiekjau "Keleivio"; iš Europos ateina 10 "L. Ukininko", 10 "Žarijos", 10 "Saltinio", (kaip tai gali susibėgti, kad visų laikraščių ateina po lygiai? Skaitlinės tos nelabai išrodo ištikimos. Red.).

J. Po.

IŠ BROOKLYNO, N. Y.

No. 33 "Lietuvos" patilpo korespondencija iš Brooklyno, kurioje bandoma aprašyti siuvėjų streikas, kuris atsibuvo 29, 30 ir 31 liepos š. m. dėl nenorėjimo kontraktierių (bosų) pripažinti unijos. Tam tikslui unija rengė mitingus, idant išsiaiškintų dalykų stovis ir kad pasekmingiau pervest streiką, pageidaujami buvo kalbėtojai., P. Brooklynietis, cituodamas kalbėtojų išreiškimus, dėl mums nežinomų priežasčių gana toli nuklydo nuo teisybės; todėl męs, kaipo unijos atstovai, matom neatbutiną reikalą atitaisyt padarytas teip nesąmoningas klaidąs. P. Brooklynietis rašo: "pakvietė kalbėtojus vietinės 19 R. L. S. S. kuopos". Tokios organizacijos Brooklyne visai nėra, kalbėtojai buvo kvieisti, bet iš 19 kuopos Lietuvių Socijalistų Sanjungos.

Rašo toliaus p. B-tis: "bet darbininkai apsivilė ant kalbėtojų, nes jų kalbos galėjo policijai suteikti progą išvaikyt susirinkimą, uždraust streikuojantiems darbininkams kur nors rinktiesi".

Čion jau, p. B. nuomonė, kvepia net policija, o užmiršta nabagas, jog musų organizacija (unija) susitvėrusi ant pamatų grynai darbininkiškų ir pažysta Suvienytų Valstijų konstituciją, ir naudojasi laisve žodžio, spaudos ir susirinkimų ir lai ne krupčioja p. B. nuo kalbėtojų žodžių, bet geriaus lai prisiklauso kitataučių kalbėtojų (jei supranta), tuomet išnyks šiurpuliai iš p. B. nugaros. P. Brooklynietis, cituodamas kalbėtojų žodžius, terp kitko štai ką sako: "smarkavo teipgi žinomas čia, nešiotojantis maskolišką pravardę revoliucijonierius, aiškindamas savotiškai lytiškus prietikius, buk be lytiškų susinešimų suges musų sveikata, išdžius smegenys ir tt.". Net keista! katrą p. B. iš kalbėtojų perkrikštijo net į maskolišką pravardę ir į keno lupas nori įdėt panašius išsireiškimus? Todėl, dėl aiškumo, priversti paminėti — koki kalbėtojai kalbėjo laike minėto streiko, lai skaitytojai tėmija, katram priteikiama maskolišką pravardė ir panašus išsireiškimai? Arba p. B. gal pats iš savo mylistos teiksis pirštu parodyt.

Čia paminėsime kalbėtojų pravardes: J. Šukys, J. Šaltys, J. Ambraziejus ir J. Grinius.

Męs, kaipo unijos atstovai, buvom visą laiką, dabojom tvarką ir kvietėm kalbėtojus, bet panašaus nė kalbėtojo, nė išsireiškimų negirdėjome. Tad p. B. gal atsinešė savotišką nuomonę nuo savųjų draugų į salę susirinkimo ir svaido it meška įsilipus į malkų kruvą pagaliais, nežiurint į ką papuola?

Tad tą užpelną paliekam pačiam p. B. ir už jį, kaipo neprisidėją niekuom prie jo panašios nuomonės, atsakomybės neimame.

Nurodinėjimas ką kalbėtojai kalbėjo, ištisos jų kalbos, manome, užimtų per daug vietos, nėsą streikas tęsėsi kelias dienas ir kaip dienomis teip ir vakarais buvo susirinkimai, užtad perstora knyga butų viską aprašius, galim tik paminėt branduolį minčių, jog buvo kalbama apie darbininkų skurdą priežastį jo, unijas, judėjimus darbininkų čia ir kitose šalyse ir tt.

Anaiptol nesimatė jokio blogumo, kaip p. B. aprašo, nės su pagelba kalbėtojų pavyko mums pasekmingai pervest streiką: netik ką kontraktoriai pripažino uniją, pasirašė ant kontraktų bėgantiems metams ir da nekuriose dirbtuvėse padidino darbininkų algas ir apart to, paskui pasirašantiejie sau didesnius iškaščius pasidare ir vis tai ačių triusui darbščių vyrų, kurie netingėjo pasidarbuoti labui musų unijos.

Už melagingą apšmeižimą streiko priguli didelė gėda p. Brooklyniečiui.

Męs iš savo pusės virš minėtiems kalbėtojams, kurie nekartą, iškilus kovai darbininkų minėtos unijos su darbdaviais, stoja mums pagelbon, nesigailėjo triuso nė sveikatos, ištariam širdingą ačiu ir tikimės, kad musų sandraugai neatkreips atydos ant Brooklyniečio tuščių plepalų, bet ir ant toliaus pagelbės mums pastumėt organizatyvišką darbą pirmyn.

Pasitikime, jog gerbiamoji "Lietuvos" redakcija leis savo laikraščio skiltis atitaisymai minėtų klaidų.

Vardan siuvėjų unijos 54 skyriaus komitetas:

Pirmsėdis — P. Strolys,
Raštininkas — V. Kriaučiunas,
Iždininkas — P. Akucevičia.

IŠ MT. CLAIR, W. VA.

Darbai aplinkinėse anglių kasyklose truputį pasigerino. Kadangi čia nėra darbininkų organizacijos, tai kompanija juos išnaudoja.

Čia ir aplinkinėse Clarksburgo lietuvių yra mažai, daugiausiai yra slovakų ir italijonų. Terp mažo lietuvių burelio viešpatauja tamsybė. Lietuviai, gavę algą, tuojaus bėga su pinigais į Clarksburgą gert, nes Mt. Claire karčiamų nėra. Ir ten tankiai ne vienam atseina nakvoti policijos areštuose, kas, žinoma, labai brangiai atseina. Laikraščius mažai kas skaito, todėl ir mažai savo vargą supranta. Lietuvių yra čia vieną šeimyna, o 7 pavieni, bet laikraščiai atena tik 4 egz. "Kovos" ir "Lietuvos" ir "Keleivio", ir tuos mažai kas skaito. Tamsunai skaitančius laikraščius vadina bedieviais.

Socijalistas.

IŠ LEWISTON, ME.

Darbai eina čia ne blogiausiai.

Lietuvių yra čia pusėtinas burelis, bet sutikimo tep jų nėra. Apšvietimas jų teipgi ne augščiausiai pakilęs, užtai girtuoklystė labai prasiplatinusi. Pasigėrę, nežino ką daro. Kartais šaudosi, kartais su peiliais badosi. Laikraščius mažai kas skaito. Jeigu pakalbini užsirašyti laikraštį, tai atsako, kad geriau pinigus pragerti. Nuo seniau yra čia susitvėrusi pagelbinė šv. Baltramiejaus draugystė, neseniai susitvėrė socijalistų sanjungos kuopa. Pirmsėdis šv. Baltramiejaus draugystės apreiškė, jog jeigu kas priguletų prie kuopos iš draugystės sanarių, tai bus prašalintas (apie tai gali spręsti vien draugystės sanariai, bet ne jos vienas pirmsėdis. Red.).

Tankiai pasitaiko, kad lietuviai metavoja už geležinių grotų, o paskui uždirbtus pinigus teisėjams moka.

Lewistonietis.

Darbai eina čia pusėtinai: pusė dirbtuvių dirba pilną laiką, kitos 3—4 dienų sanvaitėj.

Lietuvių yra čia 50 šeimynų, o apie 200 pavienių. Iš draugysčių, yra čia pašelpinė šv. Bartlamiejaus draugystė, bet jai žmonių apšvietimas nerupi. Neseniai susitvėrė 105 kuopa L. S. S. iš 19 sanarių. Vadovai jos darbuojasi, kiek jų pajiegos leidžia, todėl galima tikėtiesi, kad kuopa augs.

Šitose aplinkinėse lankosi naujas lietuviškas vaikėzas, Konstantinas Šatkus. Jis sakosi pats, jog likosi išvytas iš dvasiškos seminarijos, bet nesako už ką. Tuli lietuviai iš jo laikytų prakalbų mano, kad jis nė dvasiškoj seminarijoj buti negalėjo. Jis beveik visą vasarą pas mus išgyveno, dabar sakosi įstosęs į dvasišką seminariją. 27 rugpiučio jis pas mus laikė kalbą apie Jezaus mirtį ir užbaigė bažnyčios statymu (ar tik jis neturi tikėjimiško proto sumaišymo? Red.), peikė lietuvius neva už persekiojimą kunigų. Teisino kunigus, buk jie mažai surenka pinigų (jeigu visus surinktų, juk tąsyk nė klierikams nieko neliktų. Tąsyk but, turbut, tikra svieto pabaiga. Red.), gyrė Peterburgo lietuvius. Peterburge, girdi, vienoj bažnyčioj ant Nevsko prosp. viena diena buva pamokslai 16 kalbų (argi tai ant Newsko prospekto? Red.), tai girdi ten viskas apsieina moksliškai (ergo — ir lietuviai privalo glaustiesi prie airių. Iš tikro, kunigams, apgynimui jų reikalų reikia geresnio už klieriką tikrą ar ne tikrą, Šatkų advokato. Red.). Jis stengėsi įkalbėti, buk 1905 m. 22 d. sausio Peterburge kįlo žmonių skerdynės tik todėl, kad jie neturėjo dvasiškų vadovų, tuom tarpu žinome, kad tąsyk minias vedė prieš kareivių šautuvus popas Gapon, taigi jų dvasiškasis vadovas. Čia prasidėjo ginčai, nes žmonės išrodinėjo ir kunigų kaltes. Šatkus išrodinėjo, kad žmonėms nieko daugiau nereikia, tik turėti kunigus ir statyti bažnyčias, bet puikias, ne tokias, kokias jis matė So. Bostone. Prašė bažnyčioms (žinoma, ir klierikams. Red.) nesigailėti centų. Prasidėjo aukavimas. Kas aukavo, tuos gyrė, o ne norinčius aukauti išvadino bedieviais, juodašimčiais ir tt.

Miško Paukštis.

IŠ EURECA, CAL.

Naktyj terp 17 ir 18 rugpiučio šitose aplinkinėse siautė žemės drebėjimai: Žemė drebėjo trįs kartus: 12 val. nakties, 3 ir 6 val. ryto. Nuostolių didelių nepadarė, nugriovė tik keletą dumtraukių, išgazdino žmonis teip, kad nieks nedryso užmigti.

Šitame mieste gyvena ir lietuvių burelis. Gyvena jie sutikime, tik gaila, kad ne visi paiso blogų metų. Vieni dirba, o kiti, doliarį sugriebę, keliauja į pragaro kantorą ir traukia ramiai šetono išmislytą gėrymą. Gaila, kad girtuokliaujanti ne supranta, jog atėjus blogiems metams nieks jų nepasigailės, nepasigailės nė karčiaminiukai, nė svaiginančių gėrimų leidėjai.

Aš.

LYGIAI KAIP LIETUVOJ.

Prabėgusią sanvaitę Vertkaimio pagelbinė švento Jokubo draugystė tapo užkviesta ant pašventinimo lietuviškos bažnyčios. Užkvietimą prisiuntė rengimo apeigos komitetas ant didelės baltos popieros, su parašu klebono Šarkos, ir žyme parapijos. Jau buvo po paprastam šv. Jokubo draugystės susirinkimui. Viršininkas draugystės, p. Baublis, aplaikęs užkvietimą, sušaukė nepaprastą susirinkimą, lyginai kaip ir visi rimti viršininkai daro, atsitikus svarbiam reikalėlių. Nariai draugystės, žinodami savo pareigą, susirinko veik visi, ir po trumpam apkalbėjimui, vienu žodžiu, po bausme dvejų doliarių, nutarė keliauti savoms lėšoms. P. Gerklius įnešė, jog nenorint aplaikyti gėdą, pasilikus užpakalyje kitų, reikia, sako, pasamdyti bandą dudorių. Visi draugai rankomis suplojo ir p. Gerkliaus įnešimas tapo priimtas. Nors dudoriams prisiėjo užmokėti šešias dešimtis dol., bet šios lėšos tapo uždengtos iš iždo draugystės. Šešios dešimtįs doliarių, ką tai reiškia, męs turime pasirodyti vyrais — šaukė p. Gerklius. Mat buvo atėjąs gandas, jog ant pašventinimo pribus daug kunigų ir pats vyskupas. Žinia apie pašventinimą bažnyčios pasklydo po visą apielinkę. O tu dievulėli mano! džiaugsmas, — iš antros šalies nusiminimas. Džiaugiuosi savo vėlėj, jog taps pašventyta nauja bažnytėlė, bus daugiau Dievui garbės! Liudna, kad šioje garbingoj iškilmėj negalėu dalyvauti. Mat aš supratau, jog nekviestam nėra vietos; aš juk neturiu nė rašto, nė žymės, o priegtam mano tuščias kišenius. Šventinama bažnyčia ir rengiama iškilmė buvo dešimtis mylių, taigi pėkščias nežinomais keliais nenuplunksi. Prie tų visų nelaimių dar sakoma, kad Amerikoje nė vienas doras žmogus pėkščias nevaikščioja, eina, sako, tik koki nedori trampai. Prašvito mano akys, kada gerasis dėdė (kuris prisiuntė man laivakortę) paaiškino, kad Amerika yra laisva šalis, kad čion galima ir pėkščiam vaikščioti, ir visokius gerus darbus Dievo garbei ir naudai bažnyčios veikti. Ir prie tų visų aiškinimų įspaudė į delną du baltu muštiniu.

O tu dievulėlį, man džiaugsmas! Apeigos diena buvo paženklinta septintadienis. Per visą pereitą sanvaitę nepuolė nė lašas lytaus. Rodosi žmogus imsi ir sudegsi. Atmenate šįmet liepos mėnesį. Seni Amerikonai, išbuvę čion per dvidešimtį metų, pasakojo, jog toks karštis buvo tik prieš septynis metus. Bet nepaisant užsirustinusių saulės spindulių, žmonėlių abiejų lyčių prisirinko apstus buris iš visų apygardų; prilyginant atlaidus šv. Onos Alvite. Keturios bandos dudorių pučia įvairius maršus. Žvaigždėtos Amerikoniškos ir įvairių parvų šventųjų vėliavos tik plevėsuoja. Maršalkos, pasipuošę su žymėms ir kryžiais, persijuosę kreivoms padabintoms juostoms, maršuoja nepaisydami kylančių dulkių. O tu dievulėli! gražumėlis! Bet už viską daugiaus puošė iškilmę nauja bažnytėlė. Su dviem iškeltais žvilgančiais bokštais, rodosi iškištoms rankoms šaukia visus prie savęs. Kiek tai laimės ir ramumo aš turėdavau atlankiąs per atlaidus bažnyčias Lietuvoj. Ten vargšas baimykis dar žandaro su nagaika, o čion laisvas melskis! Bažnyčia yra gana ruiminga, šeši šimtai sėdynių, klebonas sakė kad per metus laiko tik už vienas sėdynes bus galima surinkti apie pusketvirto tukstančio doliarių, — pasakojo tulas senas parapijonas. Jau buvo netoli vienuolikta valanda, kada visi kunigėliai susirinko. Jų buvo apie dvylika. Visi apsivilko bažnytiniais rubais, ir prasidėjo dievmaldystė. Pameskite gėrymą, o eikite ant dievmaldystės, šuktelėjo kažin kas iš minios. Bet ištroškusiejie rodosi su didesniu iniršimu grudosi per viens kitą prie aptverto šalia bažnyčios jardo, reikalaudami limonado. "Dominus vobiscum" — užgiedojo kunigėlis. Šešis už kvorterį, duok šią šešis už kvorterį, rėkė kiek tik gerklė išnešė, tulas pusamžis anglių sužymėtas vyras, vaišydamas savo draugus. Mat vargšas apsigavo, mislydamas, kad jis yra paprastoje smuklėje, čion gi pardavėjas paaiškino, kad už kiekvieną stiklą reikia užmokėti dešimts centų. "Sorsum corda"— Nedovanosiu r.... nedovanosiu! — šaukia su iniršimu antras jaunas vaikėzas, apgniaužiąs kumščioj bonkos kaklą, smagydamas miklią ranką ir norėdamas suduoti savo priešui.

Staiga sudundėjo žemė, milžiniškas stulpas dulkių apglėbė visą gatvę.

Minioje pasirodė sumišimas. Vyrai, moterys bei maži kudikiai sprukko, kur galėjo, gelbėdami gyvastį. O Jėzus, Marija! susimylėkite! Štai tarpe minios visa rota kazokų. Akyse pasidarė tamsu, kazokai, rodosi, joja į bažnyčią, raišioja ir kapoja nagaikomis visus ir kunigus laikančius dievmaldystą. Šventiejie pribukite, gelbėkite, čion antra Kražių skerdynė, tai nelabas Iscariotas prrisiuntė savo budelius kankinti ir persekioti skelbėjus Chritaus mokslo — meilės artimo! Atsipeikėjau vien, kada tulas geradėjas paaiškino, jog čion nebuvo rusiški kazokai, bet Pensylvannijos valstijos policijantai. Ko gi jie čion pribuvo? Viršininkas davė ženklą apstoti bažnytinę smuklę, ir areštuoti visus pardavinėjančius. O stebuklai ant stebuklų! Šeši tuzinai byro šaltinio vandenyj ir trys šimtai skrynių limonado persimainė į degtinę ir alų. Po surašymui pardavinėjančių vardų, iškvotimo reikalų užveizdėtojo, smuklė tapo uždaryta. Policija pasiliko sergėti visą mantą, prisakydama visiems areštuotiems pributi rytoj dešimtą valandą pas teisdarį Rudį, kaipo liudininkams.

O jus bedieviai, parmazonai, griautojai tikėjimo, niekintojai stebuklų, keikiau dvasioj policijantus. Ar jus nežinote, jog Christus, budamas vestuvėse permainė vandenį į vyną! Tai kodėl kunigai, turėdami ta pačią galybę, negali panašiai padaryti?

Juk kunigai yra tikri Christaus įpėdiniai. Ar įtikėjo į stebuklą teisdarys Rudis, kaip pridera geram bažnyčios tarsui? Kur tau! Bedievystė apglėbė Amerikoje visas vietas. Visą užgrėbtą mantą prisakyta sugrąžinti jos savininkams, o vargšas klebonas, už peržengimą valstijos teisų pardavinėjime nelegališku budu svaiginančių gėrimų, tapo nubaustas šimtu penkioms dešimtims doliarių. Klebonas ir po šiai dienai atmena nelaimingą atsitikimą iš bedievių pusės; ir šiądien, suėmęs galvą, aimanuoja pražuvusių trijų šimtų skrynių stebuklingo limonado, šešių tuzinų bonkų gydančio vandens ir šimto penkių dešimčių doliarių.

Dieve, kada ateis tavo karalystė? Kada tu nubausi bedievius, bažnyčios priešus? Kada visi netikėliai įtikės, jog stebuklai buvo visuose amžiuose, taigi jie atsikartoja ir po šiai dienai.

Gaila man klebonėlio; nuo savęs turiu tiek pridurti, jog mano gerasis dėdė klaidingai suprato laisvės darbus Amerikoje. Musų geradėjų rankos yra surištos valstijos policija, jie yra persekiojami bedievių lygiai kaip senoj tėvynėj caro valdžios. A rne?

Tai dar aš.

AR TIK NEBUS IR VĖL PARANOIA?

Neperseniai D-ras A. Rutkauskas "Katalike" parodė aiškiai, kad straipsnis "Moters paprasto lietuvio", tilpęs "Lietuvoje", yra rašytas ypatos, sergančios liga paranoia, arba aiškiaus pasakius, beprotės. Kiekvienas, kas tą D-ro A. Rutkausko kritiką skaitė, turėjo matyti, kaip jis gabiai ir moksliškai tą parodė ir, gal, ne vienas gailėjosi tos nelaimingos žmonos dėlei jos prastojimo proto. Ištikro, yra ko gailėties.

Bet, jei mums gaila moters, ir tai dar paprasto lietuvio, tai kaip nesulyginamai daugiau turime gailėties patiės D-ro Rutkausko, ta pačia liga jam susirgus, kas, matyt, turėjo atsitikti. Ta liga, paranoia, kaip ir daugelis kitų ligų, matyt, yra limpanti ir jam ją begvildenant, jis turėjo ja užsikrėsti, nes tuojaus potam gauname skaityti "Lietuvoje" jo ilgą keturių skilčių straipsnį, kuris jau jokiu budu nesusiveda. Teip ir matai iš jo, kad rašėjo protas, it žaltvykštės, mėtosi į visas puses ir perskaitęs jį visą visgi nežinai, ką rašėjas norėjo pasakyti.

Dabar vėla gauname skaityti "Katalike" jo "Žodį apie "Aušros" prelekcijas", kuriame jis leidžia pažinimą mokslų, anot jo, griaujančių tikėjimą, k. v.: mytologiją, biologiją, antropologiją, astronomiją, ir kitų, tik augštiems mokslininkams, ir grieztai užgina su jais apsipažinti praščiokams. Jiems jis palieka tik tikėjimo dorą ir žinias, supažindinančias juos su įrankiais jų darbo, — amatais. Pirmesniejie gi "Aušros" prelegentai, anot jo, tą sakę, ką jiems seilė atnešus, ypačiai gi daugeliui jų rupi vien ką nors įdomaus pasakyti, o kitai daliai — prelegentą suklaidinti; todėl busimus prelegentus jis meldžia paskirti sau tematus iš įvairiausių šakų mokslo, bet kurie nekovoja su tikėjimu, kadangi, girdi, net ir universitetų profesoriai, nors ir ne praščiokams mokslus guldo, o bet lenkia galvas prieš dorišką krikščionybės surėdymą.

Jei D-rui Rutkauskui ratelis nebutų sukęsis galvoj, tai jis niekaip nebutų galėjęs tokių besuomonių rašyti; jis butų žinojęs, kad visas vargas ir yra žmonėms iš to, kad daugelis garsių mokslininkų žemai lenkia savo galvas ne mokslui, bet doliariui ir kad žmonės drystanti kalbėti teisybę yra iš katedrų prašalinami ir jų vietos užimamos ypatų, kurios tiktų geriau batus kam valyti, o ne buti universitetų profesoriais. Vakarinėj Europoj yra truputį geriau — ten iš universitetų išeina naujos idėjos. Jis butų žinojęs teipgi, kad krikščioniška dora (ypač katalikų bažnyčios) yra tame, kad klausyti bažnyčios prisakymų ir negalvoti, todėl mokslai čia joki nėra reikalingi, nes Visogalis ir Viskažinąs Dievas apsirupina visais žmogaus reikalais ir D-ras Rutkauskas, rinkdamas "Aušrai" prelegentus su tikslu pratinti žmones pačius galvoti, vistiek, kokią šaką mokslo jis neimtų, yra didžiausiu Dievo maištininku, lygiu Belzebubui, kuris likosi nutrenktas į pačią gilumą pragaro už panašų darbą. Bet jei ir butų leistinas šiokis-tokis samprotavimas nuo bažnyčios, tai jam sunku yra surasti tokią šaką mokslo, kuri grieštai nesipriešintų tikėjimui. Jau, rodosi, nekaltesnio mokslo negali buti, kaip geografija, o ir ta griauja pamatus bažnyčios; vieną vaikiną man tekė girdėti sakant, kad jis pradėjo abejoti apie tikėjimą perskaitęs tik p. Šerno geografiją. Kasdieniniame gyvenime juk nėra reikalingesnio mokslo per matematiką, o bet jos tėvas — Archimedes bažnyčiai turi buti aršiausiu žmogum, nes tik su pagelba jo ir jo pasekėjų suradimų geologija galėjo parodyti, kad musų žemė gyvuoja jau ne 6000 metų, kaip Šventas Raštas sako, bet ištisus milijonus metų. Kur gali buti aršesnė erezija?

Tokius mokslus, kaip šitie, atmetus, kas gi sulyg D-ro Rutkausko, liekasi "Aušros" prelegentams kalbėti? Niekas. "Aušros" draugystė turi apsieiti be prelekcijų šįmet, nes ką jie neimtų, vis už tikėjimo užkliuva, sulyg duotųjų rengėjo nurodymų, kadangi tikėjimu žmonių yra jų saldųs prietarai bei nežinia, kurie turi buti išgriauti, nors ir saldžiausi jie butų paskendusiems juose, norint įžengti pirmyn.

"Aušra", kaip D-ras Rutkauskas nori įkalbėti visuomenei, kiek man žinoma, niekuomet nerengė tokių prelekcijų, kurios tyčia užgautų svetimus jausmus. Joje lygšiol nebuvo panašaus partyviškumo matytis ir, jei koks reikalas yra grynyti, tai tik paties D-ro Rutkausko smegenise, kurie, matyt, užsikrėtė liga nuo anos Paprasto Lietuvio Moters. Oi, kaip tai pavojinga yra daktaru buti! Gaila jo, bet dar daugiaus "Aušros" draugystės, kuri šįmet ir be prelekcijų turės likti ir gal dar pirmininko neteks. Vargai tik vieni ant šio svieto, sakau, daugiau niekas.

Vėjas.

DAILUS MORALAI.

"Katalike" 27 d. rugpiučio, š. m. tilpo *istoriškas* atsišaukimas Dr. Rutkausko. Jisai palyti "Aušros" dalykus (1-sios kuopos), rengiamas jos prelekcijas ir taiko į visuomenę, taigi lai visuomenė ir pamato, kokiu budu jisai išdygo "Kataliko" skiltyse.

2 d. rugpiučio., paprastame "Aušros" draugystės susirinkime (1-sios kuopos) antru kartu buvo renkamas komitetas sujieškojimui prelegentų prelekcijoms skaityti ateinančią žiemą ir į jį išrinkta: Dr. Rutkauskas, Dr. Kulis ir aš. Pasikalbėjime komiteto 5 d. rugpiučio pas Dr. Kulį užsiminta apie žymesnę vertę prelekcijų tuomet, koumet jos yra rengiamos pagal apmislytą iš anksto metodą, butent: prelekcijų klausytojai galėtų geriaus pasinaudoti, jeigu prelekcijų temos butų laikomos viena pagal kitą. Buvo tai privatiška komiteto nuomonė ir, kad tai dalykas neįvykdomas vietinėse aplinkybėse ir ypatingai, kad komitetas neturi teisės ir morališkų pajiegų įsakinėti renkamiems prelegentams ir skirstyti jiems temas, — komitetas nė nemislijo nieko panašaus pradėti. Komitetas laikėsi tos nuomonės, kad prelekcijose, kaipo moksliškame dalyke, turi buti vengtinas partijinis entuzijazmas, nes jos ne agitacijai rengiamos. Bet visai nebuvo kalbėta ir su tą nuomone viešai imponuoti. Komitetas, nužiurėjęs ypatas į prelegentus ir pasiskirstęs kam į kurią kreiptis, išsiskirstė.

11 d. rugpiučio gavau laišką nuo Dr. Rutkausko (rašytą 8 d. rugp.) drauge su piešinėliu, kurs tilpo štai "Katalike" 27 d. rugp. Kadangi jame užkliudyti vieši dalykai, tai, menu, turiu teisę ištrauką iš to laiško teipgi parodyti visuomenei, nes prelekcijų reikalams jisai rašytas. Skamba šiteip:

...."Aš noriu žinoti ar tamista pritariate mano Atsiliepimui į Prelegentus? Aš nemislinau užgauti narius P. R. Komiteto tą atsiliepimą rašant pilnai tikint pritarimo, nes tai man nieko nežadantis darbas ir aš pasirašiau, kaip patėminsite, vardan P. R. Komiteto. Man rodosi, kad ta mislis buvo lukštenamą tiktai nebuvo kalbėta per laikraštį atsiliepti. Dr. Kulis, kaip matyt iš p. Šerno patėmijimo, mano atsiliepimui nepritaria. — (Mat, p. Šernas, dasižinojęs nuo Dr. Kulio, kad atsišaukimas ne nuo komiteto paeina, nors ir vardan komiteto rašytas, prijungė prie jo raudonu rašalu patėmijimą ir nusiuntė atsišaukimą atgal. Autorius gi pasiuntė jį man.... aprobuoti). Męs tą lengvai galime užtaisyti tvirtinant, kad mudu nutarėm tai atlikti kuomet Dr. Kulis išėjo pas ligonius, o mudu du vienu likomės apkalbėti P. R. reikalą Dr. Kulio kambarėlyje. (Mat Dr. Kulis turėjo privatišką reikalą išeiti. Bet sugrįžo už 5—7 minutų, jeigu ne greičiaus). Sutarus taip kaip mano atsiliepimas skamba, męs priversime p. Šerną patalpinti ir prieš jo grieztą užsikandimą netalpinti.

...."Aš meldžiu tamistos peržiurėjus visą prisiųstą raštpalaikį ir jo mislį apsvarsčius parašyti nuo savę laiškialį į Rėdystę "Lietuvos" ir kitą trumputį lapelį prisegkite prie originalo patvirtinant kad taip mudviejų arba komiteto buvo nutarta posėdyje pereitą seredą. Jaigu Dr. Kulis išėjo laike posėdžio ir neklausė nutarimų tai ne komiteto kaltė. Męs priversime ir dorius žodžius skambėti Šerno "Lietuvoje"."

Kadangi aš negalėjau pritarti nė atsišaukimui, nėgi laiškui, tai nė nerašiau Dr. Rutkauško diktando. Parašiau tiktai jam pačiam.

Matomai, kaipo pasekmę viso to, gavau nuo Dr. Rutkausko kitą laišką, rašytą 15 d. rugpiučio, kuriame kreiptasi į manę, kaipo į "Aušros" 1-sios kuopos sekretorių, su reikalu pranešti, kad:

...."Idant ne ant minutos nesuturėti spartos Prelekcijų Rengimo Komiteto, aš nuo šios dienos, (15 rugp.) atsiskiriu visai nuo 1-mos kuopos "Aušros" draugystės kaipo naris bei pirmininkas, bet už vis pirmiausia nuo Prelekcijų Rengimo Komiteto.

Dabar, štai 27 d. rugpiučio tasai atsišaukimas, kurį "Lietuvos" redakcija atmetė *neautentiškumo* dėlei, telpa "Katalike", nors jau ir *ne vardan komiteto*, bet visgi po juo Dr. Rutkauskas pasirašo "Aušros" 1-sios kuopos pirmininkų ir nariu Prelekcijų Rengimo Komiteto (Turėtų buti komiteto sujieškojimui prelegentų, o ne Prelekcijų Rengimo).

Galima, mat, kartu ir *neprigulėti* ,.ie "Aušros" ir *prigulėti*.... Ir tai tur but iš persitikrinimo!....

Dailųs moralai!.... Daili dora!

Jonas Sutkus.

Narys Komiteto Sujieškojimui Prelegent.ų

6 d. rugsėjo 3½ valandą po pietų, privalo įvykti "Aušros" 1-sios kuopos paprastasai susirinkimas. Reikia apkalbėti keletas svarbių dalykų. Sąnariai kviečiami atvykti nurodytą valandą ir kuoskaitlingiausiai į Fellow Ship butą.

J. Sutkus,
Kuopos Sekretorius.

IŠ VISUR.

‖ Sulyg ateinančių iš Persijos žinių, joje yra tikra anarchija, laukiama naminio karo. Nuddeoj mečėtuose kunigai šaukia žmonis į šventą karą su šachu. Liberalai pastatė šachui reikalavimą, kad ministeriai butų išrinkti iš jų tarpo, kad iš Persijos butų išvyti reakcijonieriai; atleidimo suareštuotiems ir gaudomiems dar revoliucijonieriams.

‖ Terp Amerikos ir Portugalijos padarytas sutarimas kaslink išdavimo prasižengėlių. 22 prasižengėlių veislės turi but išduotos. Pasikėsinimai ant valdono ir prezidento gyvasties pripažinti paprastais kriminališkais prasižengimais.

‖ Kaip paduoda paskutiniai telegramai, revoliucija pietinėj ir vakarinėj Persijoj platinasi. Laristane sukilo gyventojai. Konstitucijonalistai reikalauja sušaukimo parlamento, kitaip gazdina visišku atsiskyrimu pietinių provincijų nuo Persijos. Šacho kariumenė pereina į revoliucijonierių pusę. Sukilimas provincijose Laristan ir Kerman platinasi. Miestas Kerman yra jau visas revoliucijonierių rankose. Miesto Kerman aplinkinėse buvo smarkus mušis revoliucijonierių su reakcijonieriais, kuriame krito keli šimtai kovotojų.

‖ Prancuzijos kariumenės ambulanso sanarys Marquet pareikalavo nuo Amerikos prezidento Roosevelto 2000 dol., kitaip jis pagazdino prezidentą visokiais jo šeimynai nemaloniais pagarsinimais. Prezidentas Roosevelt Marqueto laišką perdavė Prancuzijos konsuliui New Yorke, o tas jį perdavė Prancuzijos valdžioms, kurios Marquetą atidavė teismui. Teismas jį pasmerkė šešioms dienoms kalėjimo.

‖ Venezuelės augščiausiasis teismas pasmerkė prancuzišką telegrafo kompaniją 5 milijonais doliarių bausmės už rėmimą revoliucijos Venezuelėj; Amerikos gi Asfalto kompanijai uždėjo tokią jau bausmę. Ką darys Prancuzija ir Amerika dar nežinia; jos turės užstoti už savo kapitalistus.

‖ Mieste Karlsbad, Čekijoj, susitiko Maskolijos užrubežinių reikalų ministeris Izvolskyj su Vokietijos tokių jau reikalų ministeriu Schoenu. Pirmiau jis susitiko su Anglijos karaliumi ir Prancuzijos ministerių pirmininku Clemenceau. Paskui, maudynėse Norderney Izvolskyj susitiks su Vokietijos kancleriu Buelowu.

‖ Anglijoj likosi įvestos naujos patentų tiesos, sulyg kurių visoki svetimi išradėjai gali tik tąsyk gauti Anglijoj patentą, jeigu patentuoti išradimai bus dirbami Anglijos dirbtuvėse. Dėl tų naujų tiesų, daugelis vokiškų ir amerikoniškų kapitalistų pradėjo rengti patentuotiems išradimams dirbtuves Anglijoj.

‖ Vokietijoj, mieste Eilenburg, Celuloido dirbtuvėse užgimė gaisras. Ugnyje sudegė keturios ypatos, 3 mirtinai apdegė, o daug tapo sunkiai sužeistų.

‖ Šachui Persijos su suvaldymu revoliucijos neina teip lengvai, kaip jis tikėjo. Užgimė maištai jau ir tuose apskričiuose, kurie užsilaikė ramiai: kaip tai: provincijose Hars, Laristan ir Reomas. Mat žiaurumas ir kazokų sauvalia Persijos gyventojų nepakakina.

Gadynė šlėktos viešpatavimo Lietuvoje

(1569—1795m.)

Parašė Jonas Šliupas, M. D.

(Tąsa).

Jezuitų ir pijorų, pradedant viešpatauti Augustui III, buvo: jezuitų Lenkijoje 1144, Lietuvoje 1068; pijorų-gi Lenkijoje 300, Lietuvoje 200. Tai-gi vien zokoniškoji kunigija (be zokonininkų, kurių buta taip-gi keli tukstančiai) išnešė toje gadynėje apie 10.000 galvų. Baltoji arba svietiškoji kunigija visoje senovės Lenkijoje ir Lietuvoje susidėjo toje gadynėje mažiausiai iš 30.000 galvų; nesa nebuvo miestelio, kurs neturėtų 5 ar 6 bažnyčių, bažnytužių, koplyčių, o jose altarijų, ražančių ir tt., o prie kiekvieno buvo bent vienas kunigas. Už tai galima drąsiai sakyti, jog nuo gadynės Zygmanto III vien kunigijos lotyniškojo tikėjimo, su novicijatais ir seminarijomis, mažų maižausiai buvo apie 50.000, o graikiškosios kunigijos mažiausiai 10.000. Tiek mat galvų pasišventė garbei dievo, dykaduonystei; o apgynimas rubežių ir užlaikymas tvarkos vidui šalies nuo 1717 m. buvo patikėtas nepilnai 24.000 kariumenės! Kliošturių buvo keli šimtai, du net apginkluoti; o tvirtovių — vyriausybinė 1, privatiškų 3-5, miestinių — 2. — Tas skaitlius kunigijos nesusimažino, o dar augo iki laikų Stanislavo Augusto, nors nebliko skaitlingiausiojo zokono jezuitų. "Pamiętnik polyticzno-historiczny" už kovą 1783 m., beje po pirmojo padalinimo Lenkijos, paduoda štai kokį skaitlių katalikiškosios kunigijos Lenkijoje: 1) svietiškųjų kunigų 18369, 2) zokonininkų 10189, 3) zokonininkių 2579; iš viso — 31137. Prie to pridedant zokonišką ir svietišką kunigiją šalyse, atimtose nuo respublikos (vienoje Galicijoje 1783 m. buvo 7609 kunigai, be zokonininkų), pridedant da unijotų kunigiją, lengvai išpuls 60.000 galvų ant lenkiškosios kunigijos 1783 m. Toji apskaita ganėtinai sutinka su padavimu mokintojo J. Muškovskio, kurs rašte "Bractwa jezuickie i akademickie", 1743 m., suskaito zokonininkų bei zokonininkių į 51.354 galvų. Jeigu didysis seimas butų radęs tiek kariumenės, tai dalykai butų kitaip išrodyti galėję; (Lukoševyčus).

Mokyklos ir apšvietimas toje gadynėje buvo rankose keturių akademijų, Krokaviškės su jos kolionijomis, Vilniškės, Zamoiškiškės ir Kyjaviškės, jezuitų, pijorų ir bazilijonų, be protestantiškųjų mokyklų.

Akademijos turėjo dideles tiesas, galėjo kurti žemesnes mokyklas po visą šalį ir duoti joms mokytojus; jos rinkosi sau profesorius, teikė sau naminę tvarką bei plianą mokslų. Ypačiai tas buvo Krokavoje.

Antrasai Lenčyce kunigų synodas nutarė prie kiekvienos parapijos bažnyčios pastatyti mokyklėlę kaimo vaikams. Bet elementariškos mokyklėlės toje gadynėje rengė vaikus tik paviršutiniam dievotumui. Net katekizmas nebuvo rišamas su morališkumo mokslu. Visur buvo perviršdievotumo. Vaikai tarnavo kunigams prie mišių; drauge su kunigu ėjo kalėdoti, giedodami giesmes iš giesmynų ir elgėtaudami. Persitaisę Trimis Karaliais, landžiojo po aplinkinius kaimus. Juk ir šiaip nedėliomis ar šventądieniais, atėję ligonius namie šlakštydavo, skaitydavo jiems evangelijas, už tą tarnavimą reikalavo atlyginimo pinigais, obuoliais, kiaušiniais ir tt. Toks paprotys traukėsi iki laikų Apšvietos Komisijos. Miestuose mokintiniai per Velykas vaikščiojo su oracijomis, per sodžius, per kaimus šlėktos ir turčių, prašydami dynguso, mėsos ir pyragų. "Vietose, kur žmonės kalba lietuviškai, berods mokė katekizmą tame liežuvyje; o kas daugiaus, tai vaikai mokykloje Lietuvių katalikų mokinosi tąpat, ką mokyklose Mažalenkijos ir Didlenkijos, beje tarnauti prie mišių, skaityti ir rašyti lenkiškai. Donatą" ir tt. (Lukoševyčius).

II.

Žemaičių seminarija. Vyskupas Horain prisuokė kunigaikštį Kazį Radvilą pastatyti Kražiuose naują seminarijos trobėsį. Vyskupas Karpis idėm užsigeidė perkelti į Varnius seminariją ir pats užrašė jai 6000 tympų ir mirdamas pastatydino seminarijos namus. Vyskupas Antanas Tiškevyčius iš Kražių pargabeno 1734 m. keletą klierikų. Tai seminarijai pavedė Kujainių sodžių ir pinigus pranokėjų surankiotus. Priegtam "Patyręs kunigus nedaug ką temokant, liepė visiems pakarčiui važiuoti į Varnius, 3 mėnesius mokintiesi kunigams reikalingų dalykų. Rods, nevisi tenorėjo vargšai kunigėliai antru atvėju į seminariją eiti, bet, neturėdami kur dingti, vilkosi vienas po kitam, nosis nuknabinę. Paskaitęs vyskupas už vienatinę to neapšvietimo priežastį jezuitus, tuokart seminarijoje klierikus mokinusius ištrėmė juos iš seminarijos, ir padarė mokintojais kunigus Pijorus. Tiems įsakė daugiaus negu lygšiolei klierikų į seminariją priimti; pats nekartą klausė išguldymo mokintojų, buvojo klierikams išduodant išguldytuosius dalykus". (Valančauskas). Pijorus vyskupas paskyręs mokintojais, vos vieną šiaip jau kunigą Postauskį, popiežišką aliumną, pakėlė į regensus. Buvo dabar 8 klierikai, 6 maitinami iš palukanų, o 2 iš savęs. 1745 kanonikai pirmąsyk paskyrė seminarijos provizorių (apveizėtoją), pirmuoju tarp jų pavyskupį Aleks. Horainą. Viskas dabar ėjosi gražiai ir pasekmingai, tik jezuitai negalėjo įsitekti pijarais. Provincijolas Lietuvos jezuitų, Kazys Przeciševskis, slugojo vyskupo vėl jezuitams seminariją pavesti, tada jie Varniuose laikysią be užmokesties 4 jezuitus. Dabar pijorų regensas Viktoras Kviatkevyčius, 1760 m. rašė į kanonikus, kad pijorai tada Varniuose busią, jeigu jiems seminarija su turtais bus amžinai pavesta. Vyskupui jezuitų norint, kanonikai Krzyžanauskas (ar Krzymanskis?) su Giecu atėmė nuo pijorų visus seminarijos daigtus; pijorai per 10 metų mokinę klierikus, apleido ant visados Varnius, o jezuitai pastoję mokintojais aliumnų, tą pareigą pildė iki kasatai zokono. Vyskupas Lopocinskis 1771 m. pastatęs murinę seminariją su augštu bokštu, 1774 m. pargabeno iš Varšavos kun. misijonorius mokintojavimui Vaiguvos bažnyčion, turtus pavedė seminarijai, o pristojant ant to kapitulai, davė klierikams įstatymus. Vėliaus naujos donacijos buvo gautos nuo kunigų Juoz. Skalskio, Silv. Bucevyčiaus ir Simo Vainavyčiaus, vyskupaujant Steponui ir Juozapui Arnulfui Giedraičiams. Dabar 1802 m. tapo pargabentas dar vienas kunigas, kurs mokintų klierikus bažnyčios įstatymų ir istorijos. Per vėlesnes donacijas Varnių seminarija įgijo vienais pinigais į 62.123 r. s. Seminarijos bokštas tapo nugriautas po gaisro Varniuose 1817 m. Prisidėjo prie padauginimo fundušų kunigai Januškevyčius, Ign. Sragauskas, Ant. Stravinskas, Juoz. Baužinskas, Mot. Valančauskas (altaristas Vasiliškės) ir kiti.

"Dabar paprastai randasi seminarijoje nuo 40—50 aliumnų. Kiekvienas iš jų mokinasi 3 metus, o pradžioje ketvirtų, ar galop trečiųjų, išsišventina į kunigus. Užsilaiko iš dalies pats savomis, iš dalies-gi fundušų lėšomis. Dėl senos uolybės, mokintojai yra iktamlaik kun. misijonoriai, nors ir svietiškam klėrui nestokoja žmonių, kurie daug vertingiaus juos pavaduoti galėtų. Biblioteka seminarijos, kaštu bibliotekos jezuitų Polocke pažymiai padauginta, skaito į 2000 tomų. Svetainė seminarijos, vadinama Muzeum, padabinta yra portretais visų Žemaitijos vyskupų, pradedant nuo pirmojo Motiejaus iš Vilniaus, iki šiandien laimingai valdančiamjam diaceziją" (Wspomnienia Żmudzi przez ks. Lud. Ad. Jucewicza).

Sauliuose "nuo senų dienų lyg musų gadynės buvo mokyklėlė, kurioje mokytojas, klebono pasamdytas, mokė parapijos vaikus rašto". (Valančauskas).

Varnių parapijos mokyklėlė. 1774 m. oficiolas Ant. Juškevyčius buvo aprašęs Raseinių pijorams 756 raudonuosius, idant už tuos pinigus visuomet leistų du vaikiuku į mokslą, bet jiems to nedarant, kun. Juškevyčius pinigus pavedė Varnių mokyklėlei. Vyskupas Lopacinskis dar mokytojui pastatydino trobelę. Prakuto mokyklėlė, kasmet po 150 mokintinių skaitydama.

Kelmės (Chelmno) gimnazijoje buvo netvarka iš priežasties nepabuvimo mokytojų, atsiųstų iš Krokavos. Tie mat nenorėjo po kunigų valdžia mokintojauti, nė-gi savo išpažinimą tikybos sudėti. Už tai akademija liovėsi siuntusi mokytojus; taip buvo 1743-51 m. Kun. misijonorius tapo perdėtiniu. Bet 1751 m. miestas šaukėsi į akademiją, kad nuo jos gauti mokytoją. Atsiųstas tapo V. Barauskis, o po jo Jonas Kantis Plėckis, 1755 m. įvedė 1756 m. kursą philozophijos ir tiesų. Rektoriumi buvo St. Mrugačevskis, kurs gyveno čia iki 1759 m. Tarp kitų čion mokintojavo V. Biegacevyčius ir And. Lipievyčius, lietuviai. 1776 m. jau į Prusų rankas mokykla perėjo. Prusų vyriausybė permainė ją į progimnaziją, o vėliaus į augštesnę miestinę mokyklą.

Bialoje, Pagiriuose, 1755 m. rektoriavo, o podraug buvo philozophijos profesoriumi Andrius Gieschorn, profesoriumi retorikos ir poezijos Tam. Maichrzyckis, o gramatikos profesoriumi — Pranas Kaporskis. Niesieckis sako, jog Katrė iš Sobieskių Radivilienė, Vilniaus vaivadienė, mokyklą Bialoje pastatė, bet nepaaiškina, ar čion jis šneka apie pastatymą mokyklos trobesių, ar pačios mokyklos. Čion buvo didokas rankius knygų, iš dalies dovanomis Radivilų, iš dalies lėgatais mirusiųjų prie mokyklos profesorių. — Apšvietimo Komisija, perdariusi mokyklą Bialoje į paaprubinę su 3 kliasomis ir priglaudusi ją prie Polesies aprubės, pavedė ją vedimui Vilniškės akademijos.

Kad *Olykoje,* Volynijos vaivadijoje, broliai Prekiai per teismą įgijo tiesą išpirkti nuo mokyklos kaimus Ludzin ir Ambukavą, tai gauta tapo atgal 70000 auksinų kaipo originališką sumą ir 20000 auksinų už amelijoraciją. Tas sumas paėmė Mikolas Radivilas, Vilniaus vaivada, liet. hetmanas, padėdamas pinigais 70000 auksinų ant dvarų Borbyno ir Vilbičių, o 20000 auksinų ant dvarų Nosavyčių ir Orderadės. 1772 m. gi tapo 70000 auksinų perkelta ant kaimo Didyčių. Vėliaus pinigai tapo patalpinti ant kitų lobių. Jie tebebuvo dar iki 1820 m., anot Lukoševyčiaus.

Nuo sumos kun. V. Suchockio 36000 auksinų seminarija Zajerskio ir Suchinskio nuo 1740 m. gaudavo po 300 auksinų palukiais kasmet. Tai buvo dvasiškos seminarijos. Nuo 1772 m., kada Zamoiskio akademija tapo atskirta nuo Lenkijos, seminarija Zajerskio ėmė tapti svietiška mokykla ir taip buvo ypatingai gadynėje Apšvietimo Komisijos. Pagaliaus turtai tos seminarijos buvo suaugę į 120.100 auksinų ir kitokiais lobiais dar bagotėjo. 1752 m. Olykos didelė dalis nudegė, bet rodos išliko mokykla. 1782 m. vizitavo mokyklas Pranas Kalendavyčius, siųstas Krokavos akademijos. — Laikuose Apšvietimo Komisijos Olykos mokykla buvo paaprubine, turėjo prorektorių ir 3 mokytojus. Mokintinių budavę apie 100.

Seminarija *Tykocino* mieste, Pagiriuose, buvo užlaikoma kun. misijonorių, čion parkviestų Branickienės, sesers karaliaus Stasio Poniatovskio.

Seminarija *Vidžemio* dijecezijoje. Sutinkant Vidžemio vysk. Ostrovskiui, 1755 m. K. Liudv. Broel Pliateris, Polocko kaštelionas ir Vidžemio teistojas, Duenaburgo storasta, su pačia iš Oginskių Pliateriene, savo paveldėtiname miestelyje Krėslaukyje pastatė puikią bažnyčią, kaipo Vidžemio katedrą, su namu seminarijai ir sufraganui, ir paskyrė fundušą kun. misijonoriams, kuriems tapo pavesta parapija. Vyskupas Ant. Ostrovskis paskyrė 4000 muštinių dolerių Wolfo, Vidžemo vyskupo, leguotų Vidžemio seminarijai su sąlyga užlaikymo 4 klierikų ir profesoriaus morališkosios theologijos. Smolensko vyskupas Huelzen įteikė 2000 muštų dolerių, Ploskių palivarką su 100 valsčionių, su išlyga, kad čion mokintųsi keli klierikai Smolensko dijecezijai. Misijonoriai jau 1757 m. atidarė seminariją Krėslaukyje. Popiežius 1774 m. seminarijai taip-gi paskyrė kasmet po 180 raudonųjų auksinų užlaikymui 5 aliumnų iš Smolensko dejecezijos, o jų nėsant, iš Vidžemio ir Kuršo. Popiežius neleido čion priiminėti aliumnus iš Žemaitijos ir Lietuvos. Bet nėsant klierikų iš Vidžemio ir Smolensko, Roma turėjo vėl leisti priimti Žemaičius, mokančius latvišką kalbą. Mokino ten theologiją morališką ir dogmatišką, polemiką, patristiką, retoriką, kalbas: lotynišką, prancuzišką ir latvišką; mokino bažnytinius įmonius ir giedojimus. Po 3 ar 4 metų buvimo semnarijoje išsventinti kunigai aliumnai turėjo 10 metų tarnauti dijecezijai. Toks surėdymas išsilaikė iki 1786 m., kada Baltarusija 1772 m. tapo prikergta prie Maskolijos ir įsteigta tapo Mogylevo arkivyskupija, liepiant Katarinai II. Klierikų visumet čion mažai tebuvo, nuo 7—12—20. Aliumnai ir profesoriai gyveno viename name ir turėjo vieną stalą. Pagaliaus seminarija tapo uždaryta 1842 m.

III.

Jezuitai. Vilniaus akademijai užrašė Jurgis Tyrauskas 1703 m. murinį namą, o Ciprijonas Povilas Brzostovskis, Trakų vaivada, 50000 auksinų.*) Visus lobius akademijos valdė du prokuratoriu: vieno pareiga buvo sergėti ir ginti tiesas akademijos juridiškai, o kitas užsiėmė administracija dvarų ir tt. Be to viso, domus profes., domus tertiae probationis, noviciatas ir popiežiškė seminarija Vilniuje turėjo savo lobius skyrimai.

*) Niesieckis "Roczniki Dobroczynności", Kraševskis "Wilno" ir tt.

Prie akademijos Vilniuje buvo Bursos, beje bėdinai jaunumenei gyvenami namai, kur už dyką gaudavo valgį, kurą ir tt. Tokių bursų arba konviktų buvo:

1) *Valerijoniškis konviktas,* įsteigtas Valerijono Prataševyčiaus 1579 m. murytame name, pirktame nuo Onos iš Radvilų Sadauskienės, prie ko tapo pridėti dar keli namai. Priežasčia įsteigimo buvo mažas skaitlius katalikiškų gyventojų mieste, o jaunuomenė ant gaspados pas "eretikus" galėjo persiimti tųjų ydomis. Tą bursos fundušą padidino keletu tukstančių anuometinių auksinų 1585 m. Vilniškiai kanonikai Goreckis, Volskis ir Niemčinavyčius. 1588 m. Jurgis Jurevyčius Chodkevyčius bursai užrašė 1000 kapų lietuviškųjų grašių (apie 2140 lenk. auksinų), o 1601 m. vyskupas Benediktas Voina atidavė murinyčią. Bet mirus vyskupui Valerijonui, tojė bursa nestropiai buvo užlaikoma. Tik 1595 m. šis-tas tapo pagerinta Alek. Komulėo, popiežiaus nuncijaus, kurs lankė Vilniaus dejezeciją velijant Klemensui VIII. Nuo tosyk turėjo buti Lietuvis perdėtiniu ir patys Lietuviai bursoje, kurie per išeituves turėjo parodyti savo mokslumą, viešai gindami dissertaciją iš phyzikos ar logikos, o kas norėjo atsiliuosuoti nuo to, turėjo mokėti po 50 auksinų už kiekvieną metą, išbutą bursoje. Susipykimai dėlei administracijos atvedė prie to, kad 1604 m. jezuitai atsižadėjo užžiurėti tą įstaigą, bet 1631 m. vėl apsiėmė, gavę nuo kapitulos bursos fundušus labui zokono.

2) *Beinartiškis arba Ambraziejiškis konviktas* tapo pradėtas 1602 m., kada kun. Ambraziejus Beinartas, Vilniškis kanonikas, užrašė užlaikymui bėdinų mokintinių 4000 kapų lietuviškųjų grašių (10000 lenk. auksinų), pavesdamas tą sumą užžiurėjimui Vilniškės kapitulos. 1606 m. iš vyskupo įėmimų tapo pridėta 8000 lenk. auksinų. 1640 m. kun. Tamas Sieliga, vikaras Vilniškės katedros, lėgavo 1250 lenk. auksinų 1643 m. kun. Mikolas Žagielis, pralotas Vilniškės kapitulos, užrašė 2150 lenk. auksinų (3 bursokams šlėktos luomos, o lietuviško gimimo.*) 1649 m. Stanislavas Beinartas, liet. yždininkas, užrašė 11.000 auksinų, iš tų 10000 auksinų kapitula atėmė, o 1000 paguldytų ant Kietaviškės dar galima buvę gauti (1820 m.). 1672 m. kun. Jonas Kuncevyčius, klebonas bažnyčios šv. Nikodėmo Vilniuje, užrašė murinyčią. 1820 m. fundušas, susidedantis iš 3 murinyčių ir 9886 lenk. auksinų, be 10000 auksinų, liekančių ant Kietaviškės, yra po priežiura Vilniškės kapitulos. Skaitlius mokintinių, užlaikytinų iš to fundušo, nėra paskirtas.

3) *Karsakiškis konviktas* prasidėjo 1618 m. nuo užrašų Jono Mikalojaus Karsako, žemiško Ašmenėje teistojo, raštininko yždo Lietuvos kunigaikštystėje, testamentiškai savo paveldėtinio dvaro, vardu Jasiev, tuomet Ašmenės paviete, o dabar (1820) Zavileikos, ir 800 kapų liet. grašių, ir medinio namo Vilniuje gyvenimui konviktoriams. Visą tą fundušą pavedė užžiurai Vilniškės kapitulos, su išlyga užlaikyti mažiausiai 20 mokintinių lietuviško gimimo (10 iš giminės Karsakų, ir 10 iš kitų namų). Kapitula medinį namą, nugriovusi, pamurino murinyčią, kur telpa mokintiniai konviktų Karsakiškio ir Beinartiškio.

Kapitula laiko jiems naminį prižiurovą ir kasmet per 10 mėnesių duoda valgį, kurą ir šviesą; 1820 m. buvo čia 10 mokytinių, tarp jų 1 iš Karsakų.

Šale tų bursų buvo prie akademijos visokie fundušai, paskirti rėmimui bėdinos jaunumenės; taip Volskis, Vilniškis kanonikas, užrašė 250 auksinų maistui bėdiniems mokytiniams. Danielius Kazys Šyška, Novogrodko kaštelionas, 1748 m. atidavė Vilniuje murinyčią 6 bėdiniems šlėktoms ir vienam jų prižiurėjimui, bet kad tojė murinyčia buvo maža, tai ant kitos tam mieriui paskyrė 10000 auksinų.

Akademijos valdžia buvo pavesta akademijos kancleriui (Vilniaus vyskupui) ir akademijos rektoriui. Kancleris beveik nesikišo į reikalus akademijos. Rektorius renkamas buvo 3 metams; jo vietą valdyme užėmė prefektas. Tikruoju-gi valdymieriu akademijos buvo generolas jezuitų zokono, o jo atstovu — lietuviškasai provincijolas, be kurių leidimo nieko nebuvo galima atmainyti.

Rankiai štai kokie buvo: 1) *Biblioteka* akademijos buvo didelė ir brangi. Prandžią jai davė V. Prataševyčius, pavesdamas savo knygyną iš kelių tukstančių tomų. Padabino ją Zygmantas Augustas dovanodamas savo knygyną Vilniaus pylies, prekiuojantį iki 10000 raudonųjų auksinų. Nuo dabar ji augo dovanomis vyskupų (k. a. Eustacho Valavyčiaus 1630 m., Mikolo Pociaus (+1619),) kunigų (k. a. Lukošiaus Krasnodębskio, Kazio Vaišnoravyčiaus, Mikalojaus Diciaus), lietuviškų galiunų, kur ypatingai atsižymėjo Kazys Leonas Sapieha. Užtai biblioteka akademijos ir vardą įgijo Sapiehinės. Ir šiaip pinigiški turtai teko nuo Adrijono Vierbickio 1623 m., nuo kun. Kazio ir Mikolo Vierbickų 1746 m.

1650 m. bėgdami nuo karės gaisro iš Vilniaus, jezuitai pernešė biblioteką į Karaliaučių, iš kur po sądoros Olyvoje ne be didelio nuostolio atgal ją į Vilnių pargabendino.

Po kasatos jezuitų, Apšvietimo Komisija pridėjo prie akademijos bibliotekos keletą knygynų iš kolegijų panaikinto zokono, k. a. Kražių, Gartino, Kauno ik kitų, ir pastatė knygių, kuriuomi 1781 m. buvo kun. Pažauskas; tasai drauge su adjunktais gavo 2000 auksinų algos. Tą patį metą užlaikymui laikraščių komisija davė 2000 auksinų ir tiek pat pirkimui knygų.

2) *Botaniškas daržas* tik Apšvietimo Komišijos tapo užvestas. Tai velyjant Jonas Emanuėlis Gilibertas, perkeltas 1781 m. iš Gartino į Vilnių ant katedros botanikos ir naturališkos istorijos, su savimi atsivežė didesnę dalį augalų iš botaniško daržo Horodnicoje, Gartine. Stambesnius tuojau pasodino mažame darželyje, kieme namų collegium'o medicum'o, o smulkesnius ankštuose, ant greitųjų pastatytuose inspektuose patalpino. Tą rankių vėliaus padaugino atsiųstais nuo Pallas'o siberiškais krumais ir žolėmis iki 2000 veislių. Įrengimui to pradinio botaniško daržo Apšvietimo Komisija 1781 m. davė 4792 auksinu. Atsitraukus Gilibertui 1783 m. užėmė jo katedrą Jurgis Foesteris, kuris aną pirmutinį rankių beveik visumoje užlaikė, nors dėl trukumo vietos nepriveisė naujų veislių. Kad 1787 m. Foersteris iškeliavo iš Vilniaus, tai iki 1792 m. nėsant profesoriaus botanikos, rankius Giliberto, be priežiuros, beveik iki pusei veislių sumažėjo. Didesnė dalis daržo tapo akademijos profesorių paversta į arklides, kelainius ir ekonomiškas sankrovas. Berods Apšvietimo Komisija nupirko Sorokiškės priemiestyje pliačių botaniškam daržui už 40000 auksinų, bet dėl įvykusių 1792 m. karių, Foersterio įpėdinis Špitznagel negalėjo pradėti uždėjimą naujo botaniško daržo.*) Nuo 1781 m. Apšvietimo Komisija užlaikymui ir padauginimui augalų vėliaus botaniškame darže kasmet išleisdavo po kelis tukstančius lenk. auksinų.

*) Stasys Jundzilas, "Biblioteka Warszawska", sausyje 1850.

3) *Zoologijos kabinetas* nežinomas buvo Vilniaus jezuitams; rankių naturališkos istorijos daugino tik Apšvietimo

(Toliaus bus).

EMILE ZOLA

RYMAS

ROMANAS

VERSTA IŠ FRANCUZŲ KALBOS

(Tąsa).

geidžia visai liuosų kooperacijų, kiti, prie kurių priklauso jauniejie, energiški, veikia iš paskutinos, reikalauja, kad tos kooperacijos butų priverstinos, turėtų savo nuosavus kapitalus, butų pripažintos ir globiamos valstybės Bet, nežiurint į vadus, agitacija eina stipri, buvo padaryti nekurie, tiesa, mažai nusisekę bandymai, įrengti vartotojų draugijas, pigias darbininkų gyvenimų draugijas, tautos bankus, ir tokiu budu atgaivinti seną krikščionišką draugiją. Ir tuo pačiu laiku sunkus politiškas šalies padėjimas, painųs ir neramųs begantiejie atsitikimai, abejonės, dabartinių žmonių svyravimas, kankinamų neišrišamais klausimais — žadindavo karingoje katalikiškoje partijoje aklą viltį, kad galės vėl užvaldyti pasaulį.

Antrosios knygos gale telpa doriškų ir protiškų jieškinių paveikslas, charakterizuojantis musų amžiaus galą. Ir jis užbaigė tąją savo veikalo dalį tvirtindamas, kad vienos religijos gali išnykti, tikėjimiškas jausmas, kuris plesta žmoguje, sutvers naujas. Teip, nauja religija reikalinga! O kad senoji katalikybė atgytų, išleistų jaunas atžalas ir prażydėtų, kaip stiprus ir galingas medis, ant dabartinės dirvos, ant kurios rodos jau visai gali atsitikti toks stebuklas!

Ant galo, trečioje savo knygos dalyje Pierre karštai, kaip apaštalas, kalbėjo, kokia turi buti ateitis, kokia turi buti atnaujinta katalikystė, kuri suteiks išmirštančioms tautoms santaiką ir ramumą, auksinę pirmųjų krikščionybės dienų amžių. Pačioje pradžioje jis nupiešė Leono XIII panašybę, kaipo labai ideališką popiežių, kuris išgelbės tautas. Aprašęs jo gyvenimą, jo įvairų ir gausų darbą, jis pradėjo gvildenti jo socijalines idėjas. Dar budamas vyskupu Peruzoje, — sakė jis, — Leonas XIII apskelbė gromatą, kurioje išreiškė savo gumaniškas idėjas. Paskui užsidėjęs tijarą, jis pasidaro šaltesniu, bet greitai, tikrybės paragintas, jis pradeda klausyti patarimų susidemokratizavusiųjų vyskupų, nesikiša daugiau į irlandišką klausimą, atšaukia Šiaurinės Amerikos darbininkų prakeikimą, nesutinka uždrausti knygų, kurias išleidžia krikščioniškai-socijalistiškos partijos rašytojai. Tą pakrypimą į demokratiškąją pusę galima pastebėti labiau žinomose jo enciklikose: Immortale Dei, klausime apie valstybės sutvarkymą; Libertas, kuris kalba apie žmogaus liuosybę; Sapientiae, kuri pažymi krikščionių piliečių teises; Rerum novarum, apie darbininkų padėjimą; ir ši pastaroji, rodėsi įnešė jaunybės sriovę į katalikybę. Toje gromatoje popiežius konstatuoja neužsitarnavusį vargingą darbininkų padėjimą, perdaug prailgintą darbo dieną, labai žemai nukritusį uždarbio užmokesnį. Kekvienas žmogus turi gyventi, ir sankalba, padaryta po įtekme vargo ir bado, yra neteisinga. Kitoje vietoje jis apreiškia, kad negalima atiduoti beginklių darbininkų eksploatacijos sauvalei, nuo kurios pralobsta tik maža dalelė, o didžiuma skęsta skurde. Savo gromatoje jis buvo priverstas padaryti nekuriuos neaiškumus klausimuose apie organizacijas; jis pasiganėdino, pagirdamas darbininkiškas bendrijas, kurias paveda valstybės globai. Atidavęs, tokiu budu, kas priguli civiliškai valdžiai, jis apskelbia, kad žmonių likimas yra visagalio viešpaties Dievo rankose, ir sako, kad išganymas gali buti pasiektas tiktai doriška įtekme ir prie tokių sanlygų, kuomet bus užlaikytos šeimynos ir privatiška savastis. Bet, toji pagelbos ranka, viešai ištiesta Kristaus įpėdinio vargdieniams ir nužemintiems, argi nebuvo naujos santaikos apsireiškimu, pranašavimu naujos Kristaus viešpatijos įsikurimo. Nuo šio laiko liaudis žinojo, kad jį neatstumta. Ir kokia spindulinga garbė apsiaupė tuomet Leoną XIII, su kokia iškilme visas krikščioniškas pasaulis atšventė jo jubilėjų, kokios turtingos dovanos jam buvo atsiųstos iš visų šalių, kokius meilius laiškus jam parašė visi karaliai!

Paskui Pierre užkliudė klausimą apie svietišką popiežiaus valdžią, į kurią jis žiurėjo visiškai bešališkai. Be abėjonės, jis puikiai žino, kad savo ginčuose su Italija, popiežius atkakliai nori užlaikyti, kaip ir pačioje pradžioje savo teises ant Rymo; bet jis mano, kad toks budas veikimo yra sužadintas tiktai grynai politiškais protavimais, kurie atėjus laikui bus išbraukti iš atminties. Jei popiežus niekuomet neišrodė tokiu didžiu, jei jo morališka įtekmė niekuomet dar nebuvo tokia stipri, tas atsitiko tiktai ačiu tam, kad jis prarado svetiškąją valdžią. Kokia daugybė nepasisekimų ir konfliktų yra amžinojo miesto istorijoje, laike dvidešmties amžių jo gyvenimo. Ketvirtame amžiuje Konstantinas apleidžia Rymą, išgriautame Palatine pasilieka tiktai keli užmiršti valdininkai, ir popiežius, žinoma, sugrobia valdžią į savo rankas. Bet tiktai praleidus katurius amžius Karolis Didysis sankcijonuoja tąją valdžią, atiduodamas popiežiui bažnyčios dalį. Nuo to laiko kova tarp svietiškos ir dvasiškos valdžios nesiliauja, tai paslėpta ir dusli, tai vėl sustiprina ir įtraukia į atvirą karą. Argi ne beprotybė svajoti apie Rymo užėmimą dabar apginkluotoje Europoje, kuomet popiežiaus padėjimas priguléjo nuo visokių pavojų, kuomet jis gali tiktai laikytis su pagelba svetimtaučių armijos. Kas atsitiktų su popiežium laike visotinojo susirėmimo, kuris gali įvykti Europoje? Tuo tarpu, jam negresia jokis pavojus; kokia garbė kokia guodonė jį dabar apsiaupia esant liuosam nuo visokių žemės rupesčių ir turint tiktai dvasiškąją valdžią! Venatinis klausimo išrišimas, po tos ilgos kovos, gali buti, sekantis: arba atiduoti į popiežių rankas svietiškąją valdžią ant viso pasaulio, arba palikti jam tiktai vieną dvasiškąją valdžią. Dievo įpėdinis, absoliutinis ir nenuodėmingas viešpats, tepasilieka sau tiktai bažnyčią, jei jį pripažįs tą tiktai, kaipo dvasišką ganytoją, o nepripažįsta vienatiniu svietišku valdovu, viešpačiu viešpačių.

Pierre užbaigė savo knygą karštu atsišaukimu į naują Rymą, Rymą dvasišką, kuris greitai užviešpataus ant susivienijusių tautų, į Rymą, pasaulio centrą, kuris duos, ant galo, žmonėms naują religiją!

Pierre jautė, kad ašaros jam drasko gerklę, ir nejučomis mostelėjęs, neužtėmydamas nė nusistebėjimo liesių anglų, praeinančių terasa, jis pakėlė rankas ir ištiesė jas į tikrąjį Rymą, apipiltą skaisčia saulės šviesa. Ar meiliai jis priims jo plianus? Ar atras jis jame, kaip manė, vaistus išgydyti visą piktą ir vargus musų? Ar gali katalikybė prisikelti, sugrįžti prie pirmųjų krikščioniškų amžių, pasidaryti demokratijos religija, tikėjimu, kurio karštai jieško dabartinis nerimaujantis pasaulis, kad prašalinti gražinantį jam mirtiną pavojų, nusiraminti ir tęsti savo gyvybę? Jį visą apėmė karščiausis tikėjimas į ateitį. Jis išnaujo pamatė kunigą Rosą, verkiantį nuo sujudimo, skaitantį jo knygą; ausyse jam vėl skambėjo žodžiai vikonto Filibero Delašu, kuris sakė, kad panaši knyga verta visos kareivių armijos; jį ypatingai stiprino gero apaštalo kardinolo Beržero pagyrimas. Kodėl gi Indekso kongregacija nori užginti jo knygą? Štai jau penkiolika dienų praėjo nuo to laiko, kaip jį oficijališkai perspėjo, kad jis turi atvažiuoti Ryman, jei nori apsiginti; jis be perstojimo manė apie tai, negalėdamas suprasti, kokie puslapiai pasirodė pavojingi. Visi jie rodėsi jam vienodi yra persisunkę grynu krikščionišku jausmu. Ir jis atvažiavo, pilnas drąsos ir entuziazmo, kad pulti prie popiežiaus kojų ir atsiduoti jo aukštenybės globai, pasakyti jam, kad neparašė nė vienos eilutės, kuri nebutų įkvėpta jam popiežiaus dvasios, kuri neturėtų omenyje jo politikos. Argi galima, kad nuteistų knygą, kurioje, jam rodėsi, jis taip nuoširdžiai gyrė Leoną XIII?

Dar kelias minutes Pierre stovėjo prie atspirčio. Jau daugiau valandos jis stovėjo ten, negalėdamas prisisotinti Rymo didybės reginių, kurį jis tuojau norėjo pamatyti visą, Taip, pamatyti jį, išklausinėti ir čia-pat išgirsti naują žodį, kurio jis laukė nuo jo! Tai buvo dar vienas prityrimas, bandymas, kurio jis jieškojo po Lourdes, bet bandymas kurkas rimtesnis, labiau atkaklus, iš kurio, kaip jis puikiai jautė, išeis arba sustiprintas, arba nesugrąžinamai prażuvęs. Ir šį kartą jis jau nebejieškojo nayviško vaikiško tikėjimo, bet norėjo surasti sanprotaujančio manančio žmogaus tikėjimą, kuris yra aukštesnis už visokius simbolus ir apeigas. Jo širdis smarkiai plakė: koks bus Rymo atsakymas? Saulė užtekėjo, aukštesnės miesto dalys matėsi aiškiau ant rausvo fono. Tolumoje auksinėje šviesoje, niukso kalnai, arčiau namų fasadai blizgėjo nuo ilgos langų eilės. Bet rytmetinis rukas dar plaukė, lengvi jo debesiai ruko nuo gatvių, gulinčių žemoje miesto dalyje, leidosi ant viršunių ir paskui garuodami kilo į neišpasakytai mėliną dangų. Vieną minutę jam rodėsi, kad Palatinas prażuvo, jis kątik galėjo atskirti apsupančius jį cipresus, tartum griuvėsių dulkės slėpė jį nuo akių. Kvirinalas visai prażuvo, karaliaus rumas, rodėsi, paskendo ruke, ir jis negalėjo užmatyti jo žemo ir plokščio fasado, tuo tarpu kairėje pusėje, tarp žolynų šv. Petro bažnyčios bokštas, visas apipiltas auksuota saulės šviesa, dar iškilmingiau viešpatavo ant viso miesto.

O, Rymas, rytmetinis Rymas, kurį jis mato pirmą kartą, kaip jį apsvaigina. Tas Rymas, kurį, kaip jam rodėsi, jis atrado tokiu, kokiu jis norėjo jį matyti — kokią begalinę viltį jame sužadino! Stovėdamas prie atsparčių savo juodoje sutanoje, jis gerėjosi juo, ir jam rodėsi, kad jis girdi atpirkimo šauksmą, kad ant tos šventos žemės, kuri jau du sykiu valdė pasaulį, dygsta visuotina santaika ir brolybė! Tai buvo trečiasis Rymas, naujas Rymas, iš-kurio nežiurint į jokias ribas, tėviška mielė plaukė į visas tautas, kad nuramintì ir surinkti jas vienon avinyčion.

Antgalo, Pierre su vargu galėjo atsitraukti nuo žaviančio reginio. Vežėjas ir jo arklys, saulės deginami, laukė jo, nejudėdami iš vietos. Ant sėdynės gulėjo vienas čemodanas, užkaitintas deginančiais saulės spinduliais. Jis atsisėdo į karietą ir vėl davė adresą:

— Džiulio gatvė, Bokkanera rumas.

II.

Toje rytmečio valandoje Džiulio gatvė, yt lygus kaspinas, apie penkių šimtų metrų ilgio, nuo rumo Farnerz iki šv. Jokubo bažnyčios, buvo apipilta skaidria saulės šviesa, išsiskleidusia, kaip balta staltiesė nuo vieno jos galo iki kito; karieta pervažiavo beveik visą gatvę, terp senų pilkų namų, tartum apleistų ir snaudžiančių, su dideliais langais, išpintais geležinėmis štangomis, giliais vartais, už kurių buvo galima matyti tamsųs kiemai, primenanti šulinius. Tą gatvę pradėjo popiežius Julijus II, kuris svajojo nustatyti ją puikiais rumais, dabar šis kvartalas buvo apleistas ir nusmurkęs. Seni fasadai, kur-nekur matėsi uždarytos langinyčios, langai, išpinti štangomis, ant kurių vijosi vijoklės, katės, ramiai gulinčios prie durų, mažos, tamsios krautuvėlės; gatvė

(Toliaus bus).

Mažas Feljetonas.

Savo laiške į redakciją minėjau kad mano sanžinė pusiau nurimo kuomet pašaukti patįs ėmė griebties už degančių kepurių.

Feljetono, kuris sukėlė gana didelį truškmą tarp Amerikos lietuvių, aš iš savo pirsto neišlaužiau. Apie didvyrius žinias aš gavau iš tikrų šaltinių. Be to kreipiaus į kelias ypatas ir klausiau, ar tos žinios teisingos. Gavau atsakymą:

— Taip, teisingos.

Ir tik po tokio patvirtinimo aš išdrysau imti plunksną ir rašyti apie didvyrius.

Pasirodžius laikraštyje tam feljetonui, mane apkrikštijo:

— Profesijonalinis šmeižikas!

Išgirdęs tokį vardą, aš netik nesusiraukiau, priešingai, skaniai nusijuokiau. Šiek tiek žinau to žmogaus sielą, kuris ištarė tuos žodžius. Žinau, kad jis mokėsi pas Rosijos vežėjus ir girtus miestsargius. Ir į Ameriką tos šviesos nemažą bagažą nusivežė. Jis ir "broliams Amerikiečiams" tąją šviesą dalina. Mėto į purvinus veidus:.

— Podlec.

Ir kas po to išdrįs tvirtinti, kad didvyris tamsus kaip bato aulas!

Didvyris sako, kad mano feljetone kas raidė, tai melas.

Prieš tokį apkaltinimą išvesime sunkiąją artileriją ir iš jos šuvį paleisime.

Dabar aš savo rankose turiu dokumentus, ir tai bus stipriausias šuvis.

Kreipiaus į tulą bendrą, vieną žymiausiųjų L. S. D. P. žmonių, kuris prie tos partijos Centro Komiteto nepriguli, bet labai arti jo stovi.

Prašiau jo, kad jis ištirtų iš pačio C. K., ar mano didvyrį siuntė L. S. D. P. C. K. į Ameriką kaipo atstovą, ar davė jam paliudijimą su antspauda ir parašais.

Gavau laišką iš 12 VIII 08.

Čia paduodu pilnai kaikurias ištraukas:

— Didvyris "buvo pasiųstas užsienio atstovo, veikiaus redaktoriaus ir tik iš ten gavo įgaliojimą. — Veikė lyg partijos atstovas". "Antspauda galėjo buti tik *Red.* (laiške pabraukta), nes viena ypata, jeigu ir turėjo C. K. antspaudą, tai vartojo be žinios. *Red.* padarė tai siųzdama nesiklausųs C. K. Pirmto C. K. apie *jį* (čia mano pabraukta) nežinojo".

Ar ne tas pats ir mano feljetone buvo rašyta! Kame gi melas? Ir kas reikia "susisemti"?

Še tau Jurguti ir devintinės! Centro Komitetas ir žinoti nežinojo, kad toks didvyris yra pasaulyje!

O viena ypata tai dar ne partija. Kas gerai žino, kas tai yra partija, organizacija, tas jokios vertės nepriduoda įgaliojimams, išduotiems vienos ypatos.

Kokią vertę gali turėti įgaliojimas be viršiausios įstaigos partijoje, be Centro Komiteto sankcijos, juo labiau, kad čia dalykai eina apie svarbų įgaliojimą!

Tik tas, kas neturi mažiausios nuovokos apie partiją, tas tik su panašiais įgaliojimais gali lakstyti po redakcijas ir girties:

— Žiurėkite, aš esu pasiųstas, atstovas!

Kitas dalykas, ar užsienio atstovas pasiėlgė taktiškai, ištransportavęs didvyrį į Ameriką?

Jis pats paskui labai gailėjosi taip pasielgęs. Kuomet partijos konferencijoje jis buvo užklaustas, kodėl taip pasielgė, o! jis tuomet labai negerai jautėsi, sėdėjo, kaip ant žarijų!

Tiek apie didvyrio atstovybę.

Gal ir dabar jis, spardydamasi visoms keturiomis, šauks:

— Esi profesijonalinis šmeižikas!

Didvyris baisiai pasipiktinęs, kad aš jam nukeliau kankinio erškėčių vainiką.

— Aš, girdi, sėdėjau Kauno, Vilniaus ir Kijevo kalėjimose, o profesijonalinis šmeižikas K. Janonis juokiasi iš mano kančių. Kad didvyris sėdėjo kalėjime, aš visai nesiginčijų; juk mano feljetone buvo visai kas kitas rašyta.

Ak, kaip lengva dabartiniuose laikuose pakliuti į Rosijos kalėjimus! Lengviau negu buti Amerikoje partijos atstovu. Sėdėti kalėjime — tai dar nereiškia buti prakilnios idėjos kankiniu. Kokie "politikai" dabar nesėdi kalėjimuose; daug ten surasi tokių, kurių paklausus:

— Kas tai yra revoljucija?

— Kiaulė, — gausi atsakymą.

— Kas tai yra socijalizmas?

— Monopolkos pusbutelis.

Ir kad mano didvyris turi negeresnį supratimą apie revoliuciją ir socijalizmą, — labai aiškus daiktas.

Teprimena sau didvyris Škotijos mitingus, kur kalbėjo tokias gudrybes:

— Revoliucijonieriai, girdi, iš tikrųjų šaltinių sužinojo, kad caras yra "juodosios šimtinės" vadu ir šaltiniu, iš kurio išplaukia visokios žudynės Rosijoje ir žmonių vargas. Už tai carą revoliucijonieriai nusprendė nužudyti.

Rasi tik revoliucijonieriai panašus didvyriui "iš tikrų šaltinių sužinojo", kad caras yra juodosios šimtinės vadas, kitiems nereikėjo to sužinoti, ir be "šaltinių" žinojo ir žino, kas per paukštis caras.

Rasi tik revoliucijonieriai panašus didvyriui sužinojo, kad caras yra šaltinis, iš kurio išplaukia visokios žudynės Rosijoje ir žmonių vargas, kiti seniai žino, kad žmonių vargą ir žudynes gimdo dabartinė kapitalizmo tvarka, o ne vienas žmogus.

Jei didvyris kuomet nors yra nestudijavęs, bet tik peržiurėjąs socijaldemokratų partijų programas, jis ten galėjo rasti vieną punktą, kuriame aiškiai pasakyta, kad socijaldemokratija tepripažįsta tik masinį terorą, o visai atmeta pavienių ypatų prašalinimą teroru.

Ir jei "socijaldemokratai" išnešė mirties dekretą Nikalojui II, tai ne kitokie, kaip panašus didvyriui.

Rosijoje yra socijalistų - revoliucijonierių partija. Ši partija pripažįsta ir pavienį terorą.

Bet kiek aš atmenu, šioji partija 1906 m. apskelbė, kad dabar ji Nikalojaus II nejudįs, nes dabartiniame momente caro nužudymas nesuteiktų jokios naudos revoliucijoniškam judėjimui.

Čia dar neviskas. Didvyris dar gražesnes istorijas pasakojo.

— Trepovui, girdi, revoliucijonieriai buvo parašę laišką, kad jis vis viena, turės stipti, jei ne nuo bombos, tai ant lovos. Mirdamas, jis atsiminė tuos žodžius ir, nenorėdamas, kad jie išsipildytų, palindo po lova ir ten pastipo.

Jei panašias legendas pasakotų kaimo bobelė, žinoma, butų galima pasijuokti ir paklausyti, bet jei politiškas veikėjas, kuris priegtam dar mano buti rimtas, panašius juokus daro, tai blogai, — reikia greičiausiai prie gydytojo šauktis.

Didvyris pyksta,kad aš su juo apie principus nesiginčijų.

Ne, aš pasuoju prieš didvyrį. Tokiam veikėjui ne nuo tribunos į minią kalbėti, bet jam kitur vieta.

Netoli Vilniaus yra miestelis Vileika, o Vileikoje yra dideli rumai, kur gyvena sutvėrimai, kuriems smagesnis netvarkoje.

Ir savo didvyriui vietoje principų aš galiu tik pasakyti:

— Laimingos kelionės į Vileikos rumus.

Na, sudiev didvyri.

Jei vėl imsi štukas rodyti, męs tamstos ne užmiršime.

K. Janonis.

Iš visur.

|| Dėl Persijos šacho reikalavimo užtvirtinti jo išmislytus padavadyjimus, pasitraukė nuo vietų visi Persijos ministeriai. Taigi mat Persijoj ir ministeriai nenori buti spangais valdono įnagiais.

|| Chinuose ciecorienė išleido tautai pažadėjimą teip reformuoti tvarką, įvesti paeiliui reformas, kad į devynis metus Chinuose butų tikra konstitucijonalinė tvarka. Mat ciecorienė mano, kad tiek laiko pakaks prirengimui gyventojų prie naujos tvarkos.

|| Naminis karas Morokko viešpatystėj rodosi dar nepasibaigė. Sulyg paskutinių iš ten atėjusių žinių, aplinkinėse Morokko vienas iš Mulai Hafigo pasekėjų, Caid Glaoni likosi Abdel Aziso šalininkų sumuštas. Prie Abdel Aziso perėjo teipgi vienas iš galingesnių maurų vadovų Mtongi ir apgulė miestą Morokko.

|| Peterburgan atėjo žinia, jog garsusis maskoliškas raštininkas grafas Tolstoi vėl pavojingai apsirgo.

|| Japonijos randas mano perkelti laiką rengiamos 1912 m. visasvietinės parodos mieste Tokio iki 1917 m.

|| 26 d. rugpiučio, netoli Gato, Japonijos pakrantėse, paskendo angliškas garlaivys Dunearu. Iš buvusių ant jo 50 žmonių tik 2 ypatas išgelbėjo išpaniškas laivas.

VIETINĖS ŽINIOS.

Dabar laikas yra turėti atkreipus atidžią į muses, nes jos dabar pavojingesnės sveikatai negu kokiu kitu vasaros laiku, kadangi joms yra didesnė proga dabar užsikrėsti karštinėmis. Kasmetinis rudeninis besidauginimas karštinių artinasi. Jis prasideda su apsireiškimu, teip vadinamų "dyklaikio karštinių". Daugiau kaip 50 nuo šimtis sisirgimų karštinėmis rugpiučio ir rugsėjo mėnesyje atsitinka terp ypatų važinėjusių iš miesto į vasarines susivažiavimo vietas ir tt. Ištyrimas parodo, kad susirgimai atsitinka daugiau negu ant pusės pas sugryžusiue nuo dyklaikio namon. Musės yra abelnomis perdavėjomis užsikrėtimo karštinėms ir todėl labai yra svarbu nelaikyti jų grinčioje, ginti jas nuo maisto ir saugoti nuo guolio kudikio.

Kitas dalykas, kurio pagryžę po ilgam nėbuvimui namon turi žiurėti, tai nuleisti gerai vandenį užsistovėjusį rynose, su kuriuo nubėgs ir visi atsiradę ten ligų perai.

Sulyginant su paskutiniais metais, didžiausias pagerinimas sveikatos sanlygų yra atsiekta terp vaikų jaunesnių kaip vienų metų, nes šito amžiaus vaikų pereitą sanvaitę 63 pasimirė mažiau negu pernai metais tuom patim laiku.

Marumas nuo karštinių teipgi mažesnis — 5 pasimirė pereitą sanvaitę, kuomet pernai tuo patim laiku pasimirė 11.

Per pasibaigusią sanvaitę 21 d. rugpiučio šių metų buvo pranešta 187 mirtys Sveikatos Tarybos nuo limpančių ligų, terp kurių pasimirė: nuo difterijos 60; nuo šlakuotos šiltinės 38; nuo tymų 16; nuo vėjarauplių 2; nuo karštinės 20; nuo kokliušo 8; nuo džiovos 41 ir nuo mažiau užsikrečiamų ligų 2.

Specijališkas skyrius medikališkų inspektorių, paskirtų mokinimui tėvų prižiurėjimo vaikų per karščius, aplankė 6812 šeimynų per sanvaitę, kuriuose rado 1613 vaikų jaunesnių kaip vienų metų, 4258 terp 1 ir 5 metų, ir 14637 senesnių kaip 5 metų. 34187 ypatos, padarančios šitas šeimynas gyvena 30319 kambariuose.

Iš matytų vaikų: 355 buvo maitinami karvės pienu; 129 karvės ir motinos pienu ir 22 priemoniškais valgiais. 250 kudikių buvo sergančiais. Nesanitariškų gyvenimų rasta 1085 ir prisakyta kliutis prašalinti.

Iš 5 šunų, spėjamų pasiutusiais, 3 tikrai sirgo tąją liga.

Iš 30 pavyzdžių vandens, surinktų nuo pienininkystės ukių, parupinančių pieną Chicagai, 24 buvo pripažinta netinkamais namų vartojimui.

Maisto inspektoriai nupeikė 66-570 svarų maistinių dalykų. Apžiurėję sankrovas valgomų daiktų ir mėsos, rado 219 nesanitariškame stovyje.

NAUJI RAŠTAI.

Pasaka apie Adomą ir Jievą. Priedas prie sulyginamosios Mytologijos. Paul Lafargue, Pagal vokiškų lietuviškai surašė P. Mikšnis. Chicago. Išlesta "Lietuvos". 1908 m. 31 pusl.

Lafargue vienas iš geresniųjų prancuziškų progresyviškųjų raštininkų. Daug jo raštų yra į visokias kalbas verstų. Prie geresnių raštų priguli Pasaka apie Adomą ir Jievą. Čia autorius mėgina moksliškai išaiškinti visus padavimus apie atsiradimą pirmos žmogaus poros. Knyga verta skaitymo.

Nauja skaitymui Knyga Lietuviškoms Mokslainėms Amerikoje. Dalis III (Su paveikslėliais,. Chicago. Išleista "Kataliko" 1908 m.

Šita skaitymo knyga sudėta geriau, negu pirma išėjusios. Skaitymai čia prasideda tokiais apsakymėliais, eilėms, kokias ir vaikai gali suprasti. Daugumas tų apsakymėlių versti iš lenkiškų skaitymo knygų. Toliau eina suprantami aprašymai gamtos. Plačiau jau aprašyta Lietuvos geografija ir istorija. Aprašymus paaiškina paveikslėliai.

Revoliucijos giesmės prirengtos vyrų chorams ant dviejų, trijų ir keturių balsų. Boston, Mass. Išleistos "Keleivio". 1908 m. 16 pusl.

Yra tai, turbut, tos pačios p. Bukšnaičio sutaisytos, ar perrašytos dainos, dėl kurių kilo tiek vaidų L. S. S. Kadangi sanjunga rengia išleisti pilnesnį rinkių revoliucijos dainų sutaisytų Petrausko, tai dabar "Keleivio" išleistos larys konkurenciją anoms.

Rosijos caras (monologas) ir politiško turinio eilės. Parašė Karolis Vairas. Philadelphia, Pa. 15 pusl.

Ciecorius Domicijonas ir Kasėjai Katakumbose. Istoriškas Apsakymas Laikuose Krikščionių persekiojimo. Pagal lenkų kalbą P. B. Chicago. 1908 m. "Kataliko" išleidimas. 217 pusl.

Čigonas. Parašė J. Matijunas. Boston, Mass. "Keleivio" išleidinas. 1908 m. 15 puslapių.—Eilės.

Kerštinga Meilė. Tragedija 3 aktuose. Iš šeimyniško gyvenimo. Parašė F. Jaškauskienė. Boston, Mass. "Keleivio" išleidimas. 44 pusl.

AUKA.

Kun. V. Varnagiris iš Brooklyno paaukavo Lietuvių Dailės draugijai Vilniuje visas savo išleidimo knygas, abelnai imant, vertės 2800 dol.

Čia primename, kad Liet. Dail. draugija yra viena iš darbščiausių ir naudingiausių draugijų Lietuvoje. Jos rupesčiu buvo surengtos šiais metais lietuvių dailės parodos Vilniuje ir Kaune, kurios augštai iškėlė lietuvius akyse svetimtaučių.

Redakcijos atsakymai.

Pranui Orentui. Ištisinė geografiška mylia turi pėdų — 6080,27, arba 868.61 sieknių. Ketvirtainė geografiška mylia turi 4.136.225.27 ketvirtaines pėdas.

APGARSINIMAI.

TRYS NUOTIKIAI.

Anot Samuėliaus Smileso, kiekvienas privalo apsirupinti dėl bedarbės, ligos ir mirties. Nė vienas negali išvengti paskutinio, bet kiekvienas turi buti pasirengęs prie kitų dviejų. Neturėjimas darbo nekvaršins to, kuris yra sutausojęs šiek tiek pinigų, o liga nebus baisi tam, kuris veda prastą gyvenimą ir kuris žino ką daryti ligai užėjus. Męs sakydavome savo skaitytojams daugelį kartų nenuleisti niekais paprastų pirmų apsireiškimų ligos, nenoro valgyti. Jei turi po ranka Trinerio Amerikonišką Eliksyrą Karčiojo Vyno, tai esi gerai apsirupinęs sulyg šito apsireiškimo. Visose ligose skilvio ir žarnų, kurios atsitinka tankiausiai, jis yra tikriausias ir geriausias vaistas. Jis suteiks tau norą valgyti, kuno stiprumą, tvirtus raumenis ir nervus, gryną kraują ir išvaris skaudėjimą galvos ir kitus nesmagumus. Gaunamas aptiekose. Juozapas Trineris, 616-622 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

Draugysčių reikalai.

ANTRAS METINIS PIKNIKAS.

Chicagos Sisivienijusios Lietuvių Draugystės parengė pikniką 7 d. rugsėjo 1908 m. (Darbininkų Dienoje) Schultzo darže, Riverside Ill., prasidės 9 val. ryto, įėjimas 25c. poral. Nuvažiuoti galima 22 gat. karais iki galui, paskui La Grange karais iki Bergmano daržui, o nuo ten išlipus eiti po dešinei iki daržui. Pelnas nuo pikniko eis statymui Lietuvių Salės., todėl kviečiame visus kuoskaitlingiausiai susirinkti.

Komitetas.

PIKNIKAS.

W. Pullman, Ill. Nedėlioj, 6 d. šio mėnesio bus laikomas piknikas Povilo Karecko darže, 123 gat. Prasidės 1 val. po pietų ir trauksis iki vėlam vakarui; įžanga dykai; muzika gera, skanus gėrymi. Kviečiame visus, senus ir jaunus kuoskaitlingiausiai atsilankyti.

Komitetas.

Pajieškojimai.

Pajieškau apsivedimui merginos nesenesnės kaip 25 metų. Turiu vertės ant $2000.00. Artesnėms žinioms meldžiu kreiptis adresu:

Juozas Stulminskis,
Box 97, Glen Lyon, Pa.

Pajieškau Domininko Pukinsko, iš Kauno gub., Šiaulių pav., iš miestelio Žagarės; jis yra vidutinio ugio, geltonų plaukų, eidamas šlubuoja; 19 d. šio mėnesio išeidamas išsinešė iš baksso $15.00. Kam teks jį patėmyti kur, maloniekite pranešti adresu:

Jonas Zomer,
50 W. 23 St., Chicago Ill.

Pajieškau apsivedimui merginos be skirtumo tikėjimo nuo 30 metų amžiaus, suprantančios gyvenimą, esiu 30 metų amžiaus. Artesnėms žinioms meldžiu kreiptis adresu:

P. Z. Kalnakasis,
Box 121, Mt. Clare, W. Va

Pajieškau savo brolio Antano Jančičio, Suvalkų gub., Starapolės pav., Garliavos gm. ir parap., Jonučių kaimo, 10 metų kaip Amerikoje, 2 metai atgal gyveno Clevelande, O., 3 Bule st. ir dirbo prie laivų, paskui išvažiavo į St. Louis. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

John Jančaitis,
526 Dodge st., Kent, Ohio.

Pajieškau Adomo Rudžiaus gyvenančio Worcester, Mass., Motiejaus Šiško ir Juozo Jakšto, visi trys Vilniaus gub., Trakų pav., Zaslų vol., Vilkiškių kaimo, gyvena apie Shenandorį. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Stan. Koneskey,
Drainage Tunnel, Cripple Creek, Colo.

Pajieškau savo draugo Juozapo Glambos, Suvalkų gub., 8 metai kaip Amerikoje, pirmiausiai atvažiavo į Molin, Ill., dirbo prie karų, paskui laikė saliusą, kurį pardavęs nuvažiavo į Clintoną, Ind., iš ten persikraustė į Steger, Ill., ant galo į Benton, Ill.; turiu į jį labai svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

V. Bielskis,
R. R. 4, Box 119, Harrisburg, Ill.

Pajieškau savo pusbrolio Pijušo Isočos, Suvalkų gub., Marijampolės pav., Igliaukos parap., Dobrovolės kaimo, apie dveji metai kaip Amerikoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Wm. Karvelis,
Ladd, Illinois.

Pajieškau savo brolio Tamošiaus Pauliuko, Kauno gub., Panevėžio pavieto Vabalninkų parap., Melinelių sodžiaus, gyveno Grand Rapids, Mich. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Jonas Pauliukas,
2314 Green st., W. Pullman, Ill.

Pajieškau Onos Linkevičaitės, Kauno gub., Panevėžio pav., Vabalninkų parap., Padvarečių kaimo, 3 metai kaip Amerikoje, girdėjau, kad apsivedusi, bet pravardės po vyrui nežinau. Ji pati ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

S. Staupas,
Box 165, Wichburg, Mich.

Pajieškau savo švogerio Jono Valiulio, Kauno gub., Raseinių pav., 6 metai kaip Amerikoje, pribuvo į Allegheny, Pa., o paskui išvažiavo Central, Ill., dirbo kasyklose ir prigulėjo Westvilleje į draugystę Panelės Švenčiausios. Jis yra geltonų plaukų, mėlynų akių, 5½ pėdos augščio, kalba lietuviški ir angliškai. Jis išvažiavo nežinia kur, palikęs pačią ir vaiką. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Alek. J. Galdikas,
309 Wisconsine st., Racine, Wis.

Ant Pardavimo.

DU PUIKUS FLATAI ANT RANDOS "LIETUVOS" REDAKCIJOS NAMUOSE.

Du puikus, po 7 ruimus, flatai ant išrandavojimo "Lietuvos" redakcijos namuose. Situose flatuose daktarai nori turėti 3 ruimus savo ofisui ir mokėti už juos pusę viso flato randos. Todėl, kur nėdidelė šeimyna, gali drasiai nusisamdyti visą flatą, pasilikti sau 4 ruimus, o 3 ruimus parsamdyti daktarui ant ofiso, kuris užmokės pusę flato randos. Flatai puikus, štymu apšildomi, elektrika ir gazu apšviečiami, visada yra šiltas ir šaltas vanduo ir tt.

Parsiduoda labai pigiai sankrova valgomų daiktų ir mėsos arti šv. Jurgio lietuviškos bažnyčios, Chicagoje. Gera vieta pradėti valzbą su mažais pinigais. Atsižinoti pas

A. Olszewski,
3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

Parsiduoda pigiai arba randuojasi medinis namas su krautuve ir gyvenamais kambariais po nr. 4947 Berring ave., E. Chicago, Ind. Kreiptis reikia pas savininką, Joną Kendrą, 4947 Berring ave., E. Chicago, Ill.

Parsiduoda prieinama kaina barzdaskutykla, lietuvių apgyventoje vietoje. Gera proga lietuviui. Artesnėms žinioms atsižinoti reikia adresu: 4565 Wentworth ave., Chicago, Illinois.

Reikalavimai.

Reikalauja kelių vyrų mokančių skaityti ir rašyti graži lietuviškai Gera alga, vienvalinis darbas. Neatsiliepk ypatiškai, tik parašyk savo kalboj adresu: D. Murphy, 143 N. Clark st., Chicago, Ill.

Reikalingas lietuvys už raštininką gydytojo ofise. Turi mokėti susikalbėti angliškai, gramatiškai lietuviškai ir lenkiškai rašyti. Turi buti švarus ir nesibijoti darbo. Vienvalinis darbas atsakančiam vyrui.— 1149 S. Oakley ave., Chicago Ill.

PADĖKAVONĖ.

Širdingai dėkavoju kunigui klebonui Sv. Kryžiaus parapijos už palydėjimą iš namų į bažnyčią kuno mano vyro ir pasakymą gražaus pamokslo; teipgi širdingai dėkavoju Draugams Liubliaūs Unijos, Karaliaus Vladislovo Jagėlos, šv. Stanislovo vyskupo ir kankintinio ir šv. Jokubo; Susivienijimui Lenkiškų ir Lietuviškų Saliuninkų, į kurį ir velionis prigulėjo, ir visiems giminėms, pažystamiems ir draugams, ėmusiems dalyvumą palaidojime sudedu širdingą padėką.

Pasilikusi nulfudimo su vaikeliais pati

Rozalija Tomkevičienė.

DABAR GERIAUSIAS LAIKAS PIRKTI FARMOS.

Dabar yra geriausias laikas pirkti farmos, kuomet visoki javai laukuose auga. Tiktai dabar gali pažinti kur yra gera, o kur prasta žemė, kolai javai nenukirsti. Todėl, norinti žemę pirkti, važiuokite dabar apžiurėti, tai matysite ką perkate, nepirksite katę maiše.

"Žinyčios" žemė Wisconsine dabar parsiduoda po $15.00.

Apart "Žinyčios" laukų męs turime ant pardavimo šias išdirbtas farmas:

Valstijoje Michigan.

40 akrų Lake Co. Michigan, visa išdirbta, su trobomis, šuliniu ir sodu. Kaina $700

120 akrų išdirbta farma, 30 akrų pelkės) 7½ mylios nuo Benton Harbor, Mich., 3½ mylios nuo Coloma. Visos reikalingos trobos, sodas, padarai, gyvuliai, vėjinis malunas, vežimai ir tt. Telefonas ant farmos. Kaina $10.000

Tai yra kaina šių dviejų farmų. Kas jas pirks šį mėnesį, gaus jas pigiai.

160 akrų išdirbta farma, 120 akrų ariamos, likusi po ganykla ir mišku, 17 mylių nuo Muskegon, 2 mylios nuo stoties Holton, 50 akrų užsėta rugiais. Sodas, visoki vaisiai, trobos, gyvuliai, reikalingi padarai. Arti mažo, bet gražaus ažerėlio, daug žuvių. Išlygos: ⅓ dalis iš kalno, likusios dvi ant išmokesčių per 3 metus. Kaina $8.000

80 akrų išdirbtos žemės, arti Lawton, Mich. Gera žemė. Mažas sodas. 30 akrų vynuogių, likusi šįmet kornais apsėta. Mažas obuolių sodas. Parduos po 40 akrų. Kaina po $50.00 už akrą.

160 akrų neišdirbtos žemės, 5 mylios nuo White Claud, Mich., Newago Co. Gera, lygi žemė. Kaina $15.00 akras, mokant iš kalno $12.00 už akrą.

Valstijoje Wisconsin.

40 akrų Juneau Co., Wisconsin, 30 akrų išdirbtos žemės, 10 gi akrų dykos tinkamos ganyklai, gera nauja stuba, mažas tvartelis ir šulinys. Kaina $600

80 akrų išdirbtos žemės, Portage Co., Wis., 2 mylios nuo miestelio Stevens Point. 50 akrų ariamos, 15 pievos, 15 ganyklos su mišku. Visos reikalingos trobos, mašinos ir tt. Skolos yra $2.500. Reikia įnešti $1.500. Kaina $50 akras $4.000

40 akrų išdirbtos žemės, Portage Co., Wis. 4 mylios nuo Stevens Point. Visos reikalingos trobos. Gera žemė. Skolos $1.300. Reikia įnešti $1.200. Kaina $2.500

80 akrų, Portage Co., Wis. 1½ mylios nuo miestelio Dewey, 7 mylios nuo Sevens Point. 60 akrų ariamos žemės, 10 akrų pievos, 10 akrų ganyklos su mišku. Visos reikalingos trobos. ½ iš kalno, likusi dalis ant išmokesčių. Kaina $3.500

90 akrų neišdirbtos žemės, Portage Co., Wis. Gera žemė. Pusė iš kalno, likusi dalis ant išmokesčių. Kaina $2.000

40 akrų ariamos žemės, Portage Co., Wis. 4 mylios nuo Stevens Point. Trobą ir daržinė. Skolos $1.300. Reikia įnešti $1.200. Kaina $2.500

80 akrų Clark Co., Wis., Woodville Township, 3 mylios nuo miestelio Colombia, 8 mylios nuo miestelio Neillsville. 20 akrų dirbamos, o likusi kelmynė. Ryšis žemės smitis su molių, kalnuota. Ant tos farmos stovi troba, staldas ir vištinykas. Ant išmokesčio $1.200. Kaina už grynus pinigus $600

80 akrų Waushara Co., Wis., 2 ir ½ mylios nuo miestelio Wild Rose. 60 akrų ariamos, 20 akrų ganykla. Visos reikalingos trobos, mašinos, gyvuliai, ir kiti farmos padarai. Žemė gera, geri aplinkui keliai. Wild Rose yra lenkų bažnyčia, į kurią prigulį net 1000 šeimynų. Kaina su visais farmų padarais ir gyvuliais $4.000. Kaina tiktai už žemę ir trobas, be gyvulių ir mašinų $3.000

160 akrų Adams Co., Wis., 4 mylios nuo miestelio Killbourn City. 2 mylios nuo Wisconsin River. Žemė neišdirbta. Kaina $20 už akrą, arba 160 akrų kaštuos $3.200

136 akrai Juneau Co., Wis., arti lenkiškos bažnyčios. 7 ir ½ mylios nuo miestelio Mouston, Wis. 80 akrų ariamos, likusi ganyklos. Gera žemė ir visoki javai yra sėjami ir gražiai auga. Geri keliai ir visur aplink gyvenamos farmos. Visos reikalingos farmai trobos ir mašinos, teipogi ir gyvuliai yra parduodama drauge su farma. Arti trobos bėgantis upelis. Išlygos: $3.000 iš kalno, likis ant išmokėjimo su 5 nuošimčiu. Kaina tos farmos su gyvuliais ir visais padarais $5.500

100 akrų Juneau Co., Wis., arti miestelio Mouston, Wis. 28 akrai dirbamos, likusiejie 78 akrai po giria. Trobos ir gyvuliai. Kaina su gyvuliais $3.600
be gyvulių $3.000

40 akrų neišdirbtos žemės Portage Co., Wis. ½ mylios nuo Stevens Point. Mažas namelis. Upelis bėga per lauką. Dalis išvalyta, likusi apaugusi medžiais, bet lengva išvalyti. Kaina $800

80 akrų Shawano Co., Wis. 5 mylios nuo Cecil, 5 mylios nuo Underhill, 9 mylios nuo Shawano. 70 akrų ariamos, 10 akrų ganyklos ir miško. Visa aptverta. Visos reikalingos trobos. Dalis iš kalno, likusi ant išmokesties. Kaina $40.00 akras.

80 akrų netoli Green Bay, Wis. 35—40 ariamos žemės, likusi apaugusi mišku. Arti bažnyčios. Reikalingos trobos. $1.000 iš kalno, likusi dalis ant išmokesties. Kaina $2.700

100 akrų, ½ mylios nuo Krakow, Wis. 70 akrų dirbamos žemės. Reikalingos trobos. Kaina $5.500

80 akrų, 5 mylios nuo Krakow, Wis. 50 dirbamos žemės. Upelis bėga per lauką. Visos reikalingos trobos, mašinos, gyvuliai ir tt. Kaina.. $4.500

92 akrai, miestelyj Flitville, Wis. 10 mylių nuo Green Bay, Wis. 65 akrai ariamos žemės, 12 akrų miestelyj, padalintų į lotus. Trobos, mašinos, gyvuliai ir tt. Upelis bėga per lauką. Kaina $5.500

106 akrai terp Pulaski ir Krakow, 1½ mylios nuo Krakow, 4 ½ mylios nuo Pulaski. 70 akrų dirbamos. Juodžemis. Geros trobos, mašinos, gyvuliai ir tt. Kaina $8.000

64 akrai, netoli Green Bay, Wis. 20 akrų dirbamos žemės, likusi po mišku. Geros trobos. Gyvuliai ir padarai. Kaina su padarais ir gyvuliais $3.000
Kaina be gyvulių ir padarų .. $2.500

120 akrų, 2 mylios nuo Flitville, Wis., 12 mylių nuo Green Bay, Wis. 35 akrai išvalytos, likusi po mišku. Kaina $25.00 akras

80 akrų, 5 mylios nuo Abrams, Wis. 6 akrai išvalytos, gera žemė. Su troboms. Pusė iš kalno, lykis ant išmokesties. Kaina $18.00 akras.

40 akrų, terp Sobieski ir Pulaski. 6 akrai išvalytos. Sienojų grįčia. Kaina $750

80 akrų, 2 mylios nuo Tremble, 2½ mylios nuo Flitville, Wis. 10 mylių nuo Green Bay, Wis. 35 išdirbtos, likusi po mišku. Daržinė ir tvartas. Upelis bėga per lauką. Pusė iš kalno, likusi dalis ant išmokesties. Kaina $3.000

Indiana.

80 akrų Starke Co., Ind., 5 mylios nuo Hamlet, 5 mylios nuo Walkertown, 10 mylių nuo Knox. 60 akrų smilties su šlyna, 10 akrų miško, 5 akrai kalvos, 5 akrai sodo. Visa aptverta. Trobos. Kaina $45 akras. Iš kalno.

115—117 akrų. Išdirbta farma, Jasper Co., Ind., prie pat Kniman, Ind. 65 mylios nuo Chicagos, Ill. Kaina $50 akras.

320 akrų Jasper Co., Ind. ½ mylios nuo miestelio Kniman, visa išdirbta. Puikios trobos, visos reikalingos mašinos, didelis sodas. Kaina $20.000

Minnesota.

160 akrų, Grant Co., Minn., 4 mylios nuo Herman, Minn. Juoda prairinė šlyna. Gerai išdirbta. Visos reikalingos trobos, stovi ant kalno. Šulinys. Skolos $2.000. Reikalauja pasiulijimo, arba išmainytų ant kitoniškų nuosavybių. Kaina .. $8.000

28 akrai, Oneida Co., arti Freeport, N. Y. Išdirbta, gera, lygi žemė. Trobos, mašinos, padarai, gyvuliai. Prudas. Kaina $1.200

Taigi kaip matote męs turime gana išgyventų farmų ir ne išgyventų ant pardavimo, ir tiktai dabar yra laikas jas pamatyti kol javai nenukirsti, kad pažinti žemės gerumą. Todėl reikalaujanti atsišaukite pas mus adresu:

A. Olszewski,
3252 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Naujos Knygos gaunamos "Lietuvos" Redakcijoje.

Alluma ir kitos pasakos, Guy de Maupassant'o, vertė J. Laukis. Šitoj knygelėjo telpa šios pasakos: Alluma, Netikri brangiejie akmenys, Baimė, Du maži kareivai, Dienynas padukėlio, Mėneslenoje, Vaidulys, Užšalusioj padangėj, Atsikirtimas, Vienatvė, Tėvas ir sunus ir Rože, viso 12 labai gerų pasakų. Guy de Maupassant yra vienas iš geriausių raštininkų pasakų rašyme iš žmonių gyvenimo, pusl. 136. Kaina .... 35c.

Airija. Lapai iš istorijos Airijos Parašė A. Janulaitis. Pusl 53. Kaina ..... 15c.

Angliškos Kalbos Vadovelis. Tiems, kurie nori trumpu laiku pramokti angliškai susikalbėti kasdieniniuose reikaluose. Sutaisė J. Laukis. Seniai pageidaujama tokia knygelė, dabar yra jau gaunama, ir kiekvienas turi progą pasinaudoti, ypatingai kas nemoka angliškų kalbą, tai dabar bus tam aukso obuolys. Puslapių 90. Kaina ..... 25c.

Anatemos knygelė. Telpa čia: Popiežiojos prakeikimas; Pravoslavijos prakeikimas; Popiežiaus prisakymai Apie Kelpą ir jos gyventojus, eilėmis rašyta, ir Atsisaukimas į žmogų — Eilės Pusl. 20. Kaina ..... 10c.

Apsakymėliai. Telpa čia šios apysakos; 1.) Raštininkas, 2.) Tėvo slaugytojas, 3.) Kalno našlaičiai, 4.) Kalmo tiesa, 5.) Paskutinė Judos naktis ir 6.) Pats kaltas. Yra gražios i pamokinančios iš gyvenimo apysakos verta kiekvienam perskaityti. Pusl. 85. Kaina ..... 15c.

Ar bus geriaus, kad socijalistai gaus viršų? Parašė D. Dumbrė. Antrasis išleidimas pertaisytas ir žymia padidintas. Jei nori žinoti, perskaityk šitą knygelę. Pusl. 83. .... 10c.

Ar geras katalikas gali buti socijalistu? Knygelė aiškina kaip Lietuvos kunigai užsipuldinėja ant soc. bažnyčiose per pamokslus, laikraščius ir tt. Pusl 15. Kaina ..... 5c.

Aritmetikos uždavinynas. Vadovėlis aritmetikos pradžiai; antroji dalis.

Šita knygutė — antroji ir paskutinė dalis uždavinyno, paskirto aritmetikos kursui; čionai, kaip paprastai yra daroma, surinkta uždavinių su skaičiais visokio didumo. Parašyta Pr. Mašioto. Pusl. 68. Kaina ..... 20c.

Astronomija, parašė pagal K. Flamarijoną ir Lockyerą, A. Agaras. Telpa: Dangaus apžvalga, žvaigždynai, žvaigždžių kelionė per visatą, Saulė, Planėtoz, Komėtos, krintančios žvaigždės, žėmės padėjimas pasaulėje, Mėnulis, Pasaulės įstatymai. Su daugeliu paveikslėlių. Pusl. 62. Kaina ..... 40c.

Attelea Princeps. Vertimai Pr. Siulelio, telpa čia šios apysakos: 1) Attelea Princeps, 2) Kas pergalės, 3) Piemenukas, 4 Kraujas, 4) Du paveikslelliai iš baudžiavos, 5) Šuns likimas, ir 6) Skrandos istorija. Pusl. 69, Kaina ..... 20c.

Auka, apyaska parašyta M. Lestauskienės, iš žmonių gyvenimo; naudinga perskaityti kiekvienam. Pusl. 72. Kaina ..... 20c.

Boleslovas arba tolesnis Genovaitės gyvenimas. Morališkas pasakojimas žmonėms. Pusl. 86. Kaina ..... 20c.

Cholera ir Kova su ja. Vertė D-ras A. V. Pusl. 16. Kaina ..... 5c.

Čenstachavos Apgynimas. Apysaka iš laikų švedų karės iš Henriko Sinkievičiaus apysakos "Tvanas" perdirbo S. J. Vertė Adolfas Vėgėlė, Pusl. 139. Kaina ..... 30c.

Daktaro kabinete, Komedija viename akte. Pagal lenkiškų sutaisė K. M-s. Pusl. 39, Kaina ..... 15c.

Dėl Tėvynės. Parašė Šatrijos Ragana. Vaizdelis paimtas iš Lietuvos žmonių gyvenimo. Puslapių 35. Kaina ..... 20c.

Dievo Žvalgždė, Istoriška apysaka iš Kristaus laikų pagal Wallace'o veikalą "Ben-Hur", iš lenkų kalbos vertė Karolis Vairas. Pusl. 210. Kaina ..... 40c.

Difteritas, Parašė D-ras A. V. Difteritas tai yra labai sena liga, pirmiausia pasirodo gerklėje pas vaikus. Pusl. 7. Kaina ..... 5c.

Edgaras arba nuo ateizmo prie pilnos teisybės. Pagal L. Hammersteiną parašė Kun. Dr. Yuodyšius.

Visas raštas perstatytas formoje ginčų arba disputų terp protestoniškos ir katalikiškos šalies, kaipo jos viena kitai yra priešingos ir tt. Pusl. 214, Kaina ..... 75c.

Gabija. Rinktinė knyga, Paaukota Lietuvos dainiaus vyskupo Antano Baranaucko atminimui. Knygą sutaisė Juozapas Garbačauskis. Pusl. 77 Kaina $1.35

Gerai atlikta išpažintis. Iš italų kalbos vertė J. Baltrušaitis, Pusl. 55, Kaina ..... 15c.

Gyvybė (kantatas) ir kitos trumpos poėmos, parašė J. Viskoška. Telpa čia eilės: Gyvybė, Ištvirkėlis, Vylius, 3 sonetai, Proverbai ir Jautimai. Pusl. 41, Kaina ..... 15c.

Išsivystymas vaisiaus gyvuny. Parašė Dr. J. Kulis, Su daugeliu paveikslėlių iš embriologijos. Pusl. 12 Kaina ..... 10c.

Istorijos-Pasakos, Aprašyme telpa Iš Lietuvos Istorijos: 1) Lietuvės didvyris, 2) Žemaičiai-drąsuoliai, 3) Pilėnų apgyvenimas, 4) Lietuvių krikštas, 5) Vytautas mųsų didvyris, 6) Mušis ties žaliagiriu, 7) Lenkų gudrybė, 8) Aldonė, galiliaširdė kunigaikštytė, 9) Biruta, gražioji valdilaitė, 10) Keistutis, žemaičių apgynėjas. Puslapių 54. Kaina..15c.

Janita, drąsusis Japoniškasis Kareivis. Tikras atsitikimas iš karės japonų su chinais. Iš vokiečių kalbos vertė K. S. Pusl. 23 Kaina ..5c.

Japonų Pasakos. Pagal rusišką vertimą sutaisė S. Valtiekupiunas, telpa čia 7 trumpos pasakos. Pusl. 21, Kaina ..... 5c.

Jonukas Muzikantas. Parašyta Henriko Sinkievič'io, vertė Adl. V. ir Juros Švyturio sargas, vertė J. Margevičius. Pusl. 39. Kaina.....10c.

Karė.. Ar ji žmonijai reikalinga? Parašė Kemėža. Ši knygelė aprašo kiek nuostolio iš karės žmonėms ir kas į ją žmoniją stumia. Puslapių 47. Kaina ..... 15c.

Koks privalo buti vaikų auginimas ir auklėjimas? Rankius raštų, parašytų Dr. Šliupo. Kožnam žingeidi ir naudinga knygelė, ypatingai Tėvams auginantiems vaikus, susipažinti su šia knygele. Pusl. 91. Kaina ..... 25c.

Kaip žmonės su ponais kovojo? Sodiečių sukilimai Išpanijoj XV, amžiuje, Anglijoj XVI amžiuje. Parašė A. J-tis. Pusl. 34. Kaina.....10c.

Katechetiški pamokinimai iš dešimties Dievo ir penkių bažnyčios prisakymų. Paraše kun. J. Rymeikis, Knyga II Pusl. 191, Kaina $1.00

Kiškeliai. Apysaka vaikams. Pagal Kukliną, parašė A. Agaras. Gražiai aprašo apie kiškius (zuikius), su daugeliu paveikslėlių, kaip kiškiai gyvena ir kaip su jais valkatuoti džiaugtis. Pusl. 32 .... 10c.

Klebono Karčiama. Atsitikimas iš scenos šiaulių praeities. Parašė J. Ramonas. Pusl. 16. Kaina..5c.

Kišeninis Rusiškai-Lietuviškas žodynas. Parašė Ad. Vėgėlė. Pusl. 185 Kaina ..... 40c.

Kaip kunigas virto socijaldemokratu. Parašė Gerė. Telpgi prie tos pasios yra: Revoliucija ir Kunigai, parašė Šermukšnė. Puslapiu 31, Kaina 10c.

Koks mums reikalingas "Vaikas" Vertė M. Pusl. 15, Kaina ..... 5c.

Komunistų Manifestas. Prakalbos K. Markso ir F. Engelso prie vokiško spaudimo 1872 m. ir tt. Kas nori susipažinti su socijalistų tėvų Markso ir Engelso teorija link Soc. partijos, tai perskaito šitą knygelę. Pusl. 52, Kaina ..... 20c.

Kraujo sėja. Apysaka iš laikų karės Maskolijos su Japonija. Parašė Wacław Žmudzki, Lietuviškai išvertė V. Stavaras. Dviejuose tomouse.

Apysakoje aprašyti mušiai ant žemės ir ant jurių, aprašyti teip aiškiai, kad, rodos savo akimis viską matai beskaitydamas. "Kraujo Sėja" yra viena iš nedaugelių knygų, kurios yra ir naudingos ir smagios perskaittyti, dėl to ją teikiame kiekvienam perskaityti.

Pirmas tomas Pusl. 289. Kaina $1.00.
Antras tomas pusl. 246. Kaina $1.00

Labdarybė pirmiaus ir dabar. Parašė P. Lafargua, Vertė M. N-as. Telpa čia: I Senovės pagonų labdarybė, II Vyskupų ir vienuolių labdarybė, ir III Buržuazų labdarybė. Pusl. 36, Kaina ..... 10c.

Laikrodininko atminimai. Pasak Erkman-Šatrianą, sutaisė S. M. Paveikslas iš Napoleono I paskutinųjų kariavimų. Pusl. 44. Kaina....15c.

Laisva Valandėlė, Broliams dovanėlė (Eilės). Parašyta K. Stikelio. Telpa šios eilės: Dainius. — Pieva. — Upelis. — Giria. — Vėjas. — Rasa. — Žaibas. — Audra. — Perkunas. — Žemė. — Saulelė. — Žmogus. — Reginys Lietuvoje ant gražaus augšto šešupės kranto. Pusl. 32. Kaina ..... 10c.

Lietuva ir jos reikalai. Tautiškas Lietuvos Katekizmas. Kas męs esame? Ko mums reikia? Ką privalome daryti, kad visiems mums butų gerai, kaipo vaikams vienos, bendros mųsų motinos - Tėvynės? Pusl. 20. Kaina ..... 10c.

Lietuvaitė. Dramatiškas veikalėlis iš senobiško lietuvių gyvenimo. Penkiuose veiksmuose. (Turinis pagal Lermontovo poėmą "Lietuvaitė"). Parašė Jonas Ralis. Pusl. 24. Kaina ..... 20c.

Lietuviai! ar gerais keliais žengiame priekyn? Nuoširdus atsiliepimas į lietuviškąją visuomenę D-ro Jono Šliupo. Arba sutrauka kalbų, laikytų Waterbury, Conn., 25 gruodžio 1906, Union City, Conn., 26 gruodžio 1906, Edwardsville, Pa., 31 gruodžio 1906 ir Scranton, Pa. vasaryje 1907 m. Pusl. 47. Kaina 15c.

Lietuvos Virėja. Aiškus pamokinimai ir parodymai, kaip virti, kepti ir taisyti visokius pulkius valgius su mėsa, sviestu ar pienu arba su pasninku; kaip daryti skanius ir nebrangius naminius gėrimus ir tt. Sudėjo Aldonė V. Pusl. 256, Kaina ..... 80c.

Lietuvos virėja. Parašė V. A. L. Zavadzkienė. Seniai geidavo mųsų šeimininkės tokios knygos, dabar galį pasinaudoti, telpa čia šimtai įvairių nurodymų pataisymui valgių. Pusl. 555. Kaina $1.25

Lietuvos Istorija. Su kunigaikščių paveikslais ir žemlapių. Lietuvos Rašliavos apžvalgai. Parašė Maironis (š. M-lis). Trečią kartą atspausta ir pertaisyta. Pusl. 259. Kaina ..... 75c.

Lietuvių tauta senovėje ir šiądien. Parašė J. Šliupas M. D. Antras tomas. Šitas 2-ras tomas apglėbia Lietuvių tautos veikalus nuo XIII-jo iki pabaigai XVI šimtmečio. Pusl. 563. Kaina $1.50

Litvomanai. Drama keturiuose veiksmuose. Parašė Dvi Moteri. Atspauzdinta iš "Varpo". Pusl. 53. Kaina ..... 20c.

Ligonių Draugas, Homeopatiškasis, pagal Dr. med. G. Pulmano. Vertė iš latviško S. ž. Pusl. 22. Kaina ....10c.

Litwini w Litwie. Otton Zawisza. Laida trečia žymiai padidinta. Pusl. 53. Kaina ..... 25c.

Liudna Pasaka. Parašė J. B-nas. Tu manęs nelaimėje neapleidi, nuliudusį palinksksmini, nuvargusiam ranką paduodi.... Dėkingas už atsidėjimą ir širdį gerą, aš Tau nors apsakymėlius rašysiu. Skaityk!.... Jeigu patiks Tau ir gyvas busiu, — ir daugiau papasakosiu.... Teip pradeda raštininkas, kurs iš bado be laiko atsiskyrė iš šios pasaulės Pusl. 31. Kaina ..... 10c.

Moteris ir jos vieta žmonijoje. Parašė J. Laukis. Šita knygelė yra labai akyva perskaityti moterims ir vyrams. Anot autoriaus: "Teisybė yra tokia prasta, kad męs tankiai nematome jos tik dėl jos prastumo". Kalbėtojai daug atras sau medžiagos joje. Pusl. 47. Kaina ..... 15c.

Mokykla ir Jos uždavininys. Parašė Alfa. Aprašo apie mokyklas Prancuzijos, Vokietijos ir kitų viešpatysčių, potam kokia mokykla mums reikalinga, ko męs turime tiesą nuo mokyklos tikėtis, ir koks, apskritai imant, mokyklos uždavinys. Puslapių 69. Kaina ..... 25c.

Męs ir Lietuvos socijaldemokratai. I, Musų artimiausias tikslas ir kelias. II, Lietuvos socijaldemokratai ir kultura. III, Lietuvos socijaldemokratai ir tauta. Parašė Juras. Pusl. 16. Kaina ..... 5c.

Moninink̃as arba Magikas. Pagal Panovą, parašė A. Aitvaras. Telpa visoki magiški paveikslėliai ir kaip padaryti visokias štukas. Puslapių 32. Kaina ..... 15c.

Malunas. Apysaka; iš rusų kalbos vertė Pranas S-lis. Puslapių 22. Kaina 10c

Marija musų Viltis arba Švenčiausios Marijos stebuklai, iš šv. Alfonso de Ligori raštų surankiojo J. Baltrušaitis. Pusl. 63, Kaina ..... 15c.

Nutruko. Vieno veiksmo komedija. Parašė Smalstys-Smolskis. Kamajų Vaidintojų Burelliui paskiria Autorius. Pusl. 20. Kaina ..... 10c.

Nuolatinė karlumnė ir milicija. Pusl. 17, Kaina ..... 5c.

Oras, Vanduo, Šviesa ir šiluma. Lekcijos Prof. Blochman'o. Sutaisė Šernas. Visiems suprantamai aprašyta ypatybės chemiško ir fiziško proceso, aiškesniam parodymui yra daugelis tam tikrų paveikslėlių Pusl. 138. Kaina ..... 40c.

Pasakos, Prityrimai ir Veselijos su dainomis. Suderinimais parašyta kun. K. Aleknos. Yra tai nekurios pasakos, nuotikiai, žaislai, giesmės, veselijos, najiviškai išpasakotos, viskas eilėmis sutaisyta. Pusl. 142. Kaina ..... 35c.

Pietro Caruso, Vieno veiksmo Drama parašė R. Bracco, vertė K. Puida Veikimo vieta — Neapolis, šių laikų atsitikimas. Pusl. 32 Kaina .... 10c.

Pilėnų kunigaikštis. Tragedija V veiksmuose, sutaisyta pagal Kraševskio apysaka "Kunigas". Parašė M. Šiaulėniškis. Pusl. 91. Kaina..35c.

Ponaitis. Apysaka iš anglų valkų gyvenimo. Parašė Uida. Graži apysakaitė kiekvienam, ypatingai tėvams. Pusl. 27. Kaina ..... 10c.

Populiariškas Rankvedis Fizikos. Parašė P. Neris. Knygelė susideda iš 5 skyrių: I, skyrius: Svarybė, Pajiega, Svarumas, svarstyklės ir tt. II skyrius: Šiluma, Gazų išsiskėtimas, Tirštumo atsimalnymas, Termometrai, Šilumos jausmas, Šaltis ir tt. III skyrius: Balsas, Balso greitumas, Balso atsimušimas, Balso ypatybės. IV skyrius: Šviesa, Šviesos šaltiniai, Šviesos greitumas, Šviesos atsimušimas ir tt. V skyrius: Elektra, Pritraukimas ir atstumimas, Prigimtinė Elektra, Budas elektros išsiplatinimo ant daiktų, elektros kibirkštis ir tt. Yra labai naudinga knygelė kiekvienam žmogui ypatingai visokiems amatininkams. Pusl. 100. Kaina ..... 40c.

Papasakojimai iš Prancuzų revoliucijos. "Ateities" išleidimas Nr. 2, Pusl. 73, Kaina ..... 15c.

Parmazonas arba Dievo Rustybės Baisumas, Parašė Šventmikis II leidimas. Labai akyva ir kožnam naudinga perskaityti šita knygelė. Pusl. 40, Kaina ..... 10c.

Pasninkai Lietuvoje. Aprašymėliai apie lietuvių žmonių pasninkus, yra ištraukos kelių rašytų straipsnių Lietuvos laikraščiuose, ir pagal tuos sutaisė K. Stkis. Pusl. 16. Kaina 5c.

Polacy i Litwini. Od R. 1228 do 1420, Kritiškasis atsižvelgimas sulyg lenkiškų istorikų. Parašė Gab. Landsbergis. Pusl. 75. Kaina ..... 30c.

Revoliucijos Dainos. Surankiotos iš visur ir atspaustos knygėlėje, 30 puslapių, telpa 24 dainos naujos gadynės, visiems iki šiol pageidaujamos, dabar galima pas mus gauti 15c

Rankų šašeliai ir Parinktiejie žaislai. Surinko A. Agaras. Praleidimai vakarais liuoso laiko; šitoje knygelėje telpa paveikslėliai, kokius su rankų šašeliu galima parodyti ir tam tinkami apskaitymai. Puslapių 32. Kaina ..... 10c.

Ratelių spėjimai. Čia linksmiausios žaislas (zabava) šeimyniškuose susirinkimuose. Parašė D. Spėjikas Puslapių 16. Kaina ..... 10c.

Raistas — The Jungle. Parašė Upton Sinclair. Lietuvių kalbon versta iš angliškos. Išleido Jonas Naujokas. Apysaka paimta iš lietuvių gyvenimo, pasiremiant tikrais faktais iš Chicagos skerdyklų; naudinga ir įdomi knyga perskaityti kiekvienam Puslapių 355. Kaina $1.00

Revoliucijos žmonės, parašė A. Niemojewski, vertė K. Puida. Telpa čia čevynios gražios apysakaitės iš gyvenimo lenkų, ypatingai iš atsitikimų Varšavoje laikuose rusų karės su japonais ir įvykusios po jai pairtuvės rusų viešpatystėje. Knygelė įdomi kiekvienam. Puslapių 76. Kaina ..... 20c.

Rugštasai Pienas, Įrankis liaudies sveikatos užlaikymui, vertė D-ras A. V. Autorius nurodo kaip plačiai yra vartojamas rugštasai pienas kaipo vaistas nuo įvairių ligų. Pusl. 22, Kaina ..... 5c.

Sceniškiejie vaizdeliai. Parašė Vaišgantas. Telpa šitoj knygelėj sekanti veikalai: 1) Nepadejus — nėr ko kasti, dviejų veiksmų komedija, 2) Negryna sanžinė, Monologas, 3) Paskutinį Kartą, Monologas, 4) Tiktai niekam nesakyk! Scena iš 3 ypatų, 5) Namai pragarai, Sceniškas vaizdelis, 6) Lietuvių pavasaris — Eilės. Pusl. 98 Kaina .. 35c.

Šiaurės Karžygiai, keturių veiksmų tragedija H. Ibsen'o. Iš rusų, lenkų ir vokiečių vertimų vertė K. Puida. Veikimas atsibuva Norvegijos Šiaurėje, Karaliaus Enriko Kruvinojo Kirvio laikuose. Pusl. 77 Kaina .. 25c.

Sparnai, Drama III-juose aktuose. Parašė V. Šiaulėniškis; yra geras su naujomis idėjomis perstatymas. Pusl. 44 Kaina ..... 30c.

Svarbi priežastis, vieno veiksmo komedija. Parašė P. Bayard su kai kuriomis permainomis iš lenkų kalbos vertė K. Žegota. Pusl. 62 Kaina ..... 15c.

Sulaukė, Iš tautiško serbų atgijimo pasakojimas. Parašė Terezija Jadvyga, iš lenkų kalbos vertė Baltrus Virpa. Pusl. 132 Kaina .... 25c.

Šventas Petras Ryme, Apysaka iš krikščionių persekiojimo Nerono laikuose. Perdirbo iš Henriko Sinkevičiaus apysak

Knygų Kataliogas

27 **Gyvenimo Mokykla.** Parašė Orisson Svett-Marden. Lietuviškon kalbon išvertė K. Žegota. Užrašai pagarsėjusių žmonių. Labai naudinga knyga. Didelio formato. Chicago, Ill. 1907 ..... $1.50
Apdaryta $2.00

63 **Karės laukuose.** (Karelvio atsiminimai). Parašė Vsevolod Garšin. Vertė A. L-is, Užimanti pasaka iš laikų karės maskolių su turkais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 81 ..... 20c

65 **Lietuviškos Pasakos Yvairios.** Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis II. Čia telpa 205 labai gražių ir juokingų pasakų, bovyjančių kiekvieną skaitytojį ir klausytojį ir labai naudingos. Chicago, Ill. 1903, pusl. 330 $1.25
Drutai apdaryta $1.50

67 **Lietuviškos Pasakos Yvairios.** Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis I. Čia telpa 141 labai gražių, juokingų, išmintingų ir žingeidžių pasakų. Chicago, Ill. 1903, pusl. 280 $1.25
Drutai apdaryta $1.50

69 **Lietuviškos Pasakos Yvairios.** Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis III. Čia telpa 202 dar gražesnės ir juokingesnės pasakos. Chicago, Ill. 1904, pusl. 333 ..... $1.25
Drutai apdaryta $1.50

70 **Lietuviškos Pasakos Yvairios.** Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis IV. Chicago, Ill. 1905, pusl. 299. Šioje knygoje telp kaip ir pirmesnėse dalyse Dro. J. Basanavičiaus surinktų pasakų, telpa keli šimtai užmanančių ir juokingų pasakų. Kiekvienas nusipirkęs iš paminėtų 4 knygų I, II, III ar IV dalį, turės per visą savo amžių neišsemiamą pasakų turtą .. $1.25
Drutai apdaryta $1.50

76 **Maxim Gorkij. Pasakojimai.** Iš rusų kalbos vertė A. L-is. Turinys: Giesmė apie sakalą. Nenaudėlis, Makaras Čudra, Rudenyj, Dvidešimts šeši ir viena. Chicago, Ill. 1906, puslapių 103 .. ..25c

90 **Olitipa.** Graži apysaka iš laikų savitarpinės karės Šiaurinės Amerikos indijonų. Vertė A. Olšewskis. Antra pataisyta laida. Chicago, Ill. 1906.

100 **Pasaka apie kantrią Aleną.** Dukterį turkų cisoriaus Antoniaus, kuri per 22 metu vaikščiodama po svietą, daugybę bėdų ir vargų iškentėjo. Antra laida. Iš lenkiško vertė A. Olšewskis. Chicago, Ill. 1902, pusl. 66 ..20c

114 **Penas ir bernas.** Apysakėlė L. Tolstojaus iš gyvenimo maskolių kaimiečių. Žingeidi, norintiems susipažinti su buviu ir sanlygoms maskolių kaimiečių gyvenimo; ji verčia skaitytoją drauge jausti su vargo prislėgtais žmonėmis. Chicago, Ill. 1904, puslapių 60 ....15c

120 **Po prisidanga Šventinybės.** Istoriška apysaka iš Rymo laikų. Parašė E. Posteri. Vertė K. J. Odesoje, 1905, pusl. 100 ....25c

124 **Robinsonas Kruzius.** Graži morališka pasaka. Antra pertaisyta laida. Chicago, Ill. 1903, pusl. 83 ....25c

134 **Sidabrinis Kryželis arba Dailydė iš Nazareto.** Apysaka iš laikų kankinimo Kristaus. Eugenius Sue. Vertė J. Laukis. Chicago, Ill. 1906, pusl. 169. (Šitą knygelę Vilniaus vyskupas uždraudė lietuviams skaityti).. .. ..50c

185 **Žmogus nepliuškis.** Vertė iš švediško Nėris. Labai graži apysakėlė, kaip turtingo prekėjo sunus apsivedė su varginga mergina ir laimingiau gyveno už kitus, apsivedusius su turtingoms. Šita apysakėlė užima kiekvieną jauną vaikiną ar merginą ir mokina žmogiškos doros. Chicago, Ill. 1899, pusl. 23 .. ..10c

200 **Akis už akį, dantis už dantį.** Juokai viename akte. Perdirbta iš vokiško. Chicago, Ill. 1907, pusl 29..10c

210 **Dėdė atvažiavo.** Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė K. B-a ir M. P-is. Chicago, Ill. 1902, puslapių 62 .....20c

225 **Geriaus vėliaus negu niekad.** Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė K. B-a ir M. P-is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 48 .....15c

257 **Kun. Gramulos Raštinyčioje.** Komedija viename akte. Parašė kun. Fr. Hodur. Gražiai parašyta komedija, tinkanti perstatymui. Chicago, Ill. 1906, pusl. 14 .....10c

262 **Mindaugis Lietuvos Karalius.** Istoriškas paveikslas 5-se aktuose. Lenkiškai parašė Julius Slowacki, Lietuviškai vertė V. Kapsas (D-ras V. Kudirka). Chicago, Ill. 1900, pusl. 86. 25c

331 **Žilė galvon — velnias vuodegon.** Komedija vienam akte. Pagal lenkištą sutaisė M. P-is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31 .....10c

471 **Akyvi apsireiškimai sviete, ant kurių žmonės nuolatos žiuri, bet jų nesupranta.** Su 7 paveikslėliais. Lenkiškai parašė Promyk. Pirmą sykį išversta į lietuvišką. Labai naudinga knygelė tiems, kurie nori sužinoti iš ko darosi žaibai, griausmai, lietus ir sniegas. Kas yra debesiai, ant ko jie laikosi ir tt. Chicago, Ill. 1894, puslapių 79 .....30c

472 **Apsireiškimai Atmosferoj arba Meteorologija.** Pagal profesorių Vojejkov'ą sutaisė Šernas. Aprašo iš ko susitveria ore žaibai ir griaustiniai, nuo ko atsiranda ant dangaus įvairios šviesos ir šešėliai, ir daugybė visokių kitų įvairiausių oro apsireiškimų. Plačiai ir labai suprantamai paaiškinta kaip galima sužinoti oro permainas ir daug kitų įdomių dalykų. Kiekvienas aprašymas, dėl aiškesnio supratimo parodomas ant paveikslo. Norintiems arčiau susipažinti su oro ypatybėms verta perskaityti. Chicago, Ill. 1907 pusl. 238 .....75c
Apdaryta $1.00

480 **Biologija arba mokslas apie gyvus daigtus.** Pagal prof. Nusbaumą, sutaisė Šernas. Mokslas kokiu budu radosi gyvi sutvėrimai ant musų žemės, kaip jie vystėsi pradėjus nuo mažų vabalėlių iki daėjo lig paukščių žvėrių ir paties žmogaus. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1901, puslapių 147. .. ..40c

Nauji Zaislai

Atvežti iš Lietuvos.

Gaunami "Lietuvos" Redakcijoj.

Dangus, šeimyniškas žaislas, parupintas doram ir patogiam pasilinksminimui. Yra tai toblyčia 22x24 colių su nupleštais kellais ir tinkamais išreiškimais su num. pradedant nuo 1 iki 121.

Šiame žaisle kiekvienas dalyvaująs turi mėtyti kaulelį; dalyvauti gali 2 ir daugiaus ypatų, kiekviena ypata apsirenka sau vieną kupstelį (yra 5 yvairių spalvų) kuriuom uždengia tam tikrą numerį kaulelį metus. Toblyčia susilenkia į 4 dalis, su skrynute prisiunčiame į namus per pačtą. Prekė $1.50

Flirtas, žaislas ir lošimas, suaugusiems pavestas. Yra skrynutė su 55 kortelėmis 3x4 colių, su yvairiais klausymais; ant kiekvienos kortelės yra po 6 atsakymus.

Jaunuomenė flirtuoja kortelėmis, parduodami vienas kitam kortelę ir klausdami, kuris numeris jo atsakymo? Prie Dangaus ir prie Flirtos yra paaiškinimas kaip žaisti. Flirtos prekė $1.25

A. Olszewski
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

KUR GAUTI "LIETUVĄ".

Galima gauti kiekvieną savaitę "Lietuvą" už 5c. pas šiuos agentus:

Brooklyn, N. Y.
E. Fromes, 73 Grand Street.
Ant. Diržulaitis, 97 Grand Street.
Ant. Jankauskas, 77 Gold Street.
T. Jermalas, 215 Berry Street.
W. Dackevičė, 144 Grand Street.

Baltimore, Md.
Jur. Diemedis, 521 Columbia Ave.
Jonas Luisa, 521 W. Lombard St.

Bridgeport, Conn.
Kazys Lendraitis, 324 Warren Street.

Chicago, Ill.
P. M. Kaitis, 221 W. Wabansia Ave.
J. Vasiliauskas, 2498 Kensington Ave.

Elizabeth, N. J.
Dom. Bočkus, 211 First St.

Elmora, Pa.
Antanas Reklaitis.

Lawrence, Mass.
A. Ramanauskas, 99½ Oak Street.

Montello, Mass.
B. P. Miškinis, 9 Arthur Street.

Montreal, Canada.
K. Bielek, 1135 St. Ekatherine Street.

New Haven, Conn.
And. Ješinskas, 217 Ferry Street.

Philadelphia, Pa.
M. A. Ignotas, 1028 So. 2-nd Street.

Portland, Oreg.
John Browman, Browman News Co.

Scranton, Pa.
M. Valentanavičia, 1831 N. Main St.

Seattle, Wash.
Inter News Agency.

Worcester, Mass.
M. Paltanavičia, 15 Milbury Street.

Waukegan, Ill.
M. Rakauskas 1015 — 8-th Street.

"RAISTĄ" (The Jungle) DUODU DOVANAI

Skaitytojams "Lietuvos" ir "Vienybės L.", kurie dar tos knygos neturi ir nėra skaitę.

Jei knygos "RAISTAS" nėsi dar skaitęs, tai visai mažai težinai Amerikos g u d r y b e s, s u k t y b e s ir, teip vadinamą jos g e r o v ę ir negali išsisaugoti nuo visokių pinklių, nes neturi gana patyrimo. "RAISTAS" tai knyga patyrimų.

Perskaitęs "RAISTĄ" teippat žinosi visą sutvarkymą dabartinės, gramonijos ir kodėl bedarbės kyla, o tuomi ir kaip galima turėti visuomet darbas ir gyventi laimingai.

„RAISTAS" dėl išnašumo savo idėjų yra teip pageidaujama knyga, kad yra išversta į visas kalbas.

"RAISTAS", kuris sudrebino Amerikos ir Europos parlamentus, yra didelė, 335 puslapių knyga ir svarbi tuomi, kad aprašo gyvenimą lietuvių Amerikoje.

"RAISTO" kaina $1.00, perkant pačią knygą. Prenumerata laikraščių "Lietuvos" ar "Vien. Liet." metams $2.00. Bet kas naujai užsirašis "Lietuvą" ar "Vien. Liet." metams, prisiųsdamas man $2.00, apturės metams vieną šitų laikraščių ir "RAISTĄ" dykai.

Siuntimui prenumeratos adresas: **J. Naujokas, Madison Sq. box 189, New York, N. Y.**

Kiekvienas lietuvys inteligentas pripažins didelę vertę knygos "Raistas".

GERA NAUJIENA Kenčiantiems

MUSU DRAUGAM Lietuviam!

Skaitytojau, jeigu esi apimtas kokios ligos ar painiais nesveikumais, užsimokės tau atsišaukti į **Chicago Medical Clinic, 344 So. State St.** prieš ėjimą gydytis kur kitur, nes jie užtikrina tau nuoseklų ir laikantį išgydymą kožnos ligos, kurią prisiima gydyti. Ar esi nerviškas ir nusiminęs, silpnas ir nuilsęs, pavargęs rytmečiais, truksta noro, be gyvybės, lengvai nuvargstantis ir neramus? Ar atmintis tavo prasta, gėdysi draugijos, truksta energijos ir tvirtumo, akys įdubusios ir nečystos, pajuodavę paakiai, spangai, plėtmai ar kitoki išbėrimai ant odos, nemorališki ir

Nusilpninanti Sapnai, Patrotytas Vyriszkumas, Sekliszka Silpnybe

nesuaugusios ir šaltos dalys, nusistojimas šlapume paliktame per naktį, pienėtas šlapumas, akausmai strėnose, turi nesveikumą puslės ar inkstų? Išsiputimą Gyslų Maišelyj; Užsendintą Puletekį; Užakimą Varpskylės; Syflitišką Užnuodyjimą Kraujo, ar kokią kitokią gėdingą nervų, odos, kraujo ar užsendintą ligą? Ar skruostai įdubę, žymus rupesčio išreiškimas ant veido, neramus naktyje, mainančio upo, silpnas vyriškumas, turi užkurdušes dalis, priešlaikinį nykimą, skausmus kauluose, puolimą plaukų, skaudamą gerklę ir tt.?

Jeigu turi, tai Chicago Medical Clinic

užtikrins tau pilną ir laikantį ant visados išgijimą, jeigu jie nuspręs, kad tavo liga yra išgydoma. Jausi pagerėjimą iš pirmos dienos, ir neužilgio atrasi save karalium tarp vyrų ant kuno, proto ir širdies. Niekas taip nesunaikina jaunus ir pusamžinius vyrus kaip išbėgimai sėklos nakties laike, arba slaptingas nubėgimas sėklos su šlapumu. Tas padaro žmogų netinkančiu prie darbo, ženatvės ir smagumo. Nedaro skirtumo, ar tas paeina nuo jaunystės blogų darbų, naturališko silpnumo ar nuo pertankaus užganėdinimo lytiškų geidimų.

Męs tikrai tave išgydysime.

Męs gydom ir išgydom sėklos nubėgimus, nervų nusilpnėjimą, užsenėjusį puletekį, syflį, nenaturališkus bėgimus, patžagystą, inkstų ir puslės ligas, telsybę sakant, **visas Vyrų Ligas.** Visos kliutys laimingam ženybiniam gyvenime bus prašalintos. Tukstančius jaunų ir pusamžinių vyrų kasmet prieš laiką nušluoja į grabą jaunystės iškrykmai, per tankus susikuopinimai ir kraujo ligos. Jeigu turi nors vieną iš virš paminėtų ženklų, pasitrodavyk su mumis pakol da nėra per vėlu.

Roda tau nieko nekaštuoja, o gali užčėdyti daug kentėjimų.

Valandos priėmimo ligonių: nuo 10 ryto iki 4 po piet, ir nuo 6 iki 7 vakare. Nedėliomis ir kitomis šventoms dienoms: nuo 10 ryto iki 12 val. pietų tiktai.

CHICAGO MEDICAL CLINIC
344 SO. STATE STREET CHICAGO, ILL.

EIK PAS SAVA!

Norėdamas pirkti pigiai laikrodėlį, eik pas savą laikrodininką. Prisiųsk savo adresą, o gausi Kataliogą laikrodėlių lietuvių kalboje dykai.

Kaikurių čia yra kainos:

Paauksuotas laikrodėlis, užtikrinamas 20 metų, Elgin ar Waltham viduriais $13. — Sidabrinis laikrodėlis, Elgin ar Waltham viduriais $7.50. — Nikelinis laikrodėlis, Elgin ar Waltham viduriais $5.50. — Nikelinis laikrodėlis New York Standard $2.75.

Aprašymą Žiedų, Spilkų, Grandinėlių rasi Kataliogo lietuviškam.

P. K. Bruchas, 3316 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Didelis Iszpardavimas!

(Clearing Sale)

Kad atituštinti vietą rudeniniams tavorams, męs nusprendėme išparduoti visus vasarinius tavorus už sumažintą prekę šitaip:

Vyriškų drapanų siutai, verti $10.00 bus išparduoti po.....$8.00
Siutai verti $15.00 bus išparduoti po 13.50
Siutai verti $18.00 bus išparduoti po 15.00
Siutai verti $22.00 bus išparduoti po..... ..... 16.00 ir tt.

Šis pigus išpardavimas bus tiktai iki 22 d. Rugpiučio (Augusto). Todėl reikalaudami gerų drapanų, pirkite dabar, o gausite geras drapanas pigiai.

Musų paprotys yra išparduoti visas vasarines drapanas dabar, kad jos nepasiliktų ant kito meto ir kad atituštintų vietą naujom drapanoms. Todėl męs nusprendėme jas išparduoti žemiau jų vertės, kad pripildyti savo štorą naujomis rudeninėmis ir žiemininėmis drapanomis.

Taigi, naudokitiesi kol yra iš ko išsirinkti.

The Bridgeport Clothing Co.
A. OLSZEWSKI, Prezidentas
3246-48 S. Halsted st., Chicago, Ill.

Musų štoras atdaras iki 9 valandai vakare: Panedėliais, Utarninkais, Ketvergais ir Subatomis iki 10 valandai.

"LIETUVOS" AGENTAI.

Pas šiuos agentus galima užsisakyti "Lietuvą" metams ir užsimokėti.

Brooklyn, N. Y.
A. Lesniauskas, 347 Rodney Street.
S. Rinkevičia, 73 Grand Street.

Baltimore, Md.
L. Gawlis, 1834 N. Castle Street.

Cleveland, Ohio.
Pov. Šukis, 6524 Forman Ave. S. E.

Chicago, Ill.
Jonas Janušas, 843 — 32-nd Place.

Cambridgeport, Mass
C. Kavolius, 19 Harrison Street.

East St. Louis, Ill.
Juoz. Rainis, 452 Collinsville Ave.

New Britain, Conn.
M. J. Čeponis, 21 Pleasant Street.

Newark, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry Street.

Pittsburg, Pa.
Jonas A. Ignotas, 46 So. 22-nd Street.

So. Boston, Mass.
N. Gendrolius, 224 Athens Street.

Scranton, Pa.
Juoz. Petrikys, 1514 Ross Ave.

Shenandoah, Pa.
And. Mačis, 138 So. Main Street.
T. Kryžanauskas, 12½ Cherry Street.

Turners Falls, Mass.
K. P. Šimkonis.

Waterbury, Conn.
J. Žemantauskas, 39 W. Porter St.

Worcester, Mass.
Ant. Bernotas, 12 Harlem Street.

Westville, Ill.
Juozas J. Šilkas.

NAUJIENA.

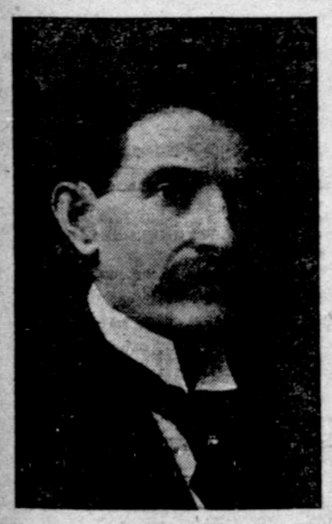

Šiuomi pranešu gerbiamai publikai, jog esiu seniausiu gydytoju ant Bridgeporto, praktikuodamas 17 metų. Dabar savo ofisą perkėliau į savo namus po nr. 3149 S. Morgan gat., kertė 32tos gat. augščiau didelės aptiekos pono Krzywinskio. Mano ofisas aprupintas naujaisiais budais gydymo. Visus ligonius stengsiuosi užganėdinti, kaip ir lygšiol. Pasitikėdamas, jog gerbiama publika ir toliaus mane rems, esiu namie ant kiekvieno pareikalavimo dieną ir naktį. Esiu specialistas ligose vaikų, moterų ir vyrų ir užsendintose ligose. Darau visokią operaciją. Liekuosi su pagarba,

D-ras Geo. M. Glaser,
3149 So. Morgan ir 32-tros gatvės.

FARMOS! FARMOS!

Lietuviszkoje "Zinyczios" Kolionijoje

Prie pat miesto Thorp, valstijoje Wisconsin.

Žemė yra derlinga, guli terp dviejų geležinkelių, šale bėga upė "Black River", oras sveikas, vanduo tyras ir sveikas, aplinkui gyvena farmeriai lietuviai ir lenkai, lenkų katalikų bažnyčia ir miestas su turgviete ir geležinkeliais arti, vieškeliai geri. Žemės kaina $15 už akrą ir daugiau. Įmokėk ketvirtą dalį, likusius gi išmokėsi per 5 metus. Norintiems "Žinyčios" Dr-tė pastatys ir trobas išmokesčiui, iškas šulinį ir tt. už pigiau negu pats farmerys galėtų tą padaryti.

Kol vasara ir kol dar javai nuo laukų nenuvalyti, tai važiuokite šią žemę apžiurėti, kad pagal javų augimą pažinti jos vertę.

Tikietas iš Chicagos į Thorp prekiuoja $6.25, į abi pusi $12.50. Kas nuo mus žemę perka, tam kelionės lėšas męs sugrąžiname. Norėdami važiuoti, rašykite mums, o męs jums nurodysime kur ir kaip važiuoti ir kas žemę Jums parodys.

A. OLSZEWSKI, "Žinyčios" Mgr.
3252 South Halsted Street, Chicago, Ill.

P.S. Męs turime pardavimui ir išgyventų farmų Wisconsine ir kitose valstijose. Parašykite mums kur jums yra maloniau, o męs pranešime jums plačiau.

VYRAMS TIKTAI

Kas gali but matyta

GALERIJOJ MOKSLO
344 So. State St. CHICAGO, ILL.
arti Harrison gatvės

INEJIMAS DYKAI!

Žingeidumai Pathologijos
Žingeidumai Osteologijos
Žingeidumai Gromuliavimo Organų

Tyrinėk įtekmę ligos ir paleistuvystės, perstatytas gyv didum figurose, sveikuose ir ligotuose padėjimuose. Lavus išrodinėtojas atsakinėja visokius klausimus. Didžiausia proga tavo gyvenime.

INŽENGA DYKAI!

Atidaryta kasdien nuo 8 valandos ryto iki vidurnakčiui.

LIUOSA GALERIJA MOKSLO
344 S. State St. Chicago, Ill.

Telefonas Yards 3162

Dr. A. L. Graiczunas
3312 S. Halsted Street :: Chicago

Medikališkas miesto inspektorius.

LIETUVOS UKININKAS.

Laikraštis skiriamas darbo žmonėms, eina kartą per savaitę iš Vilniaus, Lietuvoje.

"Lietuvos Ukininke" rašoma apie įžymiausius Lietuvos reikalus, apie žemės valdymą, apie valsčius, mokyklas ir žmonių laisvę apie vyriausybės darbus ir politiką ir tt.

Lietuvoje metams $1.75
Amerikoje metams $2.50

Užsimokantiems už metus iš kalno, duodu Vilniaus Kalendorių 1908 m. dovanų.

Ant pamatymo vienas num. 5c.

Pinigus siųskite atstovui Amerikoje po adresu:

M. J. Damijonaitis,
3252 So. Halsted str., Chicago, Ill.

Apsižiurek ką darai?

Tu moki po $10.00 randos ant mėnesio už savo flatą. Tai per metą tu išmoki $120.00, o per 10 metų $1200.00, ir tie tavo už rėdas išmokėti pinigai jau niekada tau atgal nesugryž.

Už $1200.00, kuriuos tu per 10 metų randa išmoki, gali sau nusipirkti mažą namelį, kuriame galėtumei gyventi ne 10, bet 50 metų. Toks namelis tau kaštuos $1200.00, o laikys ant 50 metų arba ir ilgiau; o mokėdamas kitiems randą po $10.00 ant mėnesio tu per 50 metų išmoki $6000.00, ir kodėl tada neperki savo namo?

Męs turime daugybę namų ant pardavimo pigių ir brangių. Pirk vieną namą ir nustok mokėjęs kitiems randas. Męs tau galime parduoti gerą namą už $4000.00, į kurį tu gali įleisti 4 šeimynas po $10.00. Taigi 10 metų randa tau pilnai užmoka už tavo namą. Pasirink sau bile namą, įmokėk mums pusę pinigų iš viršaus, o likusią pusę išmokėsi mums per 5 metus iš to paties namo randos.

Męs šią savaitę pardavėme šiuos namus:
3043 Quin St.
2906 Lowe ave.
648 29th St.

Turime ant pardamo žemiau surašytus namus, iš kurių gali pirkti kurį nori. Įmokėsi pusę pinigų pirkdamas, o reštą išmokėsi 5 per metus.

A. Olszewskis
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

ŠITIE NAMAI ANT PARDAVIMO:

Chicago Ave. arti Robey, St.
2 lubų, 2 gyvenimais murinis namas. Kaina $3.800

Union Ave. arti 35 St.
2 namai, ant 2 lotų, po 3 gyvenimus 6 ruimų. Kaina $10.000

Marshfield Ave. arti 35 St.
2 lubų, 16 ruimų, medinis namas. Pulkus. Kaina $3.500

31 St. arti Emerald Ave.
3 lubų murinis namas, su krautuve, 5 gyvenimai ir krautuvė. Kaina $7.500

33rd St. terp Halsted ir Auburn Ave.
Murinis namas. Randa $42 į mėnesį. Kaina $4.000

37th arti Wallace St.
Murinis namas. Krautuvė ir 4 rumai. Kaina $2.000
Murinis namas. Krautuvė ir 5 rumai. Kaina $2.000

Emerald ave.
Terp 32-ros ir 33-čios ul. ....Prekė
2 lubų, 4 flatų medinis namas $3500.00
3 lubų, 3 flatų medinis namas $3500.00
2 lubų, 4 flatų medinis namas $3500.00
2 lubų, 2 flatų medinis namas $1800.00
2 lubų, 2 flatų medinis namas $3500.00

Emerald ave. terp 36-tos ir 37-tos ul.
2 lubų, 2 flatų medinis namas $1600.00

Wallace St., terp 28 ir 29 ul.
3 lubų, 3 flatų murinis namas $5300.00

Wallace St., terp 29 ir 30 ul.
4 lubų, 4 flatų murinis namas $8000.00

Wallace St., terp 30 ir 31 ul.
3 lubų, 6 flatų murinis namas $5500.00

Wallace St., prie 37 ul.
2 lubų, 3 flatai ir 1 štoras murinis namas $7500.00

31st St. terp Emerald ir Union aves
3 lubų, 6 flatai murinis namas $10000.00
2 lubų, 3 flatai ir štoras, murinis namas $4000.00

31st Place terp Auburn ave. ir Morgan St.
1 lubų, 2 flatų murinis namas $2200.00
2 lubų, 4 flatų murinis namas $4500.00

31st Place, terp Morgan ir Musprat ul.
2 lubų, 4 flatų murinis namas $3000.00

35th Place, terp Auburn ave. ir Gage St.
2 lubų, 4 flatų ir užpakalyje 1 lubų 1 flato abu muriniai namai $5.300

Lowe Ave., terp 36 ir 37 ul.
2 lubų medinis namas, 4 gyvenimai, 16 ruimų $2.200

Lowe Ave., terp 38 ir 39 ul.
9 ruimų medinis namas $1.700

Laflin St., terp 68 ir 69 ul., arti Ogden Park.
6 ruimų medinis namas $2.000

Farrel St., terp Lyman ir 31 St.
5 rumų medinis namas $900

Emerald Ave., terp 30 ir 31 ul.
2 lubų murinis namas, 3 gyvenimai $3.500
mai $5300.00
2 lubų, 5 flatų murinis namas $4300.00

33-d Place, terp Halsted St. ir Auburn ave.
2 lubų, 2 flatų murinis namas $3100.00

Poplar ave., arti 31mos ul.
6 ruimų murinis namas ir 9 pėdų augštas basementas $2200.00
8 ruimų medinis namas $2500.00

Union ave., terp 31 ir 32 ul.
3 lubų, 2 flatų murinis namas $9000.00
2 lubų, 2 flatų murinis namas $5700.00

Auburn ave., trep 33 ir 34 ul.
1 lubų, 1 flato murinis namas ir 2 lotai $4000.00
1 lubų, 2 flotų medinis namas $2500.00

Aubur Ave., terp 31 ir 32 ul.
3 lubų murinis namas, naujas $5.900

Arti bažnyčios. 2 lubų murinis namas, viršuje gyvenimui ruimai, apačioje groserně ir bučerně parsiduoda su visu bizniu, su arkliu, vežimu ir visomis prietaisomis. Namo kaina $2200, o biznio $1000, viskas sykiu už $3200.00

Morgan St., terp 32 ir 33 ul.
4 lubų, 6 flatų ir štoras, murinis namas.....$18.000.00

Morgan St., terp 63 ir 64 ul.
2 lubų, 2 flatų murinis namas, akmenio pryšakis ir trepai..$6200.00

Illinois Court, terp 32 ir 33 ul.
4 ruimų murinis namas $1200.00

Fisk St., terp 33 ir 34 ul.
2 lubų, apačia medžio, viršus muro, štoras ir vienas flatas 2000.00

Canalport ave. arti Union ul.
3 lubų, ir ant 3 lotų murinis namas, apačioje 3 štorai viršuje 12 flatų $30.000.00

Leavitt St., terp 23 ir 24 ul.
2 lubų, 3 flatai ir štoras, murinis namas $7000.00

29th St., terp Quinn ir Throop ul.
5 ruimų murinis namas $1200.00

18th St., arti Union ave.
3 lubų, 4 flatai ir štoras murinis namas $10.500.00

Halsted St., terp 31 ir 32 ul.
2 lubų, 2 flatai ir štoras, murinis namas $6800.00

Burlington ave., terp 154 ir 155 ul.
2 lubų, 2 flatų murinis namas $3300.00

Christiana ave., arti Milwaukee ir Campbell aves
2 lubų, 1 flatas ir 1 štoras, medinis namas $3500.00

5th ave., terp 42 ir 43 ul.
3 lubų medinis namas $4500.00

Grant Works ant 14 ul.
2 lubų, ant 2 lotų, 6 flatai, 2 štorai, medinis namas, parsiduoda su štoro fixtures....$8500.00

Grant Works 49 ave.
2 lubų, 3 flatai ir 2 štoras, medinis namas $5200.00

2 luboms, 2 gyvenimais, po 5 ruimus medinis namas ..... $2.000.

Lotai!

Ant Western ave. bulvaro terp 43-čios ir 45 ul. puikus lotai ant rezidencijų. Kainos nuo $250.00 ir augščiau. Pirk šiuos lotus dabar, nes kainos jų netrukus pasidvejos.

Teipgi turime daugybę visokių kitoniškų namų ir lotų ant pardavimo visose pusėse miesto Chicagos.

A. Olszewski
3252 S. Halsted St.

Pirma Lietuviška Banka Amerikoje

Ir Didžiausias Ofisas

Szifkorcziu ir Pinigu Siuntimo

3252 So. Halsted St., kampas 33čios, Chicago, Ill.

A. OLSZEWSKIS, Savininkas.

Banka.

Šioje bankoje kiekvienas lietuvys gali gauti pasiskolinti pinigų pirkimui namų, lotų ar farmų už prieinamą procentą ir ant lengvų išmokesčių. Teipgi kiekvienas lietuvys gali čia pasidėti savo pinigus kada nori ir atsiimti kožname laike. Už sudėtus pinigus ši banka moka 3% ant metų.

Šioje bankoje yra geriausiai ir saugiausiai įtaisytos skrynelės (boxai) pinigų užkavojimui, prie kurių nė ugnis, nė vagis negali prieiti. Skrynelės yra parsamdomos žmonėms po $3.00 ant metų.

Pinigų Siuntimas.

Šita banka išsiunčia į svietą daugiau pinigų negu kokia nors kita banka. Per čia siunčia pinigus ne tik lietuviai, bet ir amerikonai ir kitos tautos, ir ne vien aplinkiniai, bet atvažiuoja net iš kitų miesto kraštų čia pinigus siųsti, todėl kad šios bankos siunčiami pinigai greičiausiai nueina.

Šifkortės.

Šitoje bankoje talpinasi agenturos visų laivinių kompanijų. Čia galima gauti šifkortes ant kiekvienos linijos į kur tik nori išvažiuoti ar atvažiuoti. Šifkorčių prekės čia tokios pat kaip ir pačių kompanijų ofisuose. Čia kožną dieną galima gauti laivą išvažiuoti į krajų; o daugiausiai laivų išplaukia subatomis, tai iš Chicago reikia išvažiuoti ketvergais.

Real Estate.

Šita banka parduoda namus, lotus ir farmas. Jeigu manai ką nors pirkti mieste ar kitur, tai pirmiau dasižinok apie parduodamas vietas ir jų prekes šioje bankoje.

Ko tik reikalausi, čia viską gausi.

Jei reikalauji pirkti namą, lotą ar farmą — čia juos gausi.

Jei reikalauji jų nupirkimui pinigų — teip-pat čia gausi.

Jei nieko nenori pirkti, bet nori savo pinigus nuo vagies ir ugnies apsaugoti — tai pasisamdyk už $3.00 šioje bankoje skrynelę, o nė vagis nė ugnis prie jų neprieis.

Nori važiuoti į krajų ar savo gimines iš krajaus pargabenti, — kreipkis į čia, o gausi geriausią šifkortę.

Nori pasiųsti pinigus į krajų, — siųsk juos per šią banką, o greičiausiai ir saugiausiai nueis.

Ant galo, kokių tik nori knygų — ir tas visas čia gausi.

Gyvenanti kituose miestuose teip-pat čia gali viską gauti per susirašymą, kaipo tai: šifkortes, pinigų pasiuntimą ir bankon pasidėjimą. Turi kelis dolerius, nori juos sutaupoti (užčėdyti), prisiųsk šiton bankon pačto money orderiu, o gausi nuo musų bankinę knygelę ir visą reikalingą informaciją.

Rašydami su bent kokiais reikalais visada adresuokite šiteip:

A. OLSZEWSKI

3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Tel. 1532 Yards.

Dr. J. KULIS

Lietuvių Gydytojas ir Chirurgas.

3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Teipgi turi didelę praktiką ir gydo pasekmingai visokias limpančias, užsisenėjusias ir paslaptingas vyrų ligas. Daro operacijas pasekmingai.

Marė Laukienė

Atsakanti Akušerka

3252 S. Halsted St. Chicago, Ill.

Telephone Yards 2268

Duoda visokia roda ir geriausia pagelba moterims jų ligose. Pasekmingai atlieka darba prie gimdymo ir daugiau atsakančiai po gimdymo. Offisas ir gyvenimas Olszewskio name 3252 S. Halsted st.

Naujas Išradimas

Sustiprinimui ir užlaikymui plaukų.

Tukstančiai plikų žmonių atgavo pilkius plaukus, sulaiko slinkimą plaukų galvos labai trumpame laike. Vietoje senų ataugа nauji, gražus plaukai. **Visokia informacija dykai.** Artesnėms žinioms reikia rašyti įdedant krasos ženklelį.

PROF. J. M. BRUNDZA

BROADWAY & 50. 6TH ST., BROOKLYN-NEW YORK.

REIKALINGAS

yra tau musų No 3 **KATALIOGAS** didžiausias lietuviškoje kalboje ir bus nusiųstas dykai kožnam kuris prisiųs savo tikrą vardą, pravardę, adresą ir porą markių. Baigiasi 25tas tukstantis, pasiskubink su pareikalavimu. 64 dideli puslapei. **JAME TELPA** teisingi aprašymai apie suviršę 200 visokių kuniškų nesveikumų, vyrų, moterų ir vaikų. Išaiškina pradžią, priežastį ir pasekmes ligų ir pasako kokias gyduoles naudoti. Telpa paveikslai ir prekės visokių naujausių electro-gydančių aparatų, Roberinių daiktų, Magiškų Aparatų, Drukuojamų ir Rašomų Mašinų, Stereoskopų ir jiem Pavetkslų, Armonikų, Koncertinų, Britvų ir daugel kitokių kožnam reikalingų daiktų.—John I. Bagdžiunas, Prp.

ADRESUOK TEIP

JOHN'S SUPPLY HOUSE

PILSEN STATION, CHICAGO, ILL.

Dr. O. C. HEINE

DENTISTAS

OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.

(Syrasimas virš aptiekos.) X CHICAGO, ILL.

SODAS SVEIKATOS

SERGANTIEMS ŽYDI!

Jei tau nusibodo landžioti pas visokius daktarpalaikius, varginti save liga ir leisti jei įsisenėti, per tų tų daktarų nesumanimą ar neturėjimą gerų vaistų, arba jei tau nusibodo nuodintis visokiais patentuotais vaistpalaikinais, vynais ar balzamais ir kitais, kurie niekad negali ligos išgydyti, kadangi nėra pritaikyti prie ligos budo sergančio, ir ant galo nori buti sveiku ir laimingu, tai negaišinęs laiko ant visokių niekų tuojaus kreipkis asabiškai ar laiške aprašydamas savo ligą per **The Collins New York Medical Instituta** į Dr. R. Mielke, kame pasekmingiausiai išgydo visokias sunkias ir užsisenėjusias ligas, kaip VYRŲ teip MOTERŲ ir VAIKŲ, kožnas kas čion kreipiasi, dėkavoja už išgydimą ir buną sveikas ir linksmas.

Daugumas stebisi, klausdami, kokiu budu su tokia gera pasekme visokias ligas išgydoma čionai, nuo kurių kiti daktarai nekurį laiką gydę, rankas nuleisdami apleido.

Atsakymas lengvas: Tokiu budu, kad The COLLINS NEW YORK MEDICAL INSTITUTAS užlaikomas geriausių diplomatų daktarų specijalistų; visus ligų aprašymus su atyda ištiria specijališkai, nuo menkiausio iki svarbiausio ligos apsireiškimo bei jos pamato, ir sutaiso atsakančius kiekvienam pritaikytus vaistus išgydymui ligos ir silpnybių; nes šitas Institutas užlaiko didžiausią Laboratoriją vaistų iš viso svieto šalių, tarp kurių daugelis yra pačių daktarų išrasta, kurių niekur kitur negalima gauti. Užtai išgydyme ligų nė joks daktaras nė kitas Institutas negali lygintis, per ką mokslinčiai ir pavadino tą

Collins N. Y. M. Inst. SODU SVEIKATOS!

Kad iš to žydinčio sodno daugiausia apdovanoja sergančius sveikata, tai aiškiai matyt iš daugybės padėkavonių, kurios ateina kasdiena, paduodame čion kelias.

Išgydyta nuo: moteriškos ligos kankynių ir skrepliavimų, skaudėjimo sonuose, sąnariuose ir neuralgijos ligos. Jau pamažiukai sveika ir visai padėkavoja savo paveikslą atsiųsdama.

Mrs. FRANCIŠKA ŠKLENARIENĖ, (moteris Jono)
Route No 2, B. 65, Ceresco, Neb

AUGŠTAI GUODOJAMAS DAKTARE!

Jeigu kiti dėkavoja už išgydymą, tai jau mano priderystė teipgi išreikšti padėkavonę už išgydymą ligos, kurią nuo manęs kaip sloginantį kaną nukasė, per galybę augšto mokslo ir geral sutaisytų vaistų, kurinos man prisiunte ir pagal pamokinimus suvartojau. Prieš tai netikėjau, kad per savo išdykumą suardytą sveikatą galėčiau dar atgauti. Pirmiausia jaučiausi didelį nusilpnėjimą, teipat vėliau ir mano inkstai buvo suvytę, drauge ir visas vidurinis organizmas buvo suiręs ir tik kaip lapas rudenije suvytęs, laukian kada nukristi. Bet kad išskaičiau laikraštije apie Jųsų galingą gydymą ir gynus vaistus, tad atsišaukus ir atsiuntė man vaistus, kurinos suvartojau pagal pamokinimus, sakau kaip kaną nukasė, teip nuo manęs ligą, likusi pilnai sveikas. Tad ir dėkavoju už sanatiniškų ir gabų išgydymą. Dabar jaučinosi kaip naujai atgimęs, linksmas ir sveikas, o tai visiems brolians lietuviams pranešu, idant kreiptusi prie Jųs gydytis laike neišmės ligos.

Pasilieku dėkingas ir visada garsinsiu Jųsų garbingą vardą,

JONAS SMIRNAVICZIA,
1625 Front st., Philadelphia, Pa

Ligos per du metu, skaudėjimai strėnų, krutinėje diegulų, plaučių nesveikumo, sulaužimo ir skaudėjimo galvos, svaitijimo sonise ir abelno nusilpnėjimo ant sveikatos. Po 3 dienų pilnai išgydytas, su padėkavone ir paveikslą atsiuntė pataisyti ir laikraštį.

JOHN PAULINS,
Fayette Co., Orient, Pa.

SKAITYTOJAU! Jei Tavo vargina zemiau paminėtos ligos, nesendink, neatidėliok, bet atsišauk, o galėsi buti išgydytas kaip ir kiti nuo:

kosulio, kataro, plaučių nesveikumo, dusulio, trumpo ir sunkaus kvėpavimo, kepenų ir inkstų (kidneys) ligos, dispepsijos, nevirinimo, vidurių ligos, užkietėjimo ir skaudėjimo vidurių, sonuose, tuštymuose ir po krutine. Galvos skaudėjimo, užimo ir spiegimo ausyse; kraujo nečystumo, išbėrimo spuogais, juodgalvėms ir niežais. Neuralgijos, neurastenijos, reumatizmo, skaudėjimo po visą kuną, kaulų sąnarių ir nuo sutinimo, geltligės. Nuo abelno nusilpnėjimo blogų sapnų ir jaunystės išdykumo—sugriovimo sveikatos. Priepuolo, nerviškumo; nuo slaptų ligų,—kokio jos vardo ar skyriaus nebutų.—Puslės ligos, nemiegojimo, sunkumo ir skausmo kojose, rankose ir kitų visokių ligų vyrų kaip ir moterų: skausmingų, nereguliariškų antdrapanių ir baltųjų, arba kurios tik ligos varginimui žmonių užpuola.

TAS INSTITUTAS ISZSIUNTINEJA GYDUOLES

Į VISĄ AMERIKĄ, CANADĄ, EUROPĄ, AZIJĄ, AFRIKĄ ir AUSTRALIJĄ, ANT KOŽNO PAREIKALAVIMO.

Kurie negalite pributi asabiškai, tai aprašykite nesveikumus bei ligą lietuvišhai.

KAM SIRGT IR VARGINTI SAVE, JEI LENGVAI GALI BUTI IŠGYDYTAS, TIK ATSIŠAUKIT, adresuojant:

The Collins New York Medical Institute (Inc)

140 W. 34 st., (arti Broadway) New York.

Ofiso valandos: iš ryto nuo 10 iki 5 po piet. Šventadieniais nuo 10 iki 1.

DRUKUOJAMA MAŠINA

The Odell No. 4

ODELL TYPEWRITER yra viena iš geriausių pigiųjų drukuojamų mašinų. Ji drukuoja teip gražiai, kaip mašina už $100.00. Visa mašina plieninė, o raidės varinės, išlietos ant plieninio volo. Visos didesnės ir mažesnės, su visokiais raštiškais ženklais ir numeriais. Ji niekad negenda, nes nėra kam joje pagesti. Ji gali laikyti 100 metų, arba ilgiau. Drukuoti su jaja gali kiekvienas žmogus, net ir mažas vaikas, jokio mokslo prie jos nereikia. Jos sistema teip paprasta, kad kiekvienas paėmęs ją į savo rankas, iš pirmo sykio supras kaip su jaje drukuoti. Jeigu nori turėti drutą, pigę ir gerą mašiną, tai pirk **ODELL TYPEWRITER,** o niekada nesigailėsi. Šitų mašinų kainos buvo $20.00, vėliau buvo $15.00, o dar vėliau $10.00, o kad mes jų išparduvėme didelę daugybę, tai gausam nuo fabriko pigesnę kainą, ir dabar jas parduodame su prisiuntimu po **$6.95**

Su gražia audimo apvilkta skrynele **$8.95**

Su gražia skuros apvilkta skrynele **$9.95**

Pinigus siunčiant adresuokite:

A. Olszewskis

3252 S. Halsted st. Chicago, Ill.

Serganti Vyrai!

Jauni ir pusamžiniai Vyrai, kurie kenčiate nuo Ligų—Nenusiminkite! Prasidrasinkite! GELBĖKITE SAVE!

Atsišaukit pas mane!

Eik ten kur busi sąžiniškai gydomas ir tapsi greitai SVEIKU. Čėdysi laiką ir pinigus eidamas pas Dr. Tillitson. Roda Dykai!

Sutinimai ir kitoki nesveikumai yra išgydomi trumpam laike — bėgyje kelių dienų, su mano originališku gydymu. Atsakančiai pritaikintas, yra tai greičiausias budas ant svieto įstelgimui nuodugnio išgydymo. Netrotyk laiko ir nerizikuok savo sveikatos klausdamas rodos aptiekorius arba savo drauge. Jeigu tamista nėsi po atsakančiu gydymu, tai gali buti tikras, kad turėsi tą ligą per savo visą amžių ir visados atgabens tamistai nelaimę ir susikrimtimą. Aš išgydžiau tukstančius tokių ligų dėlto, kad turiu ypatiską joms gydymą.

Užsikimėjimas arba užkimas varpos skylutės. Nedaro skirtumo kalp ligai tamista kenti nuo užkimo varpaskylės, ir nežiurint kiek daktarų tamistą prigavo ir suvedžiojo, mano gydymas tamistą tikrai išgydys. Prie mano gydymo nereikia jokio plaustymo. Mano gydymas yra geriausias ant visos pasaulės, be jokio skausmo ir prašalina nesveikumą ant visados.

Kraujo Užnuodyjimas (Syfilis arba Francai). Jeigu vartojei nuodingus vaistus ir tebeturi skausmus, skaudulius (ronas) burnoje ir gerklėje, ronas arba pratrukimus ant bile kokios dalies kuno, tai tas yra kraujo užnuodyjimas, kurį gali išgydyti Dr. Tillotson. Aš ieškau susikiausiai išgydomų ligų prasčiausiame padėjime. Aš iščystysiu grynai tavo kraują ir prašalinsiu iš viso kuno yvairius nečystumus ir nuodus į trumpesnį laiką negu kas kitas kitoj kokioj daly pasaulės.

Guzuotos ir susisukę gyslos. Aš išgydau tokį padėjimą gyslų be nuotrotos laiko, be jokio skausmo ir ant syk. Mano gydymas prašalina visokius ligotus padėjimus, pagamina pilną bėgimą kraujo, sugrąžins tamistai greitai normališką sveikatą ir tvirtumą. Skausmai visai pranyksta.

AŠ IŠGYDAU KADA KITIEMS NENUSISEKA.

Aš taipgi išgydau trumpam laike visas ligas, kurios apsireiškia tarp jaunų, senų ir pusamžinių vyrų.

Pasirodavimas ir egzaminas dykai. Viską užlaikau slaptybėje. Jeigu busi po mano gydymu, niekas nežinos kodėl. Aš turiu tam tikrą gydymą kožnai ligai.

$10.00 VERTES X-RAY EGZAMINAS DYKAI.

Vyrai, manantį apsivesti, privalo atsišaukti pas mane ir pasiduoti egzaminui, idant ištirti ar yra tinkami apsivedimui ar ne. Kitąsyk gali but kune koki liga, kuri kludytų laimingam gyvenimui apsivedusiems.

Jeigu tamista turi kokį nesveikę padėjimą kune, pacinantį nuo peržengimo gamtos tiesų, kalpo tai, žagimosi savęs, tai nemėgink užsiėpti ženatve, nes ženatvė tiktai gelbsti ligai įleisti šakuis giliau ir giliau į kuną, o tada tavo sveikata galutinai sunyks.

Atsišauk dėl egzamino į Dr. Tillotsono ofisą ir užsitikrink sau, kad esi tikęs apsivedimui.

EGZAMINAS IR PASIRODAVIMAS DYKAI!

Nereikalauju pinigų dėl pradėjimo gydymo. Jeigu negali ateiti pas mane, tai rašyk.

DR. TILLOTSON, 91-93 E. Washington St., CHICAGO, ILL.

VALANDOS PRIEMIMO: nuo 10 ryto iki 4 po pietų, ir nuo 6 iki 7 vakare. Nedėliomis ir Šventadienom nuo 10 ryto iki 1 po pietų.

Vienatinė Lietuviška Sankrova

ir agentura literaturos ant "North Side" Chicagoj. Čion galima gauti mokslišką, svietišką ir dvasiškų knygų, ražančių, škaplierių, abrozėlių, visokių laikraščių. Amerikos ir Europos ir popierų gromatoms. Teipgi užlaikau visokio tavoro: juodylo, pašelių, plunksnų, drukuojamų mašinukių, britvų, stereoskopų ir daugelio kitų daiktų. Neužmirškite atsilankyti, o busite užganėdinti.

Petras M. Kaitis

821 Wabansia Ave., Chicago, Ill.

(Šale Lietuviškos Bažnyčios).

Telefon Yards 471.

Notary Public

(Lietuviškas Notaras)

Išdirba visokias legališkas popieras, kaip tai: Plenipotencijas, Kontraktus, Bill of Sale, Testamentus, Affidavits ir kitoniškus. Inkorporuoja draugystes.

J. J. Hertmanowicz

Ofisas

A. Olszewski'o

3252 So. Halsted, Cor. 33rd St. Chicago, Ill.

Kozminsky & Yondorf,

73 Dearborn Street.

Bankieriai.

Mes skolijame **Pinigus** ant turtenybių ir jei tu rengiesi turtenybę pirkti, mes su džiaugsmu prigelbėsime, paskolindami tau dalį pirkinio pinigų. Greitas veikimas. Lengvos išlygos. Agentai apmokami dosniai.

CENTRAL BUSINESS COLLEGE

Mokina: stenografijos, spaudinamos mašinėlės spaudinimo, knygų vedimo, aritmetikos, skaitymo, rašymo, spelinimo, istorijos, geografijos ir tt.

Specijališkos instrukcijos angliškos kalbos tiems, kurie pradeda mokytis tą kalbą ir kurie nori joje išsilavinti.

Mes išlaviname vyrus ir moteris įgyti geras vietas. Kliasos atdaros dienomis ir vakarais.

Atsišauk ar rašyk klausdamas platesnių informacijų. Kataliogas dykai.

W. H. Harmon ir W. I. Tinus, Principalai.

Shiller Bldg., 109 Randolph Street, CHICAGO, ILL.

ADRESAI VIRŠININKU "ŽINYČIOS" DR-STES

Prezidentas—**J. J. Hertmanavičia,** 3252 South Halsted Street

Vice-Prez.—**Justinas Jakavičia,** 1512 W. 19th Street

1-mas Raštininkas—**M. M. Juška,** 581 W. 22nd Street

2-ras Raštininkas—**Aleksandra Olszewskis,** 1418 W. 21st Place

Kasierius—**Niceforas Žilevičia,**

General-Užveizėtojas—**A. Olszewskis,** 3252 South Halsted Street

Visi CHICAGO, ILL.

Su visokiais reikalais prie "Žinyčios", kaip tai apžiurėjimui žemės farmai, ar prisirašyme prie Dr-stės "Žinyčios" ir nusipirkime nuo jos akcijų, kreipkitės visada ar tai raštu ar asabiškai prie jos generališko užveizėtojo adresu:

"Žinyčia", A. Olszewski, Mgr.

3252 So. Halsted Street, CHICAGO, ILL.

IŠGYDAU IN 5 DIENAS

VARICOCELĘ HYDROCELĘ t.y. pagadintas gyslas Be peršulių ir skaudėjimo

Išgydau kiekvienį sergantį Varicocele, Striktura, užsikrėtusius kraujo užnuodyjimu, nusilpnėjimą nervų, Hydrocelę arba vyrų ytiškas ligas. Tokias garsias ofertas teiklame visiems tiems kurie buvo gydomi nuo keliolikos visokių daktarų be pasekmės ir išdavė savo pinigus dykai, kad parodyti, jog aš turiu vienintelį budą, su kurio pagelbą ant visados Jus išgydysiu.

Nemokėkite už neišgydymą, tiktai už išgydymą.

Skaudėjimas skilvio, kepenų ir inkstų, nors labai užsisenėjusius, išgydau galutinai.

PLAUČIAI.

Sergantiejie dusuliu, bronchitu arba džiova išgydomi galutinai naujausia mano metoda per įtraukimą Oxalino gazų.

Privatiškas vyrų ligas.

Aš išgydau kiekvieną greitai ant visados ir didžiausioj paslaptyj.

Visokios patarmės dovanai!

Išgydau galutinai

Specialistas moterų ir vyrų ligų.

Moteriškas ligas.

Patinimus gimdos, skaudėjimus pečių, baltligę, pagal mano metodos sutaisytus vaistus išgydau pasekmingiausiai.

Kraujo užnuodyjimus

ir odos ligas, paveizdan: išbėrimus, skaudulius, plaukų nuslinkimus ir tt.

aš išgydau ant visados.

Kalbu lietuviškai.

Dr. L. E. ZINS, 41 S. Clark Street, Tarpe Lake ir Randolph st. **CHICAGO, ILL.**

Priėmimo valandos: nuo 8 val. ryto iki 8 val. vakaro. Nedėliomis: nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų.

Geriausias lietuviškas dantų daktaras

A. J. Zimontas (lietuvys)

3252 So. Halsted st., Olszewskio name.

Traukia dantis be skausmo, išgydo Skorbuta, Neuralgija, sudeda naujus vieton išpuolusių, pritiido lakirnųjusi ir aukso, sidabro, amalgamu. **Valandos:** Šiokiems dienoms nuo 8 ryto iki 12, nuo 1 iki 9 vak. Nedėliomis: nuo 9 r. iki 5 vak.

Telefonas Yards 2268

Dr. Marija Dowiatt-Sass

749 W. 18th Street

Tarpe Paulina ir Wood gatvių

Ofiso valandos: nuo 8:30 iki 10:30 ryto; nuo 2 iki 3:30 po pietų; nuo 7 iki 8:30 vak. Nedėliomis nuo 8:30 iki 11 tiktai. **Telefonas Canal 1479.**

Kožna liga išgydoma

Atsišaukite į musų ofisą **Red Cross Pharmacy** 4552 So. Ashland Ave., o busite sveiki.

Dr. Kazimieras Butkeviczia

priėmamas nuo 3 valan po pietų iki 8 val. vakaro. Specialistas moterų ir vaikų ligų; abejotinuose atsitikimuose išsiauklame institutų profesorius ant rodos. Vaistai importuoti iš senos tėvynės; teipgi užlaikome tėvynės Trejas-Devynerias iš Palangos. Vaistai atauginimui plaukų gvarantuoti. Receptai sutaisomi po speciališkų musų užsiėrėjimu. Prekės prieinamos. Aptieka atdara diena ir naktį.

Red Cross Pharmacy

Maliszewski ir Jaušiūtis, Savininkai

4552 S. Ashland Ave., Chicago

Telephone Yards 1106

F. P. Bradchulis

ATTORNEY & COUNSELOR at LAW

Chamber of Commerce Bldg., Room 709

S. E. Corner La Salle and Washington Streets

CHICAGO, ILL.

TELEPHONE MAIN 3642

Lietuvys advokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos čia Amerikoj. Veda visokias provas, civiliškas ir kriminališkas, visuose teismuose (suduose).

Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31mos gatvės

Telephone Yards 6046